

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ rahatoimikamarin esityksen siten muutettuna, että aika, jona oli hankittava vapaasataman sijoittamista Taivallahteen koskeva selvitys, vahvistettiin 5 vuodeksi.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kertomus kaupungin 1919 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Sittenkun tilintarkastajat olivat antaneet kertomuksen suorittamastaan kaupungin 1919 vuoden tilien ja tilinpäätöksen tarkastuksesta, esiteltiin rahatoimikonttorin laatima mainittua tilinpäätöstä koskeva kertomus²⁾, joka yhteenvedettynä oli seuraava:

Tulot.

Tuloja rahasäännön mukaan	Smk.	112,181,097: 01
Lisäystä lasketuissa tuloissa.....	»	11,747,403: 32
Määrärahoja säästynyt	»	2,106,139: 23
	Smk.	126,034,639: 56
Vuoden tulos, vajausta	»	19,350,888: 37
	Yhteensä Smk.	145,385,527: 93

Menot.

Määrärahoja rahasäännön mukaan	Smk.	112,181,097: 01
Ylitettyjä määrärahoja	»	32,198,178: 38
Vajausta lasketuissa tuloissa	»	1,006,252: 54
	Yhteensä Smk.	145,385,527: 93

Kertomus kaupungin 1919 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta. Kirjelmässä joulukuun 1 p:ltä 1920 lähetti maistraatti kertomuksen³⁾ toimitetusta kaupungin 1919 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta sekä selonteon revisionikonttorin toiminnasta samana vuonna.

Tilintarkastajain ja revisionikonttorin tekemäin muistutusten ja ehdotusten johdosta päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa budjettivaliokuntaa asianomaisia johto- ja lautakuntia kuultuaan tekemään ehdotuksen siitä aiheutuviksi toimenpiteiksi.

Täyttäen annetun tehtävän lähetti budjettivaliokunta elokuun 10 p:nä päiväämänsä mietinnön⁵⁾. Tilintarkastajain huomauttamiin tilejä hoitavien kaupungin viranpitäjain puutteellisiin tietoihin nähden kirjanpidossa oli valiokunta havainnut muistutuksen useassa tapauksessa oikeutetuksi ja ehdotti, että kaupunginvaltuusto velvoittaisi alaisensa virastot ja laitokset puheenalaista laatua olevia virkoja täyttäessään tai esittäessään asianmukaisesti ottamaan huomioon hakijain taidon ja kokemuksen kirjanpidossa. Tilintarkastajat olivat lausuneet, että kaupungin tilinpitovelvollisilta laitoksilta puuttui yhtei-

¹⁾ Valt. pöytäk. 25. 5. 16 §. — ²⁾ Helsingin kaupungin tilasto V. 4. Kaupungin tilit ja tilinpäätös vuodelta 1919; vert. 1920 vuod. kert. siv. 47. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 23. 2. 1 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18.

nen ja yhtenäinen johto, mutta totesi valiokunta, että kaupungin rahatoimen johto kuuluu rahatoimikamarille ja oli odotettavissa, niin pian kuin kamarin uudesti järjestäminen oli toimeenpantu, ettei aihetta huomautuksiin mainitussa kohden enää ilmaantuisi. Huomautetun epäkohdan johdosta, että erälle sähkölaitoksen virkailijoille oli annettu maksuton valaistus, havaitsi valiokunta, että palkkalautakunnan lausunto asiasta joka tapauksessa olisi ollut hankittava ja esitti, että kaupunginvaltuusto periaatteessa ehdottaisi, että viranpitäjien palkkaetujen odotettavana olevassa järjestelyssä on mikäli mahdollista vältettävä luontoisetujen myöntämistä. Eräät kaupungin teknillisten laitosten hallitusta ja kaasulaitoksen johtajaa K. Lappea vastaan tehdyt muistutukset havaitsi valiokunta aiheutetuiksi, kun sekä hallitus että johtaja Lappe todistettavasti olivat ylittäneet toimivaltansa, ja ehdotti valiokunta, että hallitusta olisi käskettävä katsomaan, ettei samanlaisia tapauksia vastedes satu. Kaupunginreviisorin kertomuksessa huomautettiin, että vekseli, joka oli tehty ostettaessa hiiliä kaasulaitokselle oli tuottanut kaupungille kurssitappiota, lähes $\frac{1}{2}$ miljoonaa markkaa, ja esitti valiokunta, että kaupunginvaltuusto uusien tappioiden välttämiseksi päättäisi, että kaupungin laitokset eivät saa tuollaisia vekselisitoumuksia antaa, hankkimatta siihen valtuuston lupaa kussakin eri tapauksessa. Kaupunginreviisori oli kertomuksessaan huomauttanut, että 1919 vuoden kunnallisverojen kannanta oli antanut erittäin epäsuotuisan tuloksen, minkä johdosta tilintarkastajat ehdottivat veronkantolaitosta joutuisasti uudestaan järjestettäväksi lopulliseen ja pysyvään kuntoon. Budjettivaliokunnan mielestä oli myöskin kysymys, joka lähinnä koski ulosottoimen tapahtuvaa verorästien perimistä, erittäin tärkeä ja olisi se huolellisesti valmisteltava, minkä vuoksi valiokunta ehdotti, että se lähetettäisiin rahatoimikamariin, jonka tulisi hankittuaan toisen kaupunginvoudin lausunnon antaa täydellinen selvitys ja tarpeelliset ehdotukset uudistuksen toimeenpanemiseksi.

Muutoin piti valiokunta asianomaisten johto- ja lautakuntain antamia selityksiä tyydyttävänä ja ehdotti, että kaupunginvaltuusto myöntäisi rahatoimikamarille sekä muille hallintoelimille vastuunvapauden niiden 1919 vuoden aikaisesta toiminnasta ja tilityksestä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ kaikki valiokunnan ehdotukset.

1920 vuoden tilinpäätös. Rahatoimikamari lähetti rahatoimikonttorin laatiman 1920 vuoden tilinpäätöksen²⁾, joka osoitti allaolevat loppusummat:

Tulot.

Eroitus lasketun ja todellisen vajauksen välillä vuodelta 1919	Smk.	10,621,762: 73
Tuloja rahasäännön mukaan	»	158,887,548: 96
Lisäystä lasketuissa tuloissa	»	1,556,659: 32
Määrärahoja säästynyt	»	11,648,767: 05
	<u>Smk.</u>	<u>182,714,738: 06</u>
 Vuoden tulos, vajausta	 »	 256,543: 75
	<u>Smk.</u>	<u>182,971,281: 81</u>

¹⁾ Valt. pöytäk. 7. 9. 11 §. — ²⁾ Sm 8. 6. 1 §.

Menot.

Laskettu vajuus vuodelta 1919	Smk.	29,500,000: —
Määrärahoja rahasäännön mukaan	»	129,387,548: 96
Ylitettyjä määrärahoja	»	23,435,492: 35
Vajautta lasketuissa tuloissa	»	648,240: 50
Yhteensä Smk.		182,971,281: 81

Kertomus kaupungin 1920 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta. Vuositilintarkastajain tarkastettua kaupungin 1920 vuoden tilit ja hallinnon lähetettiin¹⁾ tilintarkastuskertomus ja revisionikonttorin vuosikertomus kaupunginvaltuustolle.

Yllämainitussa tarkastuskertomuksessa todettiin kaupungin tilien yleensä olevan tyydyttävässä kunnossa sekä että äsken toteutetulla tililaitosuudistuksella oli ollut edullinen vaikutus kaupungin hallintoelimiin. Vuositilintarkastajain huomauttamista epäkohdista mainittakoon, ettei ollut olemassa työsääntöä kaupungin kiinteän omaisuuden katsastusmiehille. Koska sähkön ja kaasun kulutusmaksujen rahastaminen kävi liian kalliiksi, ehdottivat vuositilintarkastajat, että kaupunginvaltuusto antaisi kaupungin teknillisten laitosten hallituksen toimeksi viivyttelämättä, seikkaperäisen tutkimuksen toimitettuaan, uudelleen järjestää teknillisten laitosten mittarien lukemista ja kulutusmaksujen rahastamisjärjestelmän suurten kustannusten huojoistamiseksi. Vaikeasti ratkaistavaan kysymykseen nähden kunnallisesta veronkannosta esittivät vuositilintarkastajat, että otettaisiin harkittavaksi, eikö kaupungin olisi vastaanotettava ennakkomaksuja niiltä verovelvollisilta, jotka olisivat halukkaita kohtuullista korkohyvitystä vastaan niitä suorittamaan. Kaupungin maatilain hoito oli vuositilintarkastajain mielestä järjestettävä asianymmärtävästi ja asetettava vakinaiselle kannalle. Koska kaupungin irtaimen omaisuuden inventaajat olivat todenneet, että kaupungilla oli ulla-koilla ja tavarasuojissa melkoinen määrä irtaimistoa, joka kaipasi tarpeellista valvontaa, ehdottivat vuositilintarkastajat ryhdyttäväksi toimenpiteisiin kasatun, käytettävissä olevan irtaimen luettelointiseksi ja uusien kalustosten estämiseksi, kunnes oli todettu, omistiko kaupunki käyttämättä olevia esineitä kulloinkin tarvittavaa laatua. Kaupungin hallintoa tarkastaessaan olivat vuositilintarkastajat huomanneet, että yleensä työtapojen perusteellisempaa tuntemusta eri laitoksissa puuttui, minkä vuoksi tehtiin ehdotus, että otettaisiin harkittavaksi kysymys kaupungin oman tehoisuus- eli järjestelytoimiston perustamisesta yhteistoimien laitosten ja lautakuntien kanssa tutkimaan ja erittelemään niiden suorittamia töitä ja töissä käytettyjä menettelytapoja saadakseen selville, mitä ehkä voitiin jättää pois tai yksinkertaistuttaa ja mitä ehkä oli lisättävä suurimman työtehon saavuttamiseksi vähimmillä mahdollisilla kustannuksilla.

Jättäen kaupunginvaltuuston harkintaan, oliko kaupungin halkokonttorille, jonka johto ei ollut noudattanut sitä varovaisuutta, jota mainitun konttorin laajuinen liike välttämättä vaati, myönnettävä vastuunvapaus vai ei, ehdottivat vuositilintarkastajat rahatoimikamarille sekä kaupungin muille hallinnollisille johto- ja lautakunnille sekä laitoksille myönnettäväksi vastuunvapauden niiden 1920 vuoden aikaisesta toiminnasta ja tilityksestä.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 33.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ antaa budjettivaliokuntansa toimeksi asianomaisia johto- ja lautakuntia kuultuaan antaa lausunnon ja ehdotukset tilintarkastajain ja revisionikonttorin tekemäin muistutusten johdosta.

Kertomus kaupungin lahjoitettujen rahastojen 1920 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimikonttorin laatima kertomus kaupungin lahjoitettujen rahastojen 1920 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä esiteltiin ²⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi.

Vastuunvapaus Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä kertomuksensa vuodelta 1920 sekä asianomaisten tilintarkastajain annettua tarkastuskertomuksen toimittamastaan koulujen mainitun vuoden tilien tarkastuksesta myönsi ³⁾ valtuusto johtokunnalle vastuunvapauden mainitulta tilivuodelta.

Kaupunginkassan tilaa osoittava taulukko. Kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 35 §:n mukaisesti lähetti rahatoimikamari neljännesbilanssit, jotka osoittivat kaupungin menojen ja tulojen kokonaismäärän maaliskuun 31 p:nä, kesäkuun 30 p:nä ja syyskuun 30 p:nä. Bilanssit jätettiin ⁴⁾ budjettivaliokunnan tiedoksi.

1920 vuoden väestö- ja asuntolaskennan tili. 1920 vuoden väestö- ja asuntolaskua suorittamaan asetettu keskuskomitea ⁵⁾ lähetti oikeaksi todistetun tilin laskennan aiheuttamista kustannuksista, jotka nousivat, poisluettua valtion, Grankullan, Espoon, Huopalahden ja Helsingin kunnan suoritettavat osat, 146,439: 28 markkaan.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ lähettää tilin rahatoimikamariin.

Tilapäislainain ottaminen. Rahatoimikamari ilmoitti olleensa pakotettu, kun kaupunginkassa vaati vahvistusta juoksevien menojen suorittamiseksi, vekselillä ottamaan 3,000,000 markan tilapäislainan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁷⁾ kamarin toimenpiteen.

Sittemmin lähetti rahatoimikamari rahatoimikonttorin laatiman kaupunginkassan rahatalouslaskelman huhtikuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi, jonka mukaan kaupunginkassa tarvitsi 40,000,000 markkaa tilapäisluottoa. Huomauttaen kaupungin tukalan rahataloudellisen aseman johtuvan säännöttömistä oloista ja osittain myös verotuksen myöhästymisestä, kuluvan vuoden menot kun täytyi suorittaa edellisen vuoden tuloilla, jotka yleensä olivat kuluvaan vuotta varten laskettuja määriä pienemmät, anoi kamari valtuutta hankkia kaupunginkassan tarvitseman määrän.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁸⁾ esitykseen, minkä ohessa valtuusto antoi budjettivaliokuntansa toimeksi antaa lausunnon, olisiko ja mihin suuntaan kaupungin rahahallinto uudestijärjestettävä, jotta lyhytaikainen luotto voitaisiin välttää.

Kaupunginvaltuuston budjetinkäsittelyssä päätettyä tulosääntöön merkitä 13,000,000 markan lainan kahta vuotta lyhemmällä takaisinmaksuajalla 1922 vuoden budjetin vajauksen peittämiseksi antoi valtuusto rahatoimikamarin toimeksi ⁹⁾ hankkia mainitun lainan, mistä se sopivimmin oli saatavissa.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston lisääminen. Samalla kuin sosialilautakunta, viitaten kaupunginvaltuuston syyskuun

¹⁾ Valt. pöytäk. 2. 11. 1 §. — ²⁾ S:n 13. 4. 10 §. — ³⁾ S:n 11. 5. 8 §. — ⁴⁾ S:n 15. 6. 13 §. 21. 9. 6 § ja 30. 11. 27 §. — ⁵⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 192 ja seur. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 25. 5. 25 §. — ⁷⁾ S:n 26. 1. 31 §. — ⁸⁾ S:n 11. 5. 20 §. — ⁹⁾ S:n 30. 12. 2 §.

14 p:nä 1920¹⁾ tekemään päätökseen, anoi avustuslainoja kahdelle asunto-osuuskunnalle²⁾, huomautti lautakunta, että kaupungin sen mielestä tulisi antamalla toista kiinnitystä vastaan lainoja yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustamislainarahastosta edelleen myöntää avustusta yllämainittujen rakennusyritysten tarvitsemaan pääomaan. Kun lainarahastossa löytyvät varat eivät riittäneet tähän tarkoitukseen, esitti sosialilautakunta, että lainarahastoa lisättäisiin ja ehdotti, jotta kävisi mahdolliseksi rahoittaa uusia rakennusyrityksiä tulevanakin rakennuskautena, tähän tarkoitukseen myönnettäväksi 5,000,000 markkaa.

Rahatoimikamari, jolle oli varattu tilaisuus vielä antaa lausuntonsa asiasta, oli sitä mieltä, että viimeainittu menoerä kävisi kaupungille liian rasittavaksi, ja ehdotti, kun kahta puheenalaista määrärahaa varten tarvittava lainamäärä oli 520,200 markkaa ja yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustamislainarahastossa oli varoja käytettävänä 421,957 markkaa, että kaupunginvaltuusto puheenalaisen lainarahaston lisäämiseksi etuantina kaupungin kassasta osoittaisi 100,000 markkaa. Kamarin ehdotus hyväksyttiin³⁾.

Sittenkun etenkin lisääntyvä työttömyys oli tehnyt välttämättömäksi tehokkaasti avustaa rakennustoimintaa m. m. myöntämällä toista kiinnitystä vastaan lainoja yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto mainitun rahaston edelleen lisäämiseksi 1922 vuoden budjettiin merkittä 800,000 markkaa maksettavaksi vastedes otettavasta obligatiolainasta.

Vahvistettu päätös lainan ottamisesta. Kaupunginvaltuuston päätettyä ottaa enintään 10,000,000 markan¹⁾ lainan yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustamiseksi vahvisti⁵⁾ valtioneuvosto marraskuun 24 p:nä 1920 yllämainitun valtuuston päätöksen.

Rakennuslainan takuu. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁶⁾ Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylän r. l. anomukseen, että kaupunki sitoutuisi ominaistakuuseen osuuskunnalle otettavasta 500,000 markan kassakreditiivilainasta, jota anomusta sekä sosialilautakunta että rahatoimikamari olivat puoltaneet, jälkimmäinen huomauttaen, että laina maksettaisiin takaisin kohta kun osuuskunnalle oli myönnetty pyydetty laina ensimmäistä kiinnitystä vastaan.

Myöskin Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen anomukseen, että kaupunki sitoutuisi takuuseen 535,000 markan lainasta, jota yhtiö tarvitsi rakennustoimintaansa varten Käpylässä, kaupunginvaltuusto myöntyi⁷⁾.

Takuu hätäapukomitean puolesta. Rahatoimikamari valtuutettiin⁸⁾ 220,000 markan määrään asti sitoutumaan takuuseen kaupungin puolesta sotaministeriön intendenttiviraston ja hätäapukomitean kesken tehdyn erinäisiä työkaluja koskevan vuokrasopimuksen täyttämisestä.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta annettavien lainain korko. Viitaten kaupungin suoritettaviin suuriin korkoihin niistä lainoista, joita otettiin uutisrakennustoiminnan avustamiseksi, ehdotti sosialilautakunta, että uusista yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta annettavista lainoista kannettaisiin korkoa $7\frac{1}{2}$ % ja kuoletusta $\frac{1}{2}$ % sekä että lainarahaston sääntöjen 2 §, jossa korko oli vahvistettu $5\frac{1}{4}$ %:ksi ja kuoletus $\frac{3}{4}$ %:ksi, muutettaisiin tämän mukaisesti. Kaupunginvaltuusto

¹⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 111. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 123. — ³⁾ Valt. pöytäk. 9. 2. 46 §.

— ⁴⁾ S:n 5. 10. 20 § ja 16. 11. 12 §; vert. tätä kert. siv. 53. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 26. 1. 7 §.

⁶⁾ S:n 23. 3. 9 §. — ⁷⁾ S:n 15. 6. 38 §. — ⁸⁾ S:n 5. 10. 13 §.

päätti¹⁾, että maksamatta olevasta lainamäärästä on, kunnes lainanantaja toisin määrää, kannettava ylimääräistä koronlisäystä niin paljon, että vuotuismaksuun sisältyvä korko on 1¼ % alempi Suomen pankin kulloinkin noudattamaa alinta diskonttokorkoa.

Maksamattoman tontinhinnan korko. Rahatoimikamari valtuutettiin²⁾ kaupungin tontteja myytäessä laskemaan maksamattoman tontinlunastuksen osan koron Suomen pankin kulloinkin vahvistaman alimman diskonttokoron mukaisesti, kuitenkin vähintään 6 % eikä yli 10 %:n.

Hertonäs gods aktiebolag-yhtiön Etelä-Suomen voima-osakeyhtiölle maksaman velan korko. Kaupunginvaltuusto osoitti³⁾ 1920 vuoden tilierotuksesta 5,850:55 markkaa Hertnäs gods aktiebolag-yhtiön Etelä-Suomen voima-osakeyhtiölle jo suoritettuna velan maksamattomiin korkoihin.

Halkokonttorille etuantina myönnettyjen varain koron laskeminen. Halkotoimikunta teki kantelun sen johdosta, että rahatoimikamari oli velvoittanut halkokonttorin 1921 vuoden alusta lukien tarkoin noudattamaan kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosääntöä ynnä niitä ohjeita, joita rahatoimikonttorilla kaupungin keskeisenä tilivirastona saattoi olla aihetta antaa, samoin kuin sen johdosta, että kamarin samassa tilaisuudessa tekemän päätöksen mukaisesti kaupunginkassalle tulevat korot rahatoimikonttorissa olevalle halkokonttorin konttokuranttitilille, jotka aikaisemmin oli luettu siitä päivästä, jona varat oli nostettu konttorista siihen päivään, jona varat oli takaisin maksettu puutavaroita toimittamalla, siten että rahatoimikonttori oli hyvittänyt halkokonttoria tavaralaskun päivämäärästä lähtien, vuonna 1920 tai aikaisemmin annetuille laskuille, luettaisiin siitä päivästä, jona hyväksytyt laskut oli annettu rahatoimikonttoriin. Huomauttaen, että halkokonttorin toiminta likeyrityksenä joutuisi kärsimään vakavaa vauriota, jos rahatoimikamarin yllämainittua päätöstä käytännössä sovellettaisiin, esitti halkotoimikunta, että halkokonttoria hankkimistaan puutavaroista ja suorittamistaan töistä saisi hyvittää tavaralaskun päiväyksestä lähtien sekä että halkokonttori muutoin saisi noudattaa vahvistettua ohjesääntönsä.

Vaadituksi lausunnoksi huomautti rahatoimikamari, että koronlasku olisi kussakin eri tapauksessa järjestettävä halkokonttorin ja asianomaisen laitoksen välisellä sopimuksella sekä ettei rahatoimikonttorin velvollisuus suorittaa korkoa voinut alkaa, ennenkuin hyväksytyt laskut oli annettu mainittuun konttoriin. Kamarin mielestä ei myöskään ollut aihetta vapauttaa halkokonttoria velvollisuudesta noudattaa kassa- ja tililaitosjohtosäännön määräyksiä, joka koski kaikkia kaupungin laitoksia ja mitä tulee ohjeisiin, joita rahatoimikonttorilla saattoi olla aihetta antaa, tarkoittivat ne ainoastaan kirjanpito-käytännön kysymyksiä, eivätkä mitenkään olleet minkään käskynalaisuuden ilmauksia.

Kaupunginvaltuusto epäsi⁴⁾ halkotoimikunnan esityksen.

Obligatioiden ja korkolippujen lunastus. Suomen ja ulkomaan rahan obligatioiden ja korkolippujen lunastamisesta annetun lain mukaan oli ennen tammikuun 1 p:ää 1915 annetut sekä Suomen että ulkomaan rahan määräiset obligatit niihin kuuluvine kuponkineen, milloin ne olivat ulkomaalaisen hallussa, obligation haltijan valinnan mukaan lunastettava joko Suomen tai sen obligatiossa mainitun maan rahassa, mihin obligatio 1914 vuoden päättyessä oli sijoitettu. Koska kuitenkin mainittu säännös ulkomailla ja varsinkin Englannissa oli herättänyt vastustusta, syystä että se loukkasi saavutettuja

¹⁾ Valt. pöytäk. 26. 1. 54 § ja 9. 3. 43 §. — ²⁾ S:n 26. 1. 21 §. — ³⁾ S:n 26. 1. 36 §. — ⁴⁾ S:n 25. 5. 23 §.

oikeuksia, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto asettaa valiokunnan valmistelemaan kysymystä, eikö, milloin kaupungin etu vaati, olisi sallittava vapaammin soveltaa puheenalaista säännöstä. Valiokunnan jäseniksi valittiin²⁾ vtt von Frenczell, Frey, Tanner, Tollet ja Voionmaa.

Teknillisten laitosten poistomääräin varaaminen. Teknillisten laitosten uutta kuoletuussuunnitelmaa vahvistaessaan antoi kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin toimeksi antaa selvityksen tehdyn, laitosten poistomäärien varaimista erikoiseksi uutislaitteiden rahastoksi koskevan, ehdotuksen taloudellisesta kantavuudesta ja rahataloudellisista seurauksista. Antamassaan mietinnössä³⁾ osoitti kamari ensinnä vääräksi sen toimenpidettä vastaan esitetyn todisteen, että sen kautta teknilliset laitokset saatettaisiin poikkeusasemaan, joka rahataloudellisesta tilanteesta riippumatta turvaisi niiden kehityksen sen kautta, että tähän tarkoitukseen koottu rahasto aina olisi käytettävänä. Näin ei kamarin mielestä lainkaan kävisi, koska, vaikka varattuja varoja olisi-kin olemassa, rahatoimikamari ja kaupunginvaltuusto harkitsisi määrärahojen antamista teknillisten laitosten uutislaitteisiin ainoastaan niiden suhteelliseen tarpeellisuuteen nähden verrattuna kaupungin koko talouteen.

Pitkäaikaisten kuolettavain lainavaraain käyttäminen semmoisten laitteiden hankkimiseen ja uusimiseen, joiden arvo poistetaan tuntuvasti lyhyemmän ajan kuluessa, johti liikamaksuun, ellei laitosten arvo sillä välin tavalla tai toisella kohonnut. Rajana, mihin lainavaroja voitiin sallia käyttää teknillisten laitosten uutislaitteisiin, piti kamari kuhunkin laitokseen nähden laitoksen pääoma-arvoa, määrättyä terveiden periaatteiden mukaan laaditun kuoletuussuunnitelman perusteella. Kun tämä raja oli saavutettu, oli vältettävä ylittämästä sitä valvomalla, että laitoksen vuotuisten poistomääräin ja kuoletuksuksien välinen ero käytettiin uutislaitteisiin. Toiselta puolen lisääntyisi nimittäin pääoma-arvo vuosittain kaikkien uutislaitteiden arvolla ja vähenisi poistomäärällä, toiselta puolen lisääntyisi lainanotto uutislaitteisiin käytetyllä lainamäärällä ja vähenisi kuoletuksosuudella. Jotta puhenalaiset arvot edelleen pysyisivät yhtä suurina, täytyi uutistöiden kustannusten, lukuunottamatta lainavaroista suoritettua osaa, olla sama kuin poiston ja kuoletuksen välinen ero. Edellä mainitun vaatimuksen pääoma-arvon ja lainaosuuden väliseen tasapainoon nähden täytti vesijohtolaitos tällöin likimäärin, jota vastoin kaasulaitos osoitti jonkin verran suurempaa pääoma-arvon vajausta ja sähkölaitos saman arvon ylijäämää. Myönteiseen suuntaan käyväällä kaupunginvaltuuston päätöksellä vararahaston muodostamista koskevassa kysymyksessä voitaisiin tämän tilanteen pysyväisyys vastaisuudessa turvata. Seurauksena tämänlaatuisesta päätöksestä olisi kuitenkin, että aikoina, jolloin rahanniukkuutta oli havaittavissa ja uutistöitä siitä syystä teetettiin sääste- liästä, sidottaisiin varoja, jotka saattoivat olla tarpeellisia kaupungin taloudellisessa elämässä. Rahatoimikamarin mielestä olisi senvuoksi paremmin kau- pungin edun mukaista, jos ehdotetun toimenpiteen tarkoitus saavutettaisiin sellaisen periaatteellisen päätöksen kautta, että varoja osoitettaessa teknil- listen laitosten uutislaitteisiin tarpeellista huomiota oli pantava siihen, että laitosten lainaosuudet eivät saaneet ylittää niiden pääoma-arvoja. Kaasu- laitoksen epäedullisen taloudellisen aseman johdosta kamarin ehdottama pää- tös todellisuudessa vaatisi lähimpinä aikoina käyttämään verotusvaroja mai- nitun laitoksen uutistöihin paljon enemmän kuin mitä varaamispäätöksestä johtuisi, jota vastoin tuonnempana, kaikkien laitosten saavutettua toivottavan

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 33. 28 §. — ²⁾ S:n 14. 12. 6 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16.

vakavaraisuuden, ei näiden kahden menettelytavan välillä olisi muuta pääasiallista eroa, kuin että kamarin puoltama antaisi kaupungille vapaammat kädet kertyväin varain käyttöön nähden. Jotta aikoina, jolloin rahanniukkuutta vallitsi, laitosten vuotuisia poistomääriä voitaisiin vapaasti käyttää kaupungin juokseviin menoihin sekä saattaa mahdolliseksi lainavarain käyttö laajemmassa mitassa johonkin suurenlaiseen muutos- ja lisärakennukseen, olisi suotuisina raha-aikoina aikaansaataava riittävän laaja liikkumatila laitosten pääoma-arvojen ja lainaosuuksien välille, ja olisi rahatoimikamarin asia pitää tätä seikkaa silmällä laatiessaan ehdotuksia kaupungin meno- ja tulosäännöksi. Toinen keino suurten uutistöiden kustannusten tasoittamiseksi, jota keinoa voitaisiin käyttää siinä tapauksessa että puheenalaiset työt oli suunniteltu useita vuosia edeltäpäin, olisi varojen varaaminen näinä vuosina. Semmoiseen varaamiseen, joka eroaisi laitosten poistomääräin yleisestä varaamisesta sikäli, että se päätettäisiin määräajaksi ja erityistä tarkoitusta varten, ei rahatoimikamarin mielestä olisi mitään muistuttamista eikä tämä toimenpide mitenkään olisi vastoin kamarin esillä olevassa kysymyksessä ehdottamaa periaatellista päätöstä.

Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto että teknillisten laitosten vuotuisia poistomääriä ei ole varattava; mutta että teknillisten laitosten osuudet kaupungin kuoletuslainoista on kunkin laitoksen osalta saatettava niiden pääoma-arvoa vähemmiksi sekä sittemmin pysytettävä mainitulla tasolla.

Määräraha tilapäisen varallisuusveron suoritukseen. Mankala fors aktiebolag-yhtiön maksettavaksi pannun tilapäisen varallisuusveron suoritukseen osoitti kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla 79,392 markkaa.

Kunnallisverotuksen huojennus asevelvollisille. Kaupunginvaltuusto valtuutti²⁾ rahatoimikamarin harkintansa mukaan kussakin eri tapauksessa myöntämään henkilöille, jotka ovat palvelleet asevelvollisina ja laiminlyöneet antaa tuloilmoituksensa, vähentämään heille pannun verotuksen heidän todellisten vuositulojensa mukaiseksi.

Evätty anomus osittaisesta kunnallisverojen vähennyksestä. Ent. pankinjohtaja F. K. Nybom anoi saada 1919 vuoden kunnallisverojaan vähennetyiksi 250 veroäyrillä perustellen anomustaan sillä, että hän antamassaan veroilmoituksessa oli väärin laskenut tulonsa tilapäisestä osakkeitten myynnistä. Kaupunginvaltuusto epäsi³⁾ anomuksen verotusvalmistelukunnan esityksestä, joka huomautti, ettei herra Nybomin tekemää hänen mielestään arvottomien kaupunkien hypoteekkikassa osakeyhtiön osakkeiden vähennystä voitu hyväksyä sekä ettei hän ollut esittänyt riittävää selvitystä siitä, että hänellä olisi ollut Kansallis-Osake-Pankin osakkeita niin kauan, ettei hän olisi verovelvollinen niiden myynnissä syntyneestä voitosta.

Tuulaakiverotus. Kirjelmässä helmikuun 5 p:ltä ilmoitti⁴⁾ maistraatti kaupunginvaltuuston tiedoksi valtioneuvoston, sittenkun tammikuun 21 p:nä annetussa laissa tuulaakimaksun laskuperusteesta oli säädetty, että mainittu maksu on, kuten aikaisemminkin, oleva määräprosentti tuulaakin alaisten tavarain tullimaksusta, määränneen mainitun maksun enintään 3 %:ksi tullimaksusta sekä että on kannettava sama prosenttimäärä sekä maahan tulevaan että maasta lähetettävään tavarain tullimaksusta. Maksua oli suoritettava saman verran sekä kaupunkien asukkaiden että kaikkien muiden, jotka me-

¹⁾ Valt. pöytäk. 21. 9. 13 §. — ²⁾ S:n 13. 4. 15 §. — ³⁾ S:n 9. 3. 41 §. — ⁴⁾ S:n 23. 2. 9 §.

ritse tai maitse Suomen ulkopuolella sijaitsevista paikkakunnista kaupunkeihin tuovat ja niistä lähtettävät tullinalaisia tavaroita. Sen ohessa oli valtioneuvosto määrännyt, että tuulaakimaksua sai vuonna 1921 Helsingin kaupungissa kantaa 2 % tuulaakiveron alaisen tavarannullimaksusta.

Sittemmin pyysi maaherra kaupunginvaltuustolta lausuntoa tuulaakin laskuperusteesta siltä varalta ettei ehdotettua tuulaakiverotuksen lakkauttamista vuonna 1922 toimeenpantaisi, ja päätti¹⁾ valtuusto mielipiteenään lausua, että tuulaakimaksua olisi puheenalaisena vuonna kannettava kuten aikaisemminkin määröosa tullimaksusta, joka osa olisi vahvistettava 2 %:ksi.

Yhtä veroäyriä vastaavan tulomäärän vahvistaminen. Kunnallishallituksesta kaupungissa vuonna 1873 annetun asetuksen 54 §:n mukaan on yleisen raastuvan kokouksen 5 vuodeksi päätettävä, kuinka suuren tulomäärän tulee vastata yhtä veroäyriä, jolloin tämä määrä ei saa olla 200 markkaa vähempi eikä 400 markkaa suurempi. Koska tämä määräämisoikeus oli siirretty kaupunginvaltuustolle ja se 5 vuoden aika, josta päätös asiassa viimein oli tehty, meni umpeen vuonna 1921, päätti²⁾ valtuusto yhtä veroäyriä vastaavan tulomäärän 400 markaksi 5 vuoden ajaksi 1922 vuoden alusta lähtien.

Osakkeiden merkintä asunto-osakeyhtiössä. Uutisrakennustoiminnan avustamiseksi päätti³⁾ kaupunginvaltuusto osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoissa merkitä uusia osakkeita 150,000 markan määrään suoritettavaksi vuoden menosäännön Sekalaiset menot nimisen pääluokan kodalla olevasta määrärahasta asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden ostoa varten. Puheenalainen yhtiö aikoi teettää Käpylän kortteleihin n:o:ihin 812, 817 ja 819 erinäisiä asuinrakennuksia, joihin sisältyisi kaikkiaan 164 huonetta, sekä oli tämän yrityksen rahoittamista varten päättänyt lisätä osakepääomaansa 200,000 markalla.

Osakkeiden merkintä Helsingin makasiinosakeyhtiössä. Kaupunginvaltuusto valtuutti⁴⁾ rahatoimikamarin merkitsemään Helsingin makasiinosakeyhtiön uusia osakkeita sen määrän, mihin kaupungilla aikaisemmin omistamainsa osakekirjain, luvultaan 3,082, perusteella oli oikeus, mikä määrä vastasi 1,541,000 markkaa, sekä sitäpaitsi ottamaan osaa merkintään 400,000 markan arvosta, mikä vastasi 800 osaketta, eli siis kaikkiaan merkitsemään 3,882 osaketta 1,941,000 markan arvosta, mikä määrä oli otettava huomioon 1922 vuoden meno- ja tulosääntöä laadittaessa, sekä syyskuussa etuantina kaupunginkassasta yhtiölle maksamaan puolet edellä mainitusta määrästä eli 970,500 markkaa.

Sittenkun makasiinosakeyhtiö merkinnän päätyttyä oli tiedustellut, oliko kaupunki halukas ottamaan haltuunsa erään määrän merkitsemättömiä osakkeita, jotka muussa tapauksessa tarjottaisiin myytäviksi pörssihuutokaupalla, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa rahatoimikamarin kaupungin puolesta vielä merkitsemään 118 osaketta, joten kaupunki omistaisi $\frac{2}{3}$ yhtiön osakepääomasta. Tähän tarkoitukseen tarvittava 59,000 markan määräraha oli merkittävä 1922 vuoden menosääntöön.

Osakkeiden merkintä Etelä-Suomen voimaosakeyhtiössä. Kirjelmässään tammikuun 25 p:ltä anoi Etelä-Suomen voimaosakeyhtiö, että kaupunginvaltuusto päättäisi yhtiön aikomassa, erinäisten suunniteltujen voimansiirtolaitosten rahoittamiseksi tarpeellisissa uusien osakkeiden annessa, Helsingin kaupungin puolesta merkityttä yhtiön uusia osakkeita 4,000,000 markan

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 4 §. — ²⁾ S:n 14. 12. 2 §. — ³⁾ S:n 5. 10. 20 §. — ⁴⁾ S:n 13. 4. 24 §.

⁵⁾ S:n 21. 12. 7 §.

määrään nimellisarvon mukaan lukien, ollen mainittu merkintä kaupunkia velvoittava, siinä tapauksessa että merkintä kaikkiaan tuotti vähintään 14,000,000 markkaa.

Esityksestä antamassaan lausunnossa¹⁾ ilmoitti rahatoimikamari hankineensa asiasta lausunnon kaupungin teknillisten laitosten hallitukselta, joka yhtyi sähkölaitoksen toimeenpanevan johtajan lausuntoon. Edellä mainitussa lausunnossa puollettiin kaupungin osanottoa voimayhtiön voimansiirtojohdon rakentamiseen, koska ei katsottu kaupungin yksinään moniin aikoihin voivan ratkaista vesivoiman siirtokysymystä. Virrankulutus oli, ja lähivuosien kulutus oli varmaan oleva, siksi vähäinen, että kaupunki esimerkiksi Mankalan koskivoimasta voisi käyttää hyväkseen ainoastaan murto-osan, kun taas toiselta puolen voimalaitoksen rakennuttaminen Mankalan koskiin kävisi nykyoloissa varsin kalliiksi. Sähkölaitoksen johtaja ei pitänyt muuta vesivoimayksymysten ratkaisua mahdollisena, kuin järkipärasein yhteistoiminnan kaikkien asian osallisten ja tämän voiman kuluttajain välillä.

Uusien neuvottelujen jälkeen voimayhtiön kanssa, jolloin yhtiö m. m. muutti kaupunginvaltuustolle aikaisemmin tekemänsä esitystä siten, että valtuusto saisi osakkeiden merkinnän ehdoksi panna, että yhtiö sitä ennen lopullisesti hyväksyi ehdollisesti voimassa olevan kaupungin ja yhtiön välisen virranhankintasopimuksen, otti rahatoimikamari asian lopullisesti harkittavaksi. Kamari havaitsi, että kaupungille olisi erittäin suotavaa, että sähkölaitokselle annettua voimamäärää voitaisiin nopeasti lisätä ja että ehdotettuihin uusiin osakkeisiin käytetty pääoma muutaman vuoden kuluessa säästyisi sähkölaitoksen polttoainekustannuksen vähennyksenä. Kaupunginkassan tilaan ja rahamarkkinoilla vallitseviin painostuneisiin oloihin nähden ei rahatoimikamari kuitenkaan, viimeksi esitetyistä seikoista huolimatta, katsonut voivansa puoltaa myöntymistä voimayhtiön esitykseen. Kun kysymys oli erittäin tärkeä, ei se kamarin mielestä tällöin vallitsevan lamaannustilan vuoksi saisi rautaa, vaan olisi otettava uudelleen käsiteltäväksi budjetin käsittelyn yhteydessä.

Yllä esitetyn perusteella esitti¹⁾ rahatoimikamari, että kaupunginvaltuusto päättäisi

evätä Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön esityksen uusien osakkeitten merkittämisestä yhtiössä 4,000,000 markan määrään; sekä

antaa rahatoimikamarin toimeksi 1922 vuoden budjetin käsittelyn yhteydessä ottaa puheenalaisen asian uudelleen harkittavaksi.

Asian kaupunginvaltuusto pani pöydälle²⁾. 1922 vuoden menosääntöön merkittiin³⁾ sittemmin mainittua osakkeitten merkintää varten 2,000,000 markkaa, jolloin määrättiin, ettei määrärahaa saanut käyttää, ennenkuin rahatoimikamari oli tutkinut että sähkövoiman antoa kaupungille tarkoittavan yrityksen rahoitus oli täysin taattu.

Suomen messujen hallintoneuvoston lahjoitus. Suomen messujen osakeyhtiön hallintoneuvoston lähetettyä kaupunginvaltuustolle yhtiön 500 markan määräisen osakkeen päätti⁴⁾ valtuusto lähettää sen rahatoimikamariin säilytettäväksi kaupungin muiden arvopaperien joukossa.

Korvaus Fredrikinkadun talon n:o 54 puhtaanapidosta. Maaherran vaadittua lausuntoa valtioneuvoston lokakuun 27 p:nä 1920 tekemän päätöksen johdosta, että kaupungille oli myönnettävä korvausta 4,455:85 markkaa

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ²⁾ Valt. pöytäk. 5. 10. 30 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 141. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 11. 5. 30 §.

rakennuskonttorin tammi-, helmi- ja maaliskuulla 1919 toimittamasta Fredrikinkadun talon n:o 54 puhtaanapidosta, josta talosta osa oli luovutettu koko maata tarkoittavalle väliaikaiselle poliisikoululle sekä kaupungin poliisilaitoksen ruokasaliksi, mikä määrä ei ollut maksettava käteisellä, vaan oli otettava huomioon suoritettaessa kaupungin osuutta poliisilaitoksen 1919 vuoden erinäisiin ylimääräisiin menoihin, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto ilmoittaa, ettei sillä ollut edellämainittua päätöstä vastaan mitään muistuttamista.

Kasvikaupan järjestäminen kaupunginpuutarhaan. Jotta kävisi mahdolliseksi taloudellisesti käyttää hyväksi kaupungin kasvitarhan aluetta, joka oli liian suuri, sittenkun oli toimeenpantu melkoisia supistuksia kukkien istuttamiseen nähden kaupunginistutuksiin, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa kaupungin yleisten töiden hallituksen koetteeksi vuodeksi järjestämään kaupunginpuutarhassa viljeltyjen kasvien tukkukaupan.

Suomen kaupapuutarhurien yhdistyksen esitystä kaupunginvaltuuston edellämainitun päätöksen kumoamisesta ei ³⁾ valtuusto ottanut huomioon.

Sotaväenmajoituksesta johtuneitten kustannusten suoritus. Kaupunginvaltuuston valtuutettua rahatoimikamarin valtiolta vaatimaan korvausta Helsingin kaupungille vuonna 1918 majoituksesta koituneista kustannuksista kaupunginvaltuuston vahvistamain perusteiden ⁴⁾ mukaan oli kamari arvioinut mainitut kustannukset 720,831:31 markaksi sekä valtioneuvostolta anonut korvausta niistä. Asiaa marraskuun 19 p:nä 1920 esiteltäessä oli valtioneuvosto päättänyt hyljätä kaupungin kotimaisen sotaväen majoitusta koskevan korvausvaatimuksen, koska kunnat silloin voimassa olleen lain mukaan olivat velvolliset maksutta toimittamaan maan puolustukseksi kerättyjen suomalaisten joukkojen majoituksen ja kun kysymys venäläisen sotaväen majoituskustannusten arvioimisesta ja korvaamisesta koko maassa oli valtioneuvostossa valmisteltavana, oli anomus tältä kohden jätetty toistaiseksi huomioonottamatta, jota vastoin valtioneuvosto oli kehoittanut vapaussodan suorituskomiteaa 480,272:75 markalla korvaamaan kaupungille saksalaisen sotaväen majoituksesta koituneet kustannukset, kuitenkin sillä ehdolla, ettei kaupunki vaadi muuta korvausta tästä majoituksesta. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ tyytyä valtioneuvoston päätökseen.

Rautatiepoliisin kustannukset. Maaherran vaadittua lausuntoa ehdotetusta rautatiepoliisin kustannusten siirtämisestä valtionbudjetin kahdennesta-toista pääluokasta, Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö, seitsemänteen pääluokkaan, Sisäasiainministeriö, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto antamassaan vastauksessa huomauttaa, ettei valtuustolla tietenkään ollut aihetta antaa tästä asiasta lausuntoa muuta kuin edellyttäen, että ehdotetulla toimenpiteellä tarkoitettiin velvoittaa maan kaupungit ottamaan osaa rautatiepoliisin kustannusten suoritukseen. Tällä edellytyksellä kaupunginvaltuusto ei katsonut voidensa toimenpidettä puoltaa, mikäli Helsingin kaupunkia koski. Helsingin rautatiealue oli nimittäin kokonaan valtionrautateiden käyttämä, tarkoin rajoitettu alue, minkätähden valtuuston mielestä valtion oli yksin suoritettava kustannukset järjestyksen ylläpitämisestä alueella.

Jäänsärkijän ost. Rahatoimikamarin kaupunginvaltuuston kehoituksesta vuonna 1913 toimittamasta Helsingin säännöllisen talviläivaliikenteen mahdollisuuksia koskevasta selvityksestä ⁷⁾ kävi ilmi m. m., että ankarina

¹⁾ Valt. pöytäk. 11. 5. 4 §. — ²⁾ S:n 25. 5. 20 §. — ³⁾ S:n 14. 12. 43 §. — ⁴⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 92—94. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 26. 1. 19 §. — ⁶⁾ S:n 8. 6. 3 §. — ⁷⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 93.

talvina ja epäsuotuisten tuulien puhaltaessa syntyi Suomenlahdessa Helsingin satamansuun kohdalle sellaisia ajojäävyyshyökkeitä, ettei laivoja Åransgrundin ja Harmajan majakan kohdalta, ainakaan ilman erittäin suurta vaaraa, voinut avustaa kaupungin satamaan, jota vastoin Porkkalan länsiväylää, jota ainoastaan silloin tällöin haittasi ajojää, voi edullisesti käyttää. Jotta tämä kuitenkin kävisi mahdolliseksi, oli, paitsi eräitä vähäpätöisempiä toimenpiteitä, tarpeellista tutkia viimeksimainittu väylä 23 jalan syvyyteen asti, rakennuttaa uusi johtoloisto Kallbådaniin ja viisi linjaloistoa väylän varrelle eri paikkoihin sekä asettaa Kallbådaniin sumusireeni.

Sittenkun kaikkiin vuonna 1913 vaadittuihin toimenpiteisiin Porkkalan länsiväylään nähden oli valtion toimesta ryhdytty, ja jäänsärkijät ja syväkulkuiset kuormahöyrylaivat siis voivat öin ja päivin käyttää tätä väylää, havaitsi komitea, jonka kaupunginvaltuusto vuonna 1920¹⁾ oli asettanut selvittämään kysymystä kaupungin liikenneolojen parantamisesta myöskin huomioonottamalla talvimeriliikenteen, ajankohdan sopivaksi valtuustolle esittää ensimmäisen mietinnön²⁾ jäänsärkijäläivan hankkimista kaupungille koskevista erikoiskysymyksestä.

Valiokunta, joka asiantuntijoita kuultuaan puolestaan oli yhtynyt siihen, että kaupungin talviliikennettä ainakin toistaiseksi sopivimmin voisi tyydyttää yksi ainoa jäänsärkijäläiva, joka oli merijäänsärkijätyyppiä, mutta ei kuitenkaan niin suurta kokoa, ettei sitä voisi käyttää kaupungin satamissa, hankki joukon tarjouksia sekä tuli asiaa, mikäli mahdollista, kaikin puolin harkittuaan siihen käsitykseen, että John Nurminen osakeyhtiön tekemä myyntitarjous, joka koski Hansa-nimistä jäänsärkijänrunkoa, siihen kuuluvine tarvikkeineen ja apukoneineen 2,500,000 markan hinnasta sekä pääkonetta 250,000 markan hinnasta, olisi kaupungille edullinen. Laivan valmiiksi rakennuttamiseen vaadittaisiin määrä, joka eri edellytyksin oli arvioitu $8\frac{3}{4}$, 10, $11\frac{1}{2}$ tai 13 miljoonaksi markaksi, joiden kustannusten suorittamiseen kaupungin kuitenkin pitäisi voida odottaa melkoista avustusta valtiolta.

Valiokunta esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi 2,500,000 markan hinnasta John Nurminen osakeyhtiöltä ostaa jäänsärkijänrunгон Hansan erinäisine mietinnön oheisessa liitteessä mainittuine tarvikkeineen ja apukoneineen;

kehoittaa rahatoimikamaria kaupunginvaltuustolle antamaan lausunnon mainitun osakeyhtiön tekemästä tarjouksesta myydä kaupungille puheenalaiseen jäänsärkijään kuuluva pääkone; sekä

niinikään antaa rahatoimikamarin tehtäväksi ryhtyä valtion kanssa tarpeellisiin keskusteluihin valtioavun saamisesta jäänsärkijäläivan valmiiksi rakennuttamiseen.

Rahatoimikamari huomautti siltä vaaditussa lausunnossa³⁾, että asian ratkaisussa suurin paino olisi pantava kysymykseen, milloin kaupunki katsoi olevansa pakotettu itse ottamaan huolekseen talviliikenteen avoinna pitämisen. Jos tämän toiminnan tuli alkaa heti, kun ostettavaksi tarjottu laiva oli ehditty panettaa kuntoon tätä tarkoitusta varten, näytti tarjous edulliselta, tarjoten voittoa useita miljoonia siihen verraten mitä uuden laivan rakennuttaminen maksaisi. Jos sitävastoin tähän ei ollut välttämätöntä pakkoa ja jonkin verran pitempi aika katsottiin saavan kuluu, ennenkuin kaupungin, pysyäkseen kilpailussa muiden paikkakuntain rinnalla, täytyi ryhtyä mainittuun toimenpiteeseen, ei tarjous luultavasti tuottaisi minkäänlaista voittoa. Lainavaroja, joilla tämänlaatuinen osto oli suoritettava, olisi vastedes saatavissa huokeammin ehdoin kuin tänä ajankohtana; tarveainehintainkin huojustumista

¹⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 207. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 15. — ³⁾ S:n n:o 25.

näytti voivan odottaa. Kamari piti todennäköisenä että vuosikymmenen kuluessa voitaisiin saada uusi, nimenomaan Helsingin liikennettä varten rakennettu uudenaikainen alus samoilla kustannuksilla, mitkä esillä olevan tarjouksen hyväksyminen aiheuttaisi, ja esitti senvuoksi, että kysymys jäänsärkijärunko Hansan ostamisesta saisi raueta. Edelleen esitti kamari, että, edellyttäen että satamahallitus tulee asetettavaksi, sille annettaisiin tehtäväksi joutuisimmin valmistella kysymystä satamajäänsärkijälaiavan hankkimisesta kaupungille. Asiaa käsitellessään päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto palauttaa sen rahatoimikamariin.

Asiantuntijoita kuultuaan lähetti kamari uuden mietinnön²⁾, huomauttaen siinä, että Hansa laiva etusijassa riittämättömän leveytensä vuoksi oli sopimaton kaupungin tarpeisiin sekä että myyntihintaa, huolimatta siitä että tarjouksen tehnyt toiminimi oli alentanut sen 1,800,000 markkaan, oli suuriin muutosrakennuskustannuksiin nähden pidettävä liian suurena.

Asiaa lopullisesti käsitellessään päätti³⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti

että jäänsärkijärunko Hansaa siihen kuuluvine tarvikkeineen ja apukoneineen sekä erikseen tarjottua pääkonetta ei osteta kaupungille; sekä

että satamahallitus saa toimekseen joutuisimmin valmistella kysymystä satamajäänsärkijän hankkimisesta kaupungille.

Sittemmin valtuutettiin⁴⁾ rahatoimikamari, neuvoteltuaan satamahallituksen kanssa ja jos tämä oli yhtä mieltä kamarin kanssa ostosta, julkisessa huutokaupassa huutamaan valtion omistama hinaaja- ja jäänsärkijälaiava B 14.

Kaasulaitoksen käytössä syntynyt tappio. Rahatoimikamari ilmoitti, että kaupungin teknillisten laitosten hallituksen ilmoituksen mukaan oli todennäköisesti kaasulaitoksen budjetissa lasketun bruttosäästön sijasta koitua tappiota 44,204 markkaa, johtuen etusijassa sovelletun korkean kaasunhinnan aiheuttamasta kaasunkulutuksen vähenemisestä. Samalla ilmoitti kamari vaatineensa teknillisten laitosten hallitukselta lisäselvitystä, minkä ohessa kamari anoi saada myöhemmin tehdä asianhaarain vaatiman esityksen. Ilmoitus ei aiheuttanut⁵⁾ toimenpidettä valtuuston puolelta.

Kaupungin teknillisten laitosten anomus 98,000 markan lisäyksen myöntämisestä kaasulaitoksen määrärahoihin jätettiin⁶⁾ edellä olevasta asiasta annettavan selvityksen varaan.

Syntyneiden kurssitappioiden korvaaminen. Esiteltäessä kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kirjelmässä maaliskuun 16 p:ltä tehtyä esitystä sähkölaitokselle vuonna 1915 hankitun höyryturbiinigeneraattorin hinnan suorituksessa syntyneiden kurssitappioiden ja kustannusten maksamisesta, päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto mainitut kurssitappiot ja kustannukset maksettavaksi sähkölaitoksen uutistöiden tililtä ja siis luettavaksi laitoksen pääomavelkaan kaupunginkassaan, minkä ohessa vastedes otettavasta obligatiolainasta tähän tarkoitukseen osoitettiin⁷⁾ 1,281,567: 52 markkaa.

Korvausvaatimuksia täyttämällä jääneiden hiilenhankintasopimusten johdosta. Toiminimi Lars Krogius & C:o oli tammikuun 23 p:nä ja helmikuun 5 p:nä 1914 sekä kauppaneuvos V. Ek marraskuun 1 p:nä 1913 ja helmikuun 6 p:nä 1914 tehdyillä sopimuksilla sitoutunut kaupungin sähkölaitokselle hankkimaan, ensinmainittu 7,000 ja jälkimmäinen 6,000 tonnia, sekä kaasulaitokselle, edellinen 13,000 ja jälkimmäinen 10,000 tonnia paraslaatuista kivihiiltä sopimuksissa tarkemmin mainittuina aikoina ja ehdoin. Vuonna 1914

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 46 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 29. — ³⁾ Valt. pöytäk. 24. 8. 38 §. — ⁴⁾ S:n 5. 10. 32 §. — ⁵⁾ S:n 14. 12. 22 §. — ⁶⁾ S:n 14. 12. 21 §. — ⁷⁾ S:n 11. 5. 27 §.

alkanut sota aiheutti kuitenkin, ettei hankintasopimuksia voitu määräaikoina täyttää, ja senkin jälkeen kuin mainittu este oli poistunut, kieltäytyivät hankkijat täyttämästä puheenalaisia hankintasopimuksia perustellen tätä sillä, että sopimukset olivat kadottaneet merkityksensä. Sähkölaitosta koskevat sopimukset oli sittemmin jätetty Helsingin sovintolautakunnan ratkaistaviksi, joka mainitussa sopimuksessa oli määrätty oikeuspaikaksi riidan sattuessa hankintasopimuksia täytettäessä, mutta oli lautakunta todennut, että tavaranhankkijoilla oli ollut laillinen syy olla täyttämättä tehtyjä sopimuksia. Kamari, jonka mielestä tuskin oli odotettavissa muunlaista ratkaisua kaasulaitosta koskeviin sopimuksiin nähden, joissa ei ollut erikoismääräyksiä hankinnan täyttämistä sodan sattuessa, ehdotti, että tarpeettomien kustannusten välttämiseksi muut toimenpiteet viimemainittuihin sopimuksiin jätettäisiin sellensä, mutta päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto asiaa esiteltäessä, että kysymys kaasulaitoksen hiilen hankintasopimuksista oli annettava asianmukaisesti kokoonpannun sovintolautakunnan ratkaistavaksi sekä kehoittaa rahatoimikamaria ryhtymään siitä johtuviin toimenpiteisiin.

Kunnan viranpitäjien kalliinajanlisäykset. Sen johdosta että kaupunginvaltuuston joulukuun 15 p:nä 1920 myöntämä ²⁾ 250 markan ylimääräinen kalliinajanlisäys valtuuston päätöksen mukaan oli lakkautettava, maaliskuun 1 p:stä lukien, anoivat erinäiset kaupungin palveluksessa olevain henkilöiden yhtymät kalliinajanlisäysten korottamista. Hyljäten sekä rahatoimikamarin että palkkalautakunnan ehdotukset ³⁾ mainittujen kalliinajanlisäysten järjestelyksi päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että yllämainittu ylimääräinen 250 markan lisäys oli maksettava maalisk. huhti- ja toukokuulta sekä että siitä aiheutuvat menot oli suoritettava kaupungin virka- ja palvelusmiesten kalliinajanlisäysmäärärahasta.

Koska kallista aikaa yhä jatkui ja kunnan viranpitäjien pohjapalkkojen järjestelykysymyksen valmistelu edistyi varsin hitaasti, tekivät yllämainitut yhtymät uuden esityksen toimenpiteisiin ryhtymisestä viranpitäjien tukalan aseman parantamiseksi, jolloin Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistys anoi, että prosentittaista kalliinajanlisäystä, kesäkuun 1 p:stä lukien kunnes hankkeissa oleva pohjapalkkain järjestely oli toimeenpantu, maksettaisiin 200 % pohjapalkasta, 125 %:n sijasta ja että vakainainen kalliinajanlisäys palautettaisiin 650 markasta aikaisempaan 400 markan määrään, jota vastoin Helsingin kunnallisyhdistys esitti, että kalliinajanlisäystä kesäkuun 1 p:nkin jälkeen maksettaisiin tähänastinen määrä.

Kun asiasta esitetystä selvityksestä kävi ilmi, että aikaisemmissa viranpitäjien kalliinajanlisäysten järjestelyissä alempain virkamiesten palkkoja vastuunalaisemmassa asemassa olevien henkilöiden palkkoihin verraten oli korotettu suhteettoman suurena määrin, päätti ⁵⁾ valtuusto jossain määrin korjatakseen yllämainitun epäkohdan hyväksyä seuraavat uudet:

»Helsingin kaupungin viranpitäjille maksettavia kalliinajanlisäyksiä koskevat määräykset.

1) Kaupungin menosääntöön merkityn, päätoimena olevan viranpitäjällä, kuitenkin lukuunottamatta viranpitäjää, joka on välikirjan nojalla määrääjäksi ottanut viran hoitaakseen, on oikeus kesäkuun 1 päivästä ensitul-

¹⁾ Valt. pöytäk. 9. 2. 10 §. — ²⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 55. — ³⁾ Valt. pain. asakirj. n:o 9. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 23. 3. 23 §. — ⁵⁾ S:n 15. 6. 25 §.

vaan syyskuun 1 päivään asti, saada kalliinajanlisäystä, jota maksetaan osin vakinainen määrä, osin prosentittainen lisäys, osin myös perheenelatusapumaksuna sillä tavoin kuin alempana sanotaan.

a) Vakainainen määrä, saman suuruinen kaikille, on 400 markkaa kuukaudessa, kuitenkin niin että, jos palkkaan sisältyy luontoisetujakin, palkkalautakunnan asia on määrätä, minkä verran vakinaisesta määrästä on niiden osalta vähennettävä.

b) Prosentittainen lisäys luetaan 175 prosentiksi virasta kaupungin menosääntöön numerolleen merkityn käteisen alkupalkan ynnä määrävuosien palveluksesta saadun ikäkorotuksen määrästä.

c) Perheenelatusapumaksua annetaan siinä tapauksessa, että viranpitäjällä, paitsi itseään, on elätettävänä useampia kuin yksi henki, ja luetaan kunkin lisäksi olevan hengen osalle 120 markkaa kuukaudessa. Elatusvelvollisuuden laajuuteen nähden sovelletaan yleisen lain säännöksiä, kuitenkin siten, että elatusvelvollisuus lapsiin nähden lakkaa vasta näiden täytettyä 18 vuotta ja että palkkalautakunnalla on oikeus hellittävässä tapauksissa harkinnan mukaan myöntää elatusapumaksua muunkin viranpitäjälle läheisen henkilön osalta.

2) Virka, jota on pidettävä sivutoimena, tuottaa oikeuden ainoastaan prosentittaiseen kalliinajanlisäykseen, lukien 100 prosenttia 1 kohdan b) momentissa mainitusta palkasta, ollen kuitenkin palkkalautakunta oikeutettu virasta, jota ei voi pitää varsinaisena päätoimena, mutta joka kuitenkin tuntuva määrässä vaatii osakseen hoitajansa työvoiman, harkinnan mukaan antamaan, paitsi sivutoimesta tulevaa prosentittaista lisäystä, myöskin osan kalliinajanlisäyksen vakinaisesta määrästä.

3) Yhteismäärärahoista palkatuille viranpitäjille määrää kalliinajanlisäyksen palkkalautakunta asianomaisen viranomaisen esityksestä, ollen lautakunnan siinä katsottava, että semmoiselle viranpitäjälle tuleva palkka ja kalliinajanlisäys yhteensä ovat kohtuullisessa suhteessa kaupungin menosääntöön merkityistä viroista maksettaviin palkkaetuihin.

4) Viranpitäjä, joka on ollut kaupungin palveluksessa toukokuun 31 päivänä 1921 ja siten saanut vakinaista kalliinajanlisäystä 650 markan mukaan kuukaudessa lukien, oikeutetaan samassa toimesta ylimääräisenä kalliinajanlisäyksenä kantamaan se määrä, minkä nyt myönnetty prosentittaisen kalliinajanlisäyksen korotus ehkä on vähempi 250 markkaa kuukaudessa.

5) Viranpitäjät, joille palkkalautakunta on sen käytettäväksi ylimääräisten kalliinajanlisäysten myöntämiseen annetuista määrärahoista osoittanut tuollaisen ylimääräisen lisäyksen, eivät kuitenkaan saa näiden perusteiden mukaista korotettua kalliinajanlisäystä, siinä tapauksessa että parannetut palkkaedut tai ylimääräiset kalliinajanlisäykset nousevat samaan taikka suurempaan määrään kuin heille tulisi nyt päätetyn korotuksen johdosta, jota vastoin, jos ne ovat korotettuja kalliinajanlisäysmääriä vähemmät, viranpitäjä saa sen määrän, millä uudet kalliinajanlisäykset ylittävät parannetut palkkaedut tai ylimääräisen kalliinajanlisäyksen. Jos tämän säännön soveltaminen tuottaisi ilmeistä vääryyttä jollekin viranpitäjälle, tulee palkkalautakunnan säännöstä poikkeamalla oikaista asia.

6) Palkkalautakunta oikeutetaan näiden korotettujen kalliinajanlisäysten maksamiseksi enintään 410,000 markalla kuukaudessa ylittämään kuluvan vuoden menosääntöön Sekalaiset menot nimisen päaluokan kohdalle kaupungin virka- ja palvelusmiesten kalliinajanlisäyksiä varten merkitty määräraha.

7) Kaupungin teknilliset laitokset oikeutetaan voittovaroistaan samaan tarkoitukseen käyttämään enintään 71,000 markkaa kuukaudessa.»

Sen lisäksi päätti kaupunginvaltuusto kehoittaa palkkalautakuntaa jouduttamaan viranpitäjien pohjapalkkain järjestelyehdotuksen laadintaa.

Kirjelmässä elokuun 31 p:ltä huomautti palkkalautakunta sittemmin, että elantokustannukset eivät sallineet viranpitäjien palkkaetujen vähentämistä sekä että tekeillä oleva uusi palkkasääntö voi astua voimaan aikaisintaan 1922 vuoden alusta. Tämän johdosta päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, että korotettuja kalliinajanlisäyksiä oli maksettava tammikuun 1 p:ään 1922 asti, minkä ohessa palkkalautakunta oikeutettiin syys-, loka-, marras- ja joulukuulta enintään 410,000 markalla kuukaudessa ylittämään menosääntöön kaupungin virka- ja palvelusmiesten kalliinajanlisäyksiä varten merkityn määrärahan sekä kaupungin teknilliset laitokset voittovaroistaan samaan tarkoitukseen samana aikana käyttämään enintään 71,000 markkaa kuukaudessa.

Helsingin kunnallisyhdistyksen esityksen kunnan viranpitäjien vakinaisten kalliinajanlisäysten korottamisesta kaupunginvaltuusto epäsi²⁾.

Samoin epäsi³⁾ valtuusto kaupungin virka- ja palvelusmiesten erinäisten liittymäin anomuksen lahjapalkkion myöntämisestä kunnan viranpitäjille, mutta päätti³⁾ kaupunginvaltuusto samalla kehoittaa palkkalautakuntaa antamaan esityksen mainittujen viranpitäjien kalliinajanlisäysten järjestämiseksi tammikuun 1 p:stä 1922 lähtien.

Kunnan viranpitäjien ja työntekijäin palkkauksen muutosperusteet. Kaupunginvaltuuston asetettua⁴⁾ komitean valmistelemaan kysymystä kunnan viranpitäjien ja työntekijäin palkkain alentamisen perusteista, oli mainittu komitea ryhtynyt toimenpiteisiin tehtävän täyttämiseksi ja siinä tarkoituksessa hankkinut tietoja mainittujen toimihenkilöjen palkkain vaihteluista vuodesta 1914 lähtien toukokuuhun 1921 asti.

Antamassaan mietinnössä⁵⁾ huomautti komitea olevan vaikeaa palkkain indeksiluvun suuren vaihtelevaisuuden johdosta laskea keski-indeksilukua kummallekin puheenalaiselle kaupungin palveluksessa olevain henkilöiden ryhmälle. Komitean toimittaman likimääräisen laskelman mukaan oli viranpitäjien palkkain keski-indeksiluku 500:n ja 600:n välillä saman indeksiluvun työntekijäin palkkoihin niiden ollessa n. 1,000—1,100. Huonoimmassa asemassa olivat ylempät virkamiehet olleet, sillä heidän palkkansa indeksiluku oli noussut ainoastaan n. 400:ään. Komitea lausui valittelunsa sen johdosta, ettei kaupunki palkkapolitiikassaan ollut suosinut sellaisia kunnan palveluksessa olevia henkilöitä, joiden työstä kaupunki enimminkin oli riippuvainen. Huomauttaen olevan vaikeaa säätää yhteisiä perusteita noudatettaviksi tehtäessä muutoksia sellaisten henkilöiden palkkoihin, jotka olivat niin eri suuressa määrin kaupungille hyödyllisiä, tahtoi komitea mielipiteenään lausua, että tuollaiset yhteiset perusteet olivat tarpeen, niin kauan kuin elantokustannukset niin suuresti vaihtelivat. Sen johdosta esitti komitea, että kaupunginvaltuusto periaatteessa päättäisi

että viranpitäjien ja työntekijäin palkkaedut on, niin kauan kuin elantokustannukset huomattavasti vaihtelevat, asetettava jossain määrin riippuviksi sosialihallituksen julkaisemasta Helsingin kaupungin elantokustannusten vertausluvusta, niin että viranpitäjien ja työntekijäin palkkaetujen korotus tai alennus on tehtävä yhtäaikaan ja suhteellisesti mainitun vertausluvun kohoamiseen tai alenemiseen;

1) Valt. pöytäk. 7. 9. 12 §. — 2) S:n 30. 11. 13 §. — 3) S:n 14. 12. 39 §. — 4) Ks. tätä kert. siv. 229. — 5) Valt. pain. asiakirj. n:o 24.

että edellä olevassa ponnassa ehdotettujen perusteiden soveltaminen lykätään siksi, kunnes molemmiin puolin tyydyttävä palkanjärjestely on toimeenpantu; sekä

että viranpitäjien ja työntekijien palkkoihin tarpeellisiksi katsotut muutokset vahvistetaan voimassa oleviksi kolme kuukautta kerrallaan.

Komitean mietinnön lähetti ¹⁾ kaupunginvaltuusto lausuntoa varten rahoitustoimikamariin.

Kaupungin viranpitäjien palkanjärjestelykysymyksen jouduttaminen. Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen johtokunnan esityksen, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin kaupungin viranpitäjien palkanjärjestelyn jouduttamiseksi, jätti ²⁾ kaupunginvaltuusto huomioon ottamatta, kun valtuusto jo oli kehoittanut palkkalautakuntaa jouduttamaan palkanjärjestelykysymyksen käsittelyä.

Evätyt anomus korotettujen kalliinajanlisäysten myöntämisestä. Kun erinäisille yhteismäärärahasta palkatuille sähkölaitoksen virkailijoille, joille palkkalautakunta aikaisemmin oli myöntänyt ylimääräistä kalliinajanlisäystä, 250 markan kuukausittaisesta lisäyksestä kunnan viranpitäjien vakinaiseen kalliinajanlisäykseen oli maksettu ainoastaan 250 markan ja yllämainitun ylimääräisen kalliinajanlisäyksen ero, anoivat mainitut virkailijat, että heille maksettaisiin koko lisäys, sekä että heille tuleva perheenelatusapumaksu korotettaisiin 60 markasta 120 markkaan henkilöä kohti kuukaudessa. Kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾ esityksen.

Erinäisten kansakoulunopettajien kalliinajanlisäysten laskeminen. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta teki esityksen, että 5 vastanimitettyä mies- ja 2 naisopettajaa, jotka vasta elokuun 1 p:nä olivat tulleet virkoihinsa, saisivat kantaa kalliinajanlisäystä saman määrän kuin toukokuun 31 p:nä ⁴⁾ virassa olleet kansakoulunopettajat, mutta päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto evätä johtokunnan anomuksen, koska anomukseen myöntymällä mainitut viranpitäjät saatettaisiin muita vastanimitettyjä viranpitäjiä edullisempaan asemaan.

Halkokonttorin viranpitäjien kalliinajanlisäykset. Kaupunginvaltuuston myönnettyä kaupungin viranpitäjille 250 markan ylimääräisen kuukausittaisen kalliinajanlisäyksen oli halkotoimikuntakin myöntänyt halkokonttorin henkilökunnalle mainitun määräisen kalliinajanlisäyksen maalisk. — toukokuulta, minkä lisäksi toimikunta oli myöntänyt lapsenelatusapua niille konttorin viranpitäjille, joilla oli alaikäisiä lapsia. Nämä toimenpiteet alistettiin sittemmin kaupunginvaltuuston harkittaviksi ja vahvistettaviksi. Asiaa käsitellessään havaitsi valtuusto kuitenkin halkotoimikunnan ylittäneen toimivaltansa, koska halkokonttorin henkilökunta vahvistetun budjetin mukaan ei ollut oikeutettu saamaan minkäänlaista kalliinajanlisäystä, minkä vuoksi valtuusto päätti ⁶⁾ evätä toimikunnan esityksen. Kun valtuusto ei tahtonut velvoittaa halkokonttorin henkilökuntaa maksamaan takaisin jo saatuja varoja, oikeutettiin ⁶⁾ konttori tileistään poistamaan maksetut kalliinajanlisäykset ja lapsiavustukset.

Maksuton hoito kaupungin sairaaloissa. Lopullisesti käsitellessään sairaalaylihallituksen esitystä ⁷⁾ kaupungin sairaalain viranpitäjien oikeuttamisesta sairauden aikana saamaan maksutonta hoitoa mainituissa sairaaloissa ja sit-

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 42 § ja 7. 9. 13 §. — ²⁾ S:n 5. 10. 29 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 36 §. — ⁴⁾ Vrt. tätä kert. siv. 77. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 30. 11. 44 §. — ⁶⁾ S:n 24. 8. 23 §. — ⁷⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 56.

tenkun hallitus oli tehnyt uuden ehdotuksen asiassa, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto

että 1921 vuoden alusta kaupungin sairaalain palveluksessa oleva viranpitäjä, joka sairaalassa saa vapaan ruuan, on taudintapauksessa oikeutettu sairaalan johtajan harkinnan mukaan niiden enintään 2 kuukauden aikana, mitkä mainitaan kaupungin viranpitäjain palvelusehtosäännön 18 §:ssä, saamaan maksuttoman sairaanhoidon kaupungin sairaalassa luopumalla oikeudestaan ruokarahoihin, sekä että viranpitäjä, joka ei nauti vapaata ruokaa, on samaten oikeutettu saamaan sairaalaohitoa suorittamalla sairaalan menosääntöön merkittyä ruokarahaa vastaavan päivämaksun.

Sitävastoin epäsi²⁾ valtuusto siltä kerralta ylihallituksen esityksen, että vuoden alusta saisi kaupungin sairaalain rahäsääntöön merkitylle henkilökunnalle asianomaisen sairaalan johtajan harkinnan mukaan, antaa maksuttomat lääkkeet, koska viranpitäjain palkkain järjestely oli odotettavissa, jolloin erikoisesti otettaisiin huomioon rahapalkan ja luontoisetujen välinen suhde.

Kaupungin kansakoulunopettajain alimmat palkat. Sittenkun kouluhallitus oli kehoittanut antamaan lausunnon, mihin luokkaan Helsingin kaupunki olisi luettava kaupunkien kansakoulunopettajain alimpia palkkoja määrättäessä, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto, joka oli hankkinut asiasta kansakoulunopettajiston lausunnon, ilmoittaa pitävänsä velvollisuutenaan yhtyä viimemainitun opettajiston mielipiteeseen, että Helsingin kaupunki paikkakunnan hintaoloihin nähden olisi luettava ensimmäiseen luokkaan eli siihen luokkaan, jossa alin palkka oli suurin.

Maistraatin ilmoituksen⁴⁾ mukaan oli kouluhallitus sittemmin kansakoululaitoksen kustannuksista annetun lain 15 §:n johdosta suoritetussa luokituksessa luenut Helsingin kaupungin ensimmäiseen luokkaan.

Evätty kalliinajanlisäysanomus. Raastuvanoikeuden rikosasiain notaarien anomuksen saada kalliinajanlisäystä samojen perusteiden mukaan kuin raastuvanoikeuden vakinaiset viranpitäjät epäsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto, koska rikosasiain notaarien virkoja pidettiin sivutoimina.

Palkan maksaminen toiselle kaupunginviskaalille T. Springertille. Koska toinen kaupunginviskaali T. Springert, joka oli pidätetty virantoimituksesta, pidätettynä ollessaan oli oikeutettu saamaan puolet rahäsääntöön merkitystä palkastaan, mutta hänen sijaisensa kuitenkin vuonna 1920 oli kantanut koko virkaan liittyvän palkan, osoitti⁶⁾ kaupunginvaltuusto määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten 3,477: 50 markkaa⁷⁾ annettavaksi herra Springertille ajalta tammikuun 1 p:stä marraskuun 22 p:ään 1920, jolloin hänelle myönnettiin ero ja jolloin virantoimituksesta pidättäminen todella oli lakannut.

Evätty palkankorotusanomus. Maistraatin esityksen rikostuomioiden avustavan toimeenpanijan palkkaetujen korottamisesta 4,000:stä 6,000 markkaan epäsi⁸⁾ kaupunginvaltuusto odotettavana olevaan kaupungin viranpitäjain palkkain järjestelyyn nähden.

Palkankorotus rikostuomioiden toimeenpanijan kanslia-apulaiselle. Rikostuomioiden toimeenpanijan esityksestä päätti⁹⁾ kaupunginvaltuusto, että

1) Valt. pöytäk. 9. 2. 20 §. — 2) S:n 8. 6. 24 §. — 3) S:n 8. 6. 18 §. — 4) S:n 7. 9. 2 §. — 5) S:n 13. 4. 53 §. — 6) S:n 23. 2. 12 §. — 7) Määrä säästettiin, koska jo vuonna 1920 oli myönnetty varoja samaan tarkoitukseen; vrt. 1920 vuod. kert. siv. 70. — 8) Valt. pöytäk. 30. 11. 17 §. — 9) S:n 15. 6. 5 §.

rikostuomioiden toimeenpanijan kanslian kanslia-apulaisen palkan sai korot-
taa 1,150 markaksi kuukaudessa, kesäkuun 1 p:stä lukien, sekä osoitti tähän
tarkoitukseen tarvittavat 1,500 markkaa määrärahasta uusien virkain perusta-
mista ja palkankorotuksia varten.

Henkilökohtainen palkanlisäys raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijoille.
Koska kaupunginpalvelijain virkasivutulot pääasiassa riita-asioita käsittele-
villä osastoilla olivat haasteen antamisesta ja haastetodistusten kirjoittami-
sesta tulevan palkkion korotuksen johdosta tuntuvasti lisääntyneet, jota vas-
toin tämä etu ei ollut tullut sellaisten kaupunginpalvelijain osaksi, jotka pal-
velivat pääasiassa rikosasioita käsittelevillä osastoilla, päätti ¹⁾ kaupungin-
valtuusto myöntää henkilökohtaista palkanlisäystä 200 markkaa kuukau-
dessa, tammikuun 1 p:stä lukien, raastuvanoikeuden kolmannen ja neljännen
osaston kaupunginpalvelijoille A. E. Sandströmille, A. A. Nybergille, Th. W.
Björkille ja K. E. Winqvistille, sekä raastuvanoikeuden seitsemännen ja kah-
deksannen osaston kaupunginpalvelijoille Hj. E. Östermanille, A. Carlssonille,
A. T. Stambejille ja A. V. Nybergille. Tähän tarkoitukseen tarpeelliset
19,200 markkaa osoitti valtuusto uusien virkain perustamismäärärahasta.

Korotettu palkkio rahatoimikamarin pöytäkirjanpidosta. Rahatoimikamarin
esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto korottaa kamarin pöytäkirjanpidosta
maksettavan palkkion 600 markkaan kuukaudessa, tammikuun 1 p:stä lukien.

Anomus saada erhelaskurahoja. Kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾ rahatoimi-
konttorin kassanhoitajain anomuksen 1,500 markan ylimääräisen palkkion
myöntämisestä heille kullekin, joka heidän tulisi saada suunnitellusta palkan-
järjestelystä riippumatta ja vuoden alusta lukien joko ylimääräisenä palkan-
lisäyksenä tai ainoastaan todistetun kassavajauksen sattuessa.

Satamahallituksen palkkasääntö. Kaupunginvaltuusto vahvisti ⁴⁾ seu-
raavan

Satamahallituksen palkkasäännön.

1 satamapäällikkö	Smk.	20,000: —
1 sihteerä	»	4,000: —
1 kirjurinapulainen	»	2,400: —
Yhteensä Smk.		26,400: —

Satamaliikennekonttorin palkkasääntö. Käsitellessään kysymystä satama-
hallinnon keskittämisestä vahvisti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan

Satamaliikennekonttorin palkkasäännön.

1 satamakapteeni, palkkaa	6,000: —	
4 tai 2 % kannannasta	20,000: —	Smk. 26,000: —
1 avustava satamakapteeni	»	10,000: —
1 satamamestari Sörnäsissä	»	5,500: —
1 kirjuri, palkkaa	6,000: —	
½ % kannannasta	4,000: —	» 10,000: —
1 kassanhoitaja	»	5,500: —
1 ilmoitusosaston johtaja	»	5,500: —
1 ilmoitusosaston apulaisjohtaja	»	3,600: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 9. 2. 42 §. — ²⁾ S:n 26. 1. 18 §. — ³⁾ S:n 11. 5. 32 §. — ⁴⁾ S:n 15. 6. 22 §.

2 tarkastuskonstaapelia, kumpikin 3,600: —	Smk.	7,200: —
16 satamakonstaapelia, kukin 2,400: —	»	38,400: —
2 satamaviskaalia, kumpikin 1,200: —	»	2,400: —
2 pakkaajaa, kumpikin 1,500: —	»	3,000: —
1 parmaajainvanhin	»	1,500: —
Määräraha Pohjoissataman venelaiturin vartijaa ja yövartijaa sekä moottoriveneen hoitajaa varten	»	3,800: —
	Yhteensä Smk.	122,400: —

Satamakannantakonttorin palkkasääntö. Samassa tilaisuudessa vahvistettiin¹⁾ allaoleva

Satamakannantakonttorin palkkasääntö.

1 satamakamreeri	Smk.	12,000: —
2 vanhempaa kirjuria, kumpikin 7,000: —	»	14,000: —
2 nuorempaa » » 6,000: —	»	12,000: —
1 vanhempi kassanhoitaja	»	6,000: —
1 nuorempi »	»	5,000: —
1 vanhempi kirjanpitäjä	»	6,000: —
1 nuorempi kirjanpitäjä	»	5,000: —
2 vanhempaa konttorikirjuria, kumpikin 4,200: —	»	8,400: —
2 nuorempaa » » 3,600: —	»	7,200: —
1 vaakamestari	»	5,400: —
2 apulaisvaakamestaria, kumpikin 4,800: —	»	9,600: —
9 vahtimestaria, kukin 3,600: —	»	32,400: —
1 hissilaitoksen koneenkäyttäjää, kumpikin 3,200: —	»	6,400: —
1 s:n koneenkäyttäjäapulainen	»	2,400: —
	Yhteensä Smk.	131,800: —

Korotettu palkka satamanvartijoille. Satamakonttorin ilmoitettua, ettei se ollut onnistunut saamaan vartijoita Pohjoissataman venelaituria vartioimaan budjettiin otetulla 400 markan palkalla, sekä sen anottua lisää 200 markkaa vartijaa kohti kuukaudessa 5 kuukauden ajaksi, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen osoittaa 2,000 markkaa maksettavaksi valtuuston käyttövaroista Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalta.

Korotettu virkamalkeista maksettava päiväraha. Kaupunginvaltuusto myöntyi³⁾ revisionikonttorin esitykseen konttorin virkamiesten tekemistä virkamalkeista maksettavan päivärahan korottamisesta 45 markkaan.

Palkankorotus asunnonvälitystoimiston miesapulaiselle. Yhteisen huoneenvuokralautakunnan esityksestä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto, edellyttäen, että asunnonvälitystoimiston johtajanvirka edelleen pidettiin täyttämättä⁵⁾, että toimiston miesapulaiselle oli 1922 vuoden alusta lukien maksettava 12,000 markkaan korotettu vuotuinen palkka.

Korotettu vuokratara ensimmäiselle alipalomestarille. Palotoimikunnan esityksestä päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto ensimmäiselle alipalomestarille, kesäkuun 1 p:stä lukien, maksettavaksi vuokrataraheja 100 % korotetuin määrin eli 8,000 markkaa vuodessa sekä osoitti tähän tarkoitukseen kuluvaksi vuodeksi tarpeelliset 2,333: 34 markkaa määrärahasta uusien virkain perustamista y. m. varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 22 §. — ²⁾ S:n 24. 8. 17 §. — ³⁾ S:n 9. 2. 36 §. — ⁴⁾ S:n 30. 11. 5 §. — ⁵⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 156. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 24. 8. 35 §.

Ensimmäisen kaupunginlääkärin palkanparannus. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, kesäkuun 1 p:stä lukien, korottaa ensimmäisen kaupunginlääkärin pohjapalkan 14,000:stä 20,000 markkaan, josta määrästä 12,000 markkaa palkkaa ja 8,000 markkaa palkkiota, minkä ohessa valtuusto osoitti tarvittavan määrän budjettiin uusien virkain perustamista ja palkankorotuksia varten merkitystä määrärahadista.

Kaupungineläinlääkärin palkkaedut. Kun menosääntöön ei ollut merkitty määrärahaa kaupungineläinlääkäri W. Ehrströmille vuonna 1920 myönnetyn ²⁾ palkanlisäyksen maksamiseksi, osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto mainitun 1,000 markan kuukausittaisen palkanlisäyksen suoritettavaksi määrärahadista uusien virkain perustamista ja palkankorotuksia varten.

Kaupungineläinlääkäri Ehrströmin anomuksen, että hänelle myönnetty henkilökohtainen palkanlisäys korotettaisiin 2,500 markkaan kuukaudessa, joten hänen kuukausipalkkansa nousisi 5,000 markkaan, kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾.

Valtuuston yllämainitun päätöksen johdosta anoi kaupungineläinlääkäri Ehrström eroa kaupungineläinlääkärinvirasta, mutta ilmoitti sitemmin suostuvansa peruuttamaan hakemuksensa, jos hänen palkkansa korotettaisiin 4,000 markkaan kuukaudessa ja hänet oikeutettaisiin hoitamaan erinäisiä lääkintöhallituksen eläinlääketieteellisen laboratorin assistentin tehtäviä. Asiaa esiteltäessä päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä nämä kaupungineläinlääkärin ehdot. Palkankorotus oli luettava marraskuun 1 p:stä ja siitä kuluvalta vuodelta koituneet lisämenot suoritettava määrärahadista uusien virkain perustamista y. m. varten.

Evättyjä palkankorotusanomuksia. Terveydenhoitolautakunnan esityksen terveydenhoidontarkastajan ja asuntotarkastajan pohjapalkkain korottamisesta jätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto laadittavana olevan kaupungin viranpitäjain yleisen palkanjärjestelyehdotuksen varaan.

Palkkio kahvilain y. m. tarkastamisesta. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ terveyspoliisin kaitsijoille H. Hjeltille ja S. H. Lehmuskalliolle kummallekin 100 markan palkkion kuukaudessa kahvilain, hotellien, matkustajakotien y. m. tarkastamisesta, vuoden alusta lukien, siihen asti kuin vastaperustettujen ⁸⁾ ammattientarkastajain toimet oli täytetty, ja oli päätöksestä johtuvat menot suoritettava menosääntöön uusia virkoja varten merkitystä määrärahadista.

Lisäpalkkio tarkastuseläinlääkäreille. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä myönsi ⁹⁾ kaupunginvaltuusto v. t. tarkastuseläinlääkäreille H. Tallqvistille ja J. Sjölundille kummallekin 500 markan lisäpalkkion kuukaudessa, lokakuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, maksettavaksi määrärahadista uusien virkain perustamista ja palkankorotuksia varten.

Nikkilän mielisairaalan toisen alilääkärin alin palkka. Koska oli osoittautunut, että Nikkilän mielisairaalan toisen alilääkärin virkaan liittyvät palkkaedut ¹⁰⁾ olivat niin pienet, ettei hakijoita ollut ilmoittautunut viran ollessa haettavana, sekä kun palkkalautakunnan valta myöntää ylimääräisiä kalliinajanlisäyksiä lakkasi 1921 vuoden päättyessä, päätti ¹¹⁾ kaupunginvaltuusto että sairaalan toisen alilääkärin palkka oli oleva niin suuri, että se 3,500 markalla ylitti ne palkkaedut, mitkä mainittu viranpitäjä kaupungin viranpitäjain tällöin voimassa olevien palkkaperusteiden mukaan oli oikeutettu saamaan.

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 6. 20 §. — ²⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 62. — ³⁾ Valt. pöytäk. 23. 2. 25 §. — ⁴⁾ S:n 5. 10. 18 §. — ⁵⁾ S:n 2. 11. 22 §. — ⁶⁾ S:n 8. 6. 20 §. — ⁷⁾ S:n 23. 2. 22 §. — ⁸⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 186. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 21. 12. 13 §. — ¹⁰⁾ Vrt. 1920 vuod. kert. siv. 63. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 14. 12. 35 §.

Oikeus käyttää puutarhamaata. Kaupunginvaltuusto oikeutti¹⁾ Nikkilän mielisairaalan lääkärit sekä toimitsijan ja ne muut sairaalan viranpitäjät, jotka olivat perheellisiä ja omassa ruuassaan, käyttämään sairaalan maata puutarhaviljelyyn, lääkärit ja toimitsijan kummankin 5 ja muut viranpitäjät kunkin 2 aaria, edellyttäen kuitenkin, että sairaalaylihallitus tästä edusta vahvasti kohtuullisen maksun sekä sillä ehdolla, että ainakin jokin osa kutakin puutarhamaata käytettiin keittiö- ja puutarhakasvien viljelyyn.

Kunnalliskodin käsitöiden johtajattaren palkankorotus. Köyhäinhuoltohallituksen esityksestä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto korottaa köyhäinhuoltohallituksen käsitöiden johtajattaren pohjapalkan 900:stä 1,200 markkaan vuodessa, 1922 vuoden alusta lukien.

Ruokarahain maksaminen Oulunkylän ja Kullan torpan lastenkotien henkilökunnalle virkaloman aikana. Köyhäinhuoltohallituksen esityksestä osoitti³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Köyhäinhuolto nimisen pääluokan kohdalla 3,954 markkaa ruokarahain maksamiseen Oulunkylän ja Kullan torpan lastenkotien henkilökunnalle 1920 vuoden virkaloman aikana⁴⁾.

Kalliinajanlisäys suomenkielisten kansakoulujen veistonopettaja-apulaisille. Kun suomenkielisten kansakoulujen veistonopettaja-apulaisille aiottujen palkkioiden riittämättömyyden johdosta oli mahdotonta saada toimiin täysin sopivia henkilöjä, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto määrärahasta uusien virkain perustamista ja palkankorotuksia varten osoittaa 33,781:20 markkaa mainittujen koulujen veistonopettaja-apulaisten palkkaetujen parantamiseksi kalliinajanlisäysten muodossa.

Palkankorotus suomenkielisten kansakoulujen siivoojattarille. Määrärahasta uusien virkain perustamista ja palkankorotuksia varten osoitti⁶⁾ kaupunginvaltuusto 50,000 markkaa suomenkielisten kansakoulujen siivoojattarien palkkain parantamiseksi, vuoden alusta lukien, ollen palkanparannuksen määräämisessä otettava huomioon työn määrä sekä se seikka, oliko työ asianomaisen palkansaajan pää- vai sivutoimi.

Korotettu tuntipalkka valmistavan poikain ammattikoulun opettajille. Palkkalautakunnan esityksestä päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto valmistavan poikain ammattikoulun opettajain tuntipalkan korotettavaksi 18 markkaan syyslukukauden 1920 alusta lukien, sekä oikeutti⁸⁾ koulun johtokunnan tätä tarkoitusta varten 11,687 markalla ylittämään 1920 vuoden palkkausmäärärahan.

Lisämääräraha tyttöjen ammattikoulun tuntiopettajain palkkaamiseksi. Kun kaupunginvaltuusto oli myöntänyt⁹⁾ tyttöjen ammattikoulun tuntiopettajille 18 markkaan korotetun tuntipalkan maksettavaksi syyslukukauden 1920 alusta lukien, mutta 1921 vuoden budjettia vahvistaessaan oli siihen ottanut¹⁰⁾ mainittujen opettajattarien palkkausmäärärahan, laskien sen ainoastaan 12 markaksi tunnilta, päätti¹¹⁾ valtuusto, jotta kävisi mahdolliseksi maksaa korotettu palkkio kuluvaltakin vuodelta, myöntää 13,440 markan lisämäärärahan suoritettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla.

Lisätty kalliinajanlisäys taideteollisuuskeskuskoulun toimihenkilöille. Sittenkun kaupungin avustusta taideteollisuuskeskuskoululle vuodeksi 1920 oli melkoisesti korotettu, oli myöskin koulun opettajien ja muiden toimihenkilöiden pohjapalkkoja korotettu. Koska vuosipalkat eivät kuitenkaan nousseet

1) Valt. pöytäk. 8. 6. 25 §. — 2) S:n 30. 11. 36. §. — 3) S:n 13. 4. 40 §. — 4) Vrt. 1920 vuod. kert. siv. 64. — 5) Valt. pöytäk. 8. 6. 22 §. — 6) S:n 8. 6. 23 §. — 7) S:n 26. 1. 57 §; vrt. 1920 vuod. kert. siv. 64. — 8) Valt. pöytäk. 26. 1. 57 §. — 9) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 64. — 10) S:n siv. 126. — 11) Valt. pöytäk. 25. 5. 9 §.

samaan määrään kuin 1919 vuoden pohjapalkat kalliinajanlisäyksineen, eli kaupunginvaltuuston kunnan viranpitäjille myöntämät palkkaedut, oli taide-teollisuusyhdistys anonut 47,215:50 markan määrärahaa eroituksen peittämiseksi, mikä määrä maksettaisiin kalliinajanlisäyksinä taideteollisuuskeskuskoulun opettajille ja toimihenkilöille. Määrää laskettaessa oli kevatlukukautteen nähdessä noudatettu kesäkuun 1 p:ään voimassa olevia määräyksiä kalliinajanlisäysten maksamisesta kunnan viranpitäjille ja syyslukukautteen nähdessä kesäkuun 1 p:n jälkeen voimassa olevia määräyksiä. Kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ yhdistyksen anomukseen sekä päätti¹⁾, että yleisen kalliinajanlisäysmäärärahan sai ylittää 47,215:50 markalla.

Palkankorotus kirjaltajain yhdenpäivänkoulun johtajalle. Kirjaltajain yhdenpäivänkoulun johtokunnan esityksestä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa koulun johtajan palkan lukuvuodelta 1920—1921 3,000 markaksi vuodessa, mikä palkka sittemmin vielä korotettiin³⁾ 6,000 markkaan 1922 vuoden alusta lukien.

Henkilökohtainen palkanlisäys kirjastonjohtaja E. Grönroosille. Kaupunginkirjaston johtokunnan esityksestä myönsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto Kallion haarakirjaston johtajalle filosofianmaisteri E. Grönroosille 2,000 markan vuotuisen henkilökohtaisen palkanlisäyksen maksettavaksi 1922 vuoden alusta lukien.

Korotettu vuokratilaisuus vesijohtolaitoksen toimeenpanevalla johtajalle. Kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ vesijohtolaitoksen toimeenpanevalla johtajalle korotettua vuokratilaisuutta 3,900 markkaa vuodessa, kesäkuun 1 p:stä lukien, joka meno vuoden jäljellä olevalta osalta oli 2,275 markan määräisenä maksettava valtuuston käyttövaroista Vesijohtolaitos nimisen pääluokan kohdalla sekä vastedes merkittävä menosääntöön.

Kaupungininsinöörin palkkaedut. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾, hankittuaan palkkalautakunnan lausunnon, että kaupungininsinöörin pohjapalkka oli oleva, 1921 vuoden alusta lukien ja kunnes kaupungin viranpitäjien yleinen palkkain järjestely oli suoritettu, 20,000 markkaa vuodessa, vahvistettujen perusteiden mukaisine kalliinajanlisäyksineen ja perheenelatusmaksuineen. Kalliinajan helpottuessa oli kaupungininsinöörin kalliinajanlisäystä vähennettävä samassa suhteessa kuin rakennuskonttorin muidenkin viranpitäjien kalliinajanlisäyksiä, kuitenkin niin etteivät hänen yhteenlasketut palkkaetunsa saaneet olla 48,000 markkaa alemmat.

Korkea- ja Seurasaaren intendentin palkkasääntö. Kaupunginvaltuuston päätettyä Korkea- ja Seurasaaren hoitoa varten perustaa intendentintoitimen⁷⁾, määräsi⁸⁾ valtuusto, että uuteen virkaan oli liittyvä 8,000 markan pohjapalkka säädetyin kalliinajanlisäyksin sekä oikeus saada vapaa asunto, valo ja lämpö.

Halkokonttorin v. t. johtajan palkkaedut. Määrättyään⁹⁾ halkokonttorin konttoripäällikön S. Purasen toistaiseksi hoitamaan konttorin johtajantointa, syyskuun 1 p:stä lukien, päätti¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto, että herra Puranen, niin kauan kuin hän oman virkansa ohella toimi johtajana, sai kantaa 3,500 markan kuukausipalkan.

Kunnan keskuskeittolan meno- ja tulosääntö. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹¹⁾ seuraavan elintarvetoimikunnan laatiman kunnan keskuskeittolan budjettiehdotuksen lokakuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi:

1) Valt. pöytäk. 26. 1. 61 §. — 2) S:n 26. 1. 62 §. — 3) S:n 24. 8. 47 §. — 4) S:n 30. 11. 2 §. — 5) S:n 8. 6. 11 §. — 6) S:n 9. 2. 24 §. — 7) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 45. — 8) Valt. pöytäk. 26. 1. 22 §. — 9) Ks. läta kert. siv. 217. — 10) Valt. pöytäk. 21. 12. 15 §. — 11) S:n 5. 10. 15 §.

Menoja.

Kulutettuja ruokatavaroita.....	Smk.	670,000: —	
Lautakunnan jäsenet	»	1,000: —	
Palkat	»	200,000: —	
Vuokra.....	»	3,000: —	
Lämmitys ja polttopuut	»	30,000: —	
Valaistus	»	2,000: —	
Kalusto	»	15,000: —	
Hevosen elatus	»	4,000: —	
Muut liiketarpeet	»	75,000: —	Smk. 1,000,000: —
		<u>Yhteensä</u>	<u>Smk. 1,000,000: —</u>

Tuloja.

Myydystä ruuasta	Smk.	1,000,000: —
	<u>Yhteensä</u>	<u>Smk. 1,000,000: —</u>

Oikeus palkan kantamiseen virkavapauden aikana. Seuraavat viranpitäjät oikeutettiin sairauden vuoksi myönnetyn virkavapauden aikana kantamaan täydet palkkaetunsa alempana mainittuina aikoina:

Nuorempi oikeusneuvosmies B. C. Carlsson heinä- ja elokuun aikana; palkkaetuihin ei sisältyisi kuitenkaan toimituskirjain lunastuksen korvausta ¹⁾; köyhäinhoitohallituksen kaitsija Th. Fagerlund maaliskuun 25 p:stä kesäkuun 1 p:ään ²⁾;

köyhäinhoitohallituksen kaitsija S. Soldan marraskuun 1 p:stä vuoden loppuun ³⁾;

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajatar M. Nordenswan huhtikuun 23 p:stä kesäkuun 1 p:ään 1920 ⁴⁾;

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajatar A. Grönroos marraskuun 1 p:stä joulukuun 18 p:ään 1920 ⁵⁾;

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajatar A. Freländer huhtikuun 9 p:stä kevätlukukauden loppuun ⁶⁾;

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajatar I. Manninen syyskuun 22 p:stä syyslukukauden loppuun ⁷⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Hultin huhtikuun 1 p:stä kevätlukukauden 1921 loppuun sekä kevätlukukauden 1922 2 ensimmäisen kuukauden aikana ⁸⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Heliö helmikuun 3 p:stä kevätlukukauden loppuun ⁹⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja E. W. Malmberg kevätlukukauden 2 ensimmäisen kuukauden aikana ¹⁰⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar T. Puhakka toukokuun aikana ¹¹⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja V. Koskimies syyslukukauden aikana ¹²⁾;

Porvoon pitäjän Laversin kasvatustaloksen johtaja A. E. Holmén helmikuun 10 p:stä toukokuun 31 p:ään ¹³⁾;

kaupunginkirjaston amanuessi E. Hertz 2½ kuukauden aikana ¹⁴⁾;

1) Valt. pöytäk. 15. 6. 7 §. — ²⁾ S:n 8. 6. 26 § ja 15. 6. 20 §. — ³⁾ S:n 14. 12. 31 §. — ⁴⁾ S:n 26. 1. 73 §. — ⁵⁾ S:n 26. 1. 74 §. — ⁶⁾ S:n 8. 6. 37 §. — ⁷⁾ S:n 30. 11. 15 §. — ⁸⁾ S:n 9. 3. 23 ja 2. 11. 14 §. — ⁹⁾ S:n 23. 3. 19 §. — ¹⁰⁾ S:n 23. 3. 20 §. — ¹¹⁾ S:n 24. 8. 32 §. — ¹²⁾ S:n 19. 10. 19 §. — ¹³⁾ S:n 5. 10. 22 §. — ¹⁴⁾ S:n 24. 8. 37 §.

kaupunginkirjaston amanuessi E. Liljeström 1 kuukauden aikana ¹⁾; oikeusavustaja G. Poppius lokakuun 1 p:stä vuoden loppuun ²⁾).

Edelleen oikeutettiin seuraavat viranpitäjät virkavapauden aikana kantamaan muut palkkaetunsa paitsi prosentittaista kalliinajanlisäystä:

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajatar A. Grönroos maaliskuun 10 p:stä kevätlukukauden loppuun ³⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja E. W. Malmberg niiden kahden kuukauden jälkeiseltä kevätlukukauden osalta, joina hänet oli oikeutettu kantamaan täydet palkkaedut ⁴⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Hultin niiden kahden kuukauden jälkeiseltä lukuvuoden 1921—22 osalta, joina hänet oli oikeutettu kantamaan täydet palkkaetunsa ⁵⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Heliö syyslukukauden aikana ⁶⁾;

kaupunginkirjaston amanuessi E. Hertz syyskuun 1 p:stä vuoden loppuun ⁷⁾;

kaupunginkirjaston amanuessi A. Hertz marraskuun 5 p:stä vuoden loppuun ⁸⁾).

Rahatoimikamarin ylimääräinen kanslisti A. Laakkonen, jolle oli myönnetty virkavapaus 2 kuukauden ajaksi, maaliskuun 11 p:stä lukien, oikeutettiin ⁹⁾ virkavapauden aikana kantamaan 1,000 markkaa kuukaudessa.

Suomenkielisten kansakoulujen opettaja E. W. Malmberg, joka nautti virkavapautta syyslukukauden aikana, oikeutettiin ¹⁰⁾ mainittuna aikana kantamaan hänen virkaansa liittyvä pohjapalkka ikäkorotuksineen.

Rakennuskonttorin rakennusmestari G. Zschauer, jolle oli myönnetty 3 kuukauden virkavapaus, oikeutettiin ¹¹⁾ kantamaan hänen virkaansa liittyvä pohjapalkka perheenelatusmaksuineen.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹²⁾ tilastokonttorin johtajan filosofianmaisteri O. Bruunin hänelle huhtikuun 2 p:n ja toukokuun 15 p:n väliseksi ajaksi tieteellisten opintojen harjoittamista varten myönnetyn virkavapauden aikana kantamaan täydet palkkaedut.

Kansakoulunopettajatar A. Tarjanne oikeutettiin ¹³⁾ kantamaan muut palkkaetunsa paitsi kalliinajanlisäystä helmikuun 15 p:n ja toukokuun 31 p:n välisenä aikana, jolloin hän aikoi oleskella Englannissa harjoittaakseen kasvatuspillisiä opintoja, ja velvoitettiin opettajatar Tarjanne matkalta palattuaan pitämään kansakoulunopettajille esitelmä opintomatallaan tekemistään huomioista.

Evätty anomus saada virkavapauden aikana kantaa palkkaa. Kaupungin hätäaputöiden johtajan kenraalimajuri I. A. Gulinin anomuksen saada hänelle myönnetyn virkavapauden aikana maaliskuun 15 p:stä toukokuun 15 p:ään kantaa täydet palkkaetunsa kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁴⁾, koska hakijalle, joka oli määrätty joulukuun 15 p:stä 1920 hoitamaan hätäaputöiden johtajan virkaa, jo oli myönnetty 2½ kuukauden virkavapaus täysin palkkaeduin.

Myönnettyjä viransijaisuuspalkkioita. Alemnana mainittujen toimihenkilöjen virkavapauden aikaisten viransijaisten palkkaamiseksi myönsi kaupunginvaltuusto seuraavat määrät suoritettaviksi budjettiin sairauden aikaisten viransijaisten palkkioita varten merkitystä määrärahasta:

¹⁾ Valt. pöytäk. 24. 8. 37 §. — ²⁾ S:n 30. 11. 8 §. — ³⁾ S:n 11. 5. 35 §. — ⁴⁾ S:n 23. 3. 20 §. ⁵⁾ S:n 2. 11. 14 §. — ⁶⁾ S:n 19. 10. 18 §. — ⁷⁾ S:n 19. 10. 21 § ja 14. 12. 34 §. — ⁸⁾ S:n 14. 12. 33 §. — ⁹⁾ S:n 9. 3. 42 §. — ¹⁰⁾ S:n 23. 3. 20 §. — ¹¹⁾ S:n 2. 11. 15 §. — ¹²⁾ S:n 13. 4. 17 §. — ¹³⁾ S:n 9. 3. 24 §. — ¹⁴⁾ S:n 25. 5. 26. §.

nuoremman oikeusneuvosmiehen B. C. Carlssonin viransijaiselle 2 kuukauden aikana 1,333: 34 markkaa ¹⁾);

oikeusavustaja G. Poppiuksen viransijaiselle lokakuun 1 p:stä vuoden loppuun 3,000 markkaa ²⁾);

sosiaalilautakunnan sihteerin A. Toivosen viransijaiselle heinäkuun 1 p:stä vuoden loppuun 14,000 markkaa ³⁾);

köyhäinhoitohallituksen kaitsijan Th. Fagerlundin viransijaiselle 2 kuukauden aikana 1,980 markkaa ⁴⁾);

köyhäinhoitohallituksen kaitsijan S. Soldanin viransijaiselle marraskuun 1 p:stä vuoden loppuun 1,800 markkaa ⁵⁾);

Porvooon pitäjän Laversin kasvatuslaitoksen johtajan A. E. Holménin viransijaiselle helmikuun 10 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseltä ajalta 3,460: 84 markkaa ⁶⁾);

kaupunginkirjaston amanuenssien E. Hertzin ja E. Liljeströmin viransijaisille 2½ ja 1 kuukauden ajalta kaikkiaan 2,790 markkaa ⁷⁾);

kaupunginkirjaston amanuenssin E. Hertzin viransijaiselle syyskuun 1 p:stä vuoden loppuun 3,258 markkaa ⁸⁾);

kaupunginkirjaston amanuenssin A. Hertzin viransijaiselle marraskuun 5 p:stä vuoden loppuun 1,410 markkaa ⁹⁾).

Määrärahaista sairauden aikaisten viransijaisten palkkioita varten osoitti ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto edelleen 2,000 markkaa käytettäväksi kasvatuslautakunnan sihteerin filosofianmaisteri R. Liukkosen viransijaisten palkkaamiseen sinä aikana, jona hän nautti virkavapautta opintomatkaa varten, minkä ohessa valtuusto määräsi ¹⁰⁾, että puheenalainen määräraha oli jaettava niin, että lautakunnan kanslia-apulainen C. Nyström, joka oman toimensa ohella hoitaisi juoksevat sihteerintehtävät, saisi 1,825 markkaa, jotavastoin hovioikeudenauskultantti W. Koistinen, joka oli määrätty hoitamaan ammattiholhoojan tehtäviin kuuluvat mahdollisesti esiintyvät asiat, saisi loput laskun mukaan.

Yhteisen raastuvanoikeuden anomuksen johdosta, että myönnettäisiin 648 markkaa palkkiona raastuvanoikeuden kahdeksannen osaston kaupunginpalvelijan A. W. Nybergin viransijaiselle niiltä 18 päivältä, joina ensinmainittu oli sairauden tähden nauttinut virkavapautta, päätti ¹¹⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa raastuvanoikeuden mainitulla määrällä ylittämään raastuvanoikeuden palkkaussmäärärahan.

Lihantarkastusaseman johtajan O. Lindströmin viransijaiselle siltä 1½ kuukauden ajalta, jona ensinmainittu oli sairauden vuoksi nauttinut virkavapautta, myönnettiin ¹²⁾ 3,000 markkaa, millä määrällä terveydenhoitolautakunta oikeutettiin ylittämään 1920 vuoden menosääntöön merkityn lihantarkastusaseman virkamiesten palkkaussmäärärahan.

Evätyjä viransijaisuuspalkkio-esityksiä. Sitävastoin epäsi ¹³⁾ kaupunginvaltuusto maistraatin esityksen rakennustarkastuskonttorin rakennusinsinööriin viransijaisuuspalkkion vahvistamisesta 5,000 markaksi kuukaudessa, kunnes virka vakinaisesti täytettäisiin, mutta myönsi viran v. t. haltijalle insinööri A. E. Nikanderille mainitun palkkion tammi- ja helmikuulta, minkä ohessa se palkkion osa, joka ylitti budjettiin virkaa varten merkityn palkan, oli suoritettava määrärahaista uusien virkain perustamista y. m. varten. Maalis-

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 7 §. — ²⁾ S:n 30. 11. 8 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 43 §. — ⁴⁾ S:n 8. 6. 26 § ja 15. 6. 20 §. — ⁵⁾ S:n 14. 12. 31 §. — ⁶⁾ S:n 5. 10. 22 §. — ⁷⁾ S:n 24. 8. 37 §. — ⁸⁾ S:n 19. 10. 21 § ja 14. 12. 34 §. — ⁹⁾ S:n 14. 12. 33 §. — ¹⁰⁾ S:n 8. 6. 27 §. — ¹¹⁾ S:n 26. 1. 43 §. — ¹²⁾ S:a 26. 1. 46 §. — ¹³⁾ S:n 23. 2. 11 §.

kuusta alkaen oli viransijainen palkattava menosääntöön merkityllä määrällä kalliinajanlisäyksineen.

Samoin epäsi¹⁾ valtuusto suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen määrärahan myöntämisestä niiden mainittujen koulujen opettajien viransijaisten palkkaamiseen, jotka aikoivat syyslukukauden aikana ottaa osaa yliopistollisiin jatkokursseihin.

Määrärahoja ikäkorotuksiin. Kun seuraavat henkilöt oli havaittu oikeutetuiksi ikäkorotukseen määrävuosien palveluksesta, osoitti kaupunginvaltuusto alempana mainitut määrät määrärahasta uusien virkain perustamista ja palkankorotuksia varten:

kaupungin teknillisten laitosten sihteerille I. Savoniukselle 5 vuoden palveluksesta tammikuun 1 p:stä 1919, sekä sille kesäkuun 1 p:stä 1920 tulevan kalliinajanlisäyksen²⁾;

Kivelän sairaalan osastonhoitajattarelle M. Muumäelle 5 vuoden palveluksesta huhtikuun 1 p:stä heinäkuun 1 p:ään 1920 sekä marraskuun 15 p:stä 1921 742: 50 markkaa³⁾;

kunnalliskodin emännöitsijälle E. Bobergille 5 vuoden palveluksesta, tammikuun 1 p:stä 200 markkaa⁴⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajattarelle E. Sydänheimolle 5 vuoden palveluksesta tammikuun 1 p:stä 510 markkaa⁵⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajille A. Hihlmanille, Auk. Kotivuorelle ja J. O. Metsikölle 5 vuoden palveluksesta elokuun 1 p:stä yhteensä 1,650 markkaa⁶⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajille K. A. Hormalle ja R. Raippalinnalle 10 vuoden palveluksesta elokuun 1 p:stä yhteensä 1,650 markkaa⁶⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajattarille N. Kaukorannalle 5 vuoden palveluksesta sekä A. Lindeqvistille 10 vuoden palveluksesta elokuun 1 p:stä yhteensä 860 markkaa⁶⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajalle A. Havulinnalle ja samojen koulujen opettajattarelle H. Kupiaiselle 5 vuoden palveluksesta elokuun 1 p:stä kaikkiaan 408: 34 markkaa⁷⁾;

intendentti R. Palmgrenille 10 vuoden palveluksesta 1921 vuoden alusta lukien 1,600 markkaa⁸⁾.

Myönnetty oikeus virkavuosien lukemiseen. Kaupunginvaltuusto oikeutti⁹⁾ Kivelän sairaalan osastonhoitajattaren M. Muumäen, joka heinäkuun 1 p:nä 1920 erosi toimestaan sairaalassa ryhtyäkseen uudelleen saman vuoden marraskuun 15 p:nä mainittuun toimeen sekä väliaikana oli palvellut kunnalliskodin ylihoitajattarena, tullessaan uudelleen Kivelän sairaalan palvelukseen ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen aikaisemmat palvelusvuotensa sairaalassa.

Köyhäinhuoltohallituksen esitykseen, että neiti E. Boberg, joka tammikuun 1 p:stä 1916 oli palvellut Nikkilän mielisairaalan ruokalan johtajattarena ja marraskuun 7 p:nä 1920 oli siirtynyt samanlaiseen toimeen kunnalliskodissa, tullessaan uudestaan Kivelän sairaalan palvelukseen saisi lukea hyväkseen aikaisemmat palvelusvuotensa sairaalassa, kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁰⁾.

Samoin oikeutettiin¹¹⁾ köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston kamreeri F. O. Rosendahl, saman viraston rahastonhoitaja A. Lindgren ja viraston

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 6. 21 §. — ²⁾ S:n 9. 2. 43 §. — ³⁾ S:n 9. 2. 27 §. — ⁴⁾ S:n 13. 4. 39 §. — ⁵⁾ S:n 27. 4. 23 §. — ⁶⁾ S:n 5. 10. 24 §. — ⁷⁾ S:n 19. 10. 20 §. — ⁸⁾ S:n 26. 1. 22 §; ks. tätä kert. siv. 90. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 9. 2. 27 §. — ¹⁰⁾ S:n 13. 4. 39 §. — ¹¹⁾ S:n 26. 1. 41 §; vrt. tätä kert. siv. 217.

avustava rahastonhoitaja J. Sjöblom lukemaan hyväkseen köyhäinhoitohallituksessa palvelemaisensa ajan.

Kansakoulunopettajat E. Sydänheimolle, joka toukokuussa 1920 oli otettu ylemmän suomenkielisen kansakoulun opettajattareksi ja sitä ennen palvellut viransijaisena suomenkielisissä kansakouluissa lukuvuosina 1911—1915, syyslukukauden 1915 ja lukuvuosina 1916—20 eli yhteensä yli 8 lukuvuoden, myönnettiin ¹⁾, vaikkei hänen virantoimituksensa ollut ollut yhtäjaksoinen, ikäkorotus 5 vuoden palveluksesta, kuluvan vuoden alusta lukien.

Kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ kansakoulunopettaja R. Raippalinnan, joka vuodesta 1909 oli palvellut Vihdin Vanjoen koulusiirtolan johtajana ja elokuun 1 p:nä 1921 oli tullut opettajaksi suomenkielisiin kansakouluihin, ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen palvelusvuotensa aikaisemmassa virassa. Samoin oikeutettiin ³⁾ suomenkielisten kansakoulujen opettaja A. Havulinna, joka lukuvuoden 1915—16 oli palvellut viransijaisena ja elokuun 1 p:nä 1917 oli nimitetty mainittujen koulujen vakinaiseksi opettajaksi, lukemaan hyväkseen sekin aika, minkä hän oli hoitanut yllämainittua viransijaisuutta sekä neiti H. Kupiainen, joka lukuvuodet 1915—1918 ja 1919—1921 oli palvellut suomenkielisten kansakoulujen luokkaopettajattarena, yhteen jaksoon lukemaan hyväkseen yllämainitut palvelusvuodet, siitä huolimatta että hän lukuvuoden 1918—19 silloin vallinneen kapinan johdosta oli toiminut kansakoulunopettajattarena Viipurissa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen, että rouva A. Olin, joka oli alemman kansakoulun opettajat, mutta vuodesta 1918 oli palvellut ylemmässä kansakoulussa, saisi kantaa vakinaisessa virassaan ansaitsemansa ikäkorotuksen, minkä ohessa valtuusto päätti ⁴⁾ kehoittaa asianomaista viranomaista ottamaan tämän palkanlisäyksen huomioon määrättäessä rouva Olinin palkkiota ylemmän kansakoulun virkaatekevänä opettajattarena.

Korkea- ja Seurasaaren intendentti filosofianmaisteri R. Palmgren oikeutettiin ⁵⁾ ikäkorotukseen ja eläkkeeseen nähden lukemaan hyväkseen aika, jona hän oli hoitanut samanlaista tointa Helsingin anniskeluosakeyhtiössä.

Ylimääräisen palkan maksaminen kansakoulunopettajalle. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁶⁾ kansakoulunopettaja H. Vakkilaisen, joka lukuvuoden 1920—21 oli hoitanut opettajanvirkaa suomenkielisissä kansakouluissa sekä sittemmin nimitetty vakinaiseksi opettajaksi elokuun 1 p:stä lukien, viransijaisuusaikansa lisäksi kantamaan palkan kesä- ja heinäkuulta.

Hyljätty esitys virkavuosien lukemisoikeudesta. V. t. kaupunginarkkitehdin R. Eklundin anottua ikäkorotukseen nähden saada lukea hyväkseen sen ajan, minkä hän oli toiminut avustavana kaupunginarkkitehtinä, oli palkkalautakunta antamassaan lausunnossa ehdottanut esityksen hyljättäväksi, koska kaupunginarkkitehdin pohjapalkka oli tuntuvasti suurempi avustavan kaupunginarkkitehdin palkkaa ikäkorotuksineen, minkä ohessa rahatoimikamari oli huomauttanut, ettei näyttänyt asianmukaiselta, että ylemmän viran hoitaja oikeutettiin saamaan ikäkorotusta vakinaisesta virastaan. Mainituilla syillä kaupunginvaltuusto hylkäsi ⁷⁾ esityksen.

Oikeusavustaja G. Poppiuksen eläke. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾, että oikeusaputoimiston oikeusavustaja G. Poppius, siinä tapauksessa että hän pyytäisi eroa virastaan tammikuun 1 p:stä 1922 lähtien, saisi täyden eläkkeen

¹⁾ Valt. pöytäk. 27. 4. 23 §. — ²⁾ S:n 5. 10. 24 §. — ³⁾ S:n 19. 10. 20 §. — ⁴⁾ S:n 14. 12. 30 §. — ⁵⁾ S:n 26. 1. 22 §. — ⁶⁾ S:n 15. 6. 26 §. — ⁷⁾ S:n 9. 2. 37 §. — ⁸⁾ S:n 15. 6. 30 §.

25 vuoden palveluksesta, siitä pois lukematta hänelle senaatin sota-asiaintoimituskunnan ent. kanslistina tulevaa lakkautuspalkkaa.

Määräraha avonaisten virkain hoidattamiseen. Kun avonaisesta kaupunginkamreerinvirasta siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan menevä palkka-säästö oli menosäännössä laskettu ainoastaan edelliseltä vuosipuoliskolta, mutta virka oli avoinna koko vuoden, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto vajauksen peittämiseksi myöntää 3,500 markan lisämäärärahan käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalla.

Joulukuun palkan maksaminen kaupungin viranpitäjille. Rahatoimikamari ilmoitti kaupungin viranpitäjien tukalaan taloudelliseen asemaan nähdessä määränneensä joulukuun palkat maksettaviksi joulukuun 22 ja 23 p:nä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ toimenpiteen, kuitenkin siten muutettuna, ettei mainittua etua saanut myöntää niille viranpitäjille, joiden palkat maksettiin kahdesti kuukaudessa.

Kaupunginvaltuutettujen palkkiot. Kaupunginvaltuusto vahvisti³⁾ vuodeksi 1921 puheenjohtajan palkkion 40 markaksi sekä valtuutettujen palkkiot 20 markaksi kokoukselta.

Vahvistetut kaupunginjohtajan sekä kanslian- ja rahatoimenjohtajan palkkiot. Kaupunginvaltuusto vahvisti⁴⁾ kaupunginjohtajan vuosipalkkion 72,000 markaksi sekä kanslian- ja rahatoimenjohtajan palkkion, kummankin 60,000 markaksi.

Palkkionkorotus huoneenvuokralautakuntien toimihenkilöille. Kun huoneenvuokralautakuntien toimihenkilöt eivät olleet oikeutettuja kantamaan kalliinajanlisäystä eivätkä sentähden olleet päässeet osallisiksi siitä palkanparannuksesta, jota kaupunginvaltuuston päätös⁵⁾ kalliinajanlisäysten korottamisesta muille kaupungin viranpitäjille tiesi, päätti⁶⁾ valtuusto myöntää puheenalaisten huoneenvuokralautakuntain kanslistille ja kanslia-apulaiselle 100 markan palkkionkorotuksen kuukaudessa 1922 vuoden alusta lukien.

Majoituslautakunnan toimihenkilöiden palkkiot. Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ maaherralta anoa majoituslautakunnan toimihenkilöiden 1920 vuoden palkkioiden vahvistamista 9,502:46 markaksi, mikä määrä 1920 vuoden menosäännön mukaisesti oli heille maksettu.

Huhtikuun 1 p:nä maaherra myöntyi⁸⁾ valtuuston anomukseen.

Taksa tavarain säilyttämisestä kaupungin tavarakatoksissa. Liikennekonttorin esityksestä päätti⁹⁾ kaupunginvaltuusto korottaa vuonna 1912 vahvistettuja maksuja tavarain säilyttämisestä kaupungin tavarakatoksissa 100 %:lla, joten nämä maksut vastaisivat Helsingin makasiiniosakeyhtiön kantamia vuokramaksuja.

Liikenne- ja satamamaksujen korotus. Maistraatin ilmoituksen mukaan¹⁰⁾ oli valtioneuvosto helmikuun 2 p:nä myöntynyt kaupunginvaltuuston esitykseen¹¹⁾ kaupungin oikeuttamisesta vuonna 1921 kantamaan liikennemaksuja 200 %:n ja satamamaksuja 100 %:n korotuksin asianomaisissa taksoissa mainituista määristä.

Maan kaupunkien yhdenmukaiset liikennetaksat. Vuonna 1917 asettivat¹²⁾ maan suurempien kaupunkien asiamiehet komitean laatimaan yhdenmukaisia liikenne- ja satamataksoja. Täyttäen annetun tehtävän lähetti komitea sittemmin mietinnön ehdotuksineen asiasta ja päätti¹³⁾ kaupunginvaltuusto,

1) Valt. pöytäk. 30. 11. 33 §. — 2) S:n 21. 12. 8 §. — 3) S:n 26. 1. 10 ja 11 §§. — 4) S:n 14. 12. 3 §. — 5) Ks. tätä kert. siv. 76. — 6) Valt. pöytäk. 30. 11. 45 §. — 7) S:n 26. 1. 13 §. — 8) S:n 27. 4. 3 §. — 9) S:n 27. 4. 9 §. — 10) S:n 9. 3. 2 §. — 11) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 73. — 12) Ks. 1917 vuod. kert. siv. 95. — 13) Valt. pöytäk. 15. 6. 17 §.

hyväksyen yhdenmukaisten liikenne- ja satamatariffien periaatteen puolestaan hyväksyä sekä komitean laatimain tuollaisten tariffien ehdotuksen ¹⁾ että myös komitean esityksen, että kuntainvälisen neuvottelukokouksen 2 heinäkuun 8 p:nä 1917 hyväksymää, liikennetulojen ja -menojen kirjanpitoa pääasiassa noudatettaisiin, samoin kuin ehdotuksen, että käsiteltäessä vastedes eri kaupungeissa ehkä tarpeelliseksi katsottuja muutoksia valtioneuvoston vahvistamiin liikenne- ja satamatariffeihin noudatettaisiin sellaista menettelyä, että asianomaisten rahatoimikamarien tulee muutosehdotuksesta ilmoittaa kunnalliselle keskustoimistolle, jonka tulee ehdotuksesta hankkia muiden asiassa osallisten kaupunkien rahatoimikamarien lausunnot ja yksissä neuvoin komitean sitä varten aluksi asettaman kahden asiantuntijan kanssa, ehdotuksen ja annettujen lausuntojen pohjalla, laatia sovitteluehdotus, joka sitten joko lähetetään asianomaisten kaupunkien hyväksyttäväksi tai, jos asian tärkeys vaatii, annetaan kuntainvälisen neuvottelukokouksen edelleen valmisteltavaksi. Sen ohessa päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto kunnallisen keskustoimiston välityksellä hakea vahvistusta yllämainituille liikenne- ja satamatariffien ehdotuksille huomioon ottamalla, että ehdotusten suomenkielinen teksti saatettiin ruotsinkielisen tekstin mukaiseksi ja suomenkielisten ehdotusten virheet korjattiin sekä että liikennetariffiehdotuksen 4 §:n e) momenttiin, jossa viitattiin 1919 vuoden elinkeinolailla kumottuun 1879 vuoden elinkeinoasetukseen, tehtiin tarpeellinen oikaisu.

Uusi terveydellisten tutkimusten taksa. Sittenkun terveydellisten tutkimusten laboratorioin johtaja laboratorioin kohonneisiin kustannuksiin nähden oli laatinut ehdotuksen uudeksi laboratorioissa suoritettavien terveydellisten tutkimusten taksaksi, jossa maksuja oli korotettu 100 %:lla, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä puheenalaisen korotetun taksan ja alistaa sen maaherran harkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Maaliskuun 18 p:nä vahvisti ⁵⁾ maaherra mainitun taksan noudatettavaksi.

Vahvistettu kaupungin sairaalain sairasmaksutaksa. Helmikuun 5 p:nä vahvisti ⁶⁾ Uudenmaan läänin maaherra kaupunginvaltuuston vuonna 1920 hyväksymän kaupungin sairaalain sairasmaksutaksan ⁷⁾.

Korotettu kaupungin sairaalain sairasmaksutaksa. Kun kaupungin sairaalain menot vuonna 1922 tulevat nousemaan, päätti kaupunginvaltuusto hyväksyä ⁸⁾ seuraavat sairaalaylihallituksen laatimat uudet ehdotukset sairaalain korotetuiksi sairasmaksuiksi:

»Helsingin kaupungin kunnansairaalain sairasmaksutaksa.

Sairasmaksuja on kunnan sairaaloissa suoritettava alempana mainittujen perusteiden mukaan vuorokaudelta:

A. Marian sairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevain henkilöjen:
yleisessä sairassalissa 15 markkaa,
puoliyksityisessä huoneessa 20 markkaa,
yksityishuoneessa 35 markkaa.

¹⁾ Ks. kunnall. asetuskok. n:o 1 vuodelta 1922. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 95. — ³⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 17 §. — ⁴⁾ S:n 26. 1. 14 §; vrt. 1919 vuod. kert. siv. 79. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 13. 4. 1 §. — ⁶⁾ S:n 23. 3. 1 §. — ⁷⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 75. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 19. 10. 16 §.

Toispaikkaisten henkilöjen:

yleisessä sairassalissa 35 markkaa,
 puoliyksityisessä huoneessa 40 markkaa,
 yksityishuoneessa 45 markkaa.

15 vuotta nuoremmat lapset suorittavat yleisessä sairassalissa puolen maksun.

Potilaan, jossa sairaalan kirurgisella osastolla on tehty leikkaus, on vahvistetun päivämaksun lisäksi suoritettava 20—100 markan maksu kerta kaikkiaan leikkaus- ja sidetarvikkeista ylilääkärin harkinnan mukaan.

B. Kulkutautisairaala.

Tämän kaupungin henkikirjoissa olevain, täällä tai toisella paikkakunnalla sairastuneiden henkilöjen:

yleisessä sairassalissa ei mitään maksua,
 puoliyksityisessä huoneessa 20 markkaa,
 yksityishuoneessa 35 markkaa.

Henkilöjen, jotka eivät ole kaupungin henkikirjoissa, mutta ovat Helsingissä sairastuneet:

yleisessä sairassalissa ei mitään maksua,
 puoliyksityisessä huoneessa 40 markkaa,
 yksityishuoneessa 45 markkaa.

Henkilöjen, jotka ovat toisella paikkakunnalla sairastuneet eivätkä ole täällä henkikirjoissa:

yleisessä sairassalissa 30 markkaa,
 puoliyksityisessä huoneessa 45 markkaa,
 yksityishuoneessa 55 markkaa.

Sairaana täällä henkikirjoissa olevan omaisen, joka ylilääkärin suostumuksella on päässyt sairaalaan:

yleisessä sairassalissa 20 markkaa,
 yksityishuoneessa, sairaan huonetoverina 35 markkaa.

Sairaana toispaikkaisen omaisen, joka on ylilääkärin suostumuksella päässyt sairaalaan:

yleisessä sairassalissa 40 markkaa,
 yksityishuoneessa, sairaan huonetoverina 50 markkaa.

Jos kulkutautisairaalaan kaupungin sairaalaylihallituksen päätöksen mukaan joksikin ajaksi järjestetään tilapäinen osasto semmoisille sairaille, joiden hoito muutoin ei ole kulkutautisairaalan asia, saatakoon semmoisille osastoille otetuilta henkilöiltä sairaalaylihallituksen harkinnan mukaan kantaa sairasmaksuja samoilla perusteilla kuin tässä edellä on määrätty Marian sairaalaan otettuihin henkilöihin nähden.

C. Kivelän sairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevien henkilöjen:

mielenvikaisosastolla 13 markkaa,
 muulla osastolla niinkään 13 markkaa.

Toiselta paikkakunnalta olevain henkilöjen:

mielenvikaisosastolla 35 markkaa,
 muulla osastolla niinkään 35 markkaa.

15 vuotta nuoremmat lapset suorittavat yleisessä sairassalissa puolen maksun.

D. Nikkilän mielisairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevien henkilöjen:
 ensimmäisessä luokassa (ravinto I) 35 markkaa,
 toisessa luokassa (ravinto II) 20 markkaa,
 kolmannessa luokassa (ravinto III) 13 markkaa.

Lapset, jotka sairaalaan otettaessa eivät ole täyttäneet 15 vuotta, suorittavat kolmannessa luokassa puolen maksun.

E. Humaliston varasairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevain henkilöjen:
 yleisessä sairassalissa 15 markkaa,
 puoliyksityisessä huoneessa 20 markkaa,

Toispaikkaisten henkilöiden 35 markkaa.

15 vuotta nuoremmat lapset suorittavat yleisessä sairassalissa puolen maksun.

Kaikilla sairaalaosastoilla on sairaalaan otetun potilaan päivämaksu luettava ainoastaan vastaanotto-, mutta ei lähtöpäivältä, elleivät ne ole samat.

Henkilöt, jotka joutuvat köyhähoidon rasitukseksi ja joilla ei ole todettu olevan kotipaikkaoikeutta Helsingissä, asetetaan toisella paikkakunnalla henkikirjoitettujen henkilöiden vertaisiksi.

Kaupungin viranpitäjät, jotka ovat henkikirjoitettuina toisella paikkakunnalla, asetetaan tässä kaupungissa henkikirjoitettujen henkilöiden vertaisiksi.

Helsingin kaupungin kunnansairaaloille suoritettavat, asianomaisen virkamiehen maksettaviksi panemat sairasmaksut saatakoon tuomiota tai päätöstä hankkimatta ulosottaa siinä järjestyksessä kuin helmikuun 27 päivänä 1897 annetussa asetuksessa ulostekojen ja muiden yleisten maksujen ulosmittauksesta säädetään.»

Maaherra vahvisti ¹⁾ taksan marraskuun 29 p:nä.

Sähkövoiman rajoitushinnat. Käsitellessään herätettyä kysymystä sähkövoiman hinnan korotuksesta antoi ²⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin teknillisten laitosten hallituksen toimeksi harkita mahdollisuuksia ottaa käytäntöön rajoitushintoja suuria sähkömääriä käytettäessä.

Sittemmin antamassaan lausunnossa ³⁾ huomautti sähkölaitoksen toimeenpaneva johtaja A. Marsio, kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kannattamana, että virrankulutuksen supistus oli oikeutettu, ja tulisi sen tapahtua hinnanjärjestyksen kautta. Kuitenkin oli insinööri Marsion mielestä väärin ja epäjohtonmukaista järjestää virranhinnat siten, että pienempiä kuluttajia suosittiin, vaan pitäisi valaistusvirran tariffin olla kauttaaltaan niin korkea, että säästeliäämpi käyttö yleensä saataisiin aikaan.

Siltä varalta että kaupunginvaltuusto päättäisi ottaa käytäntöön rajoitushintoja ehdotti insinööri Marsio, että järjestelmää sovellettaisiin ainoastaan valaistusvirtaan ja mieluummin sellaisiin kuluttajiin, jotka käyttävät virtaa suuressa määrin reklaami- ja ylellisyystarkoituksiin.

Rahatoimikamarin mielestä oli sähkövoiman rajoitushinnat otettava käytäntöön ainoastaan siinä tapauksessa, ettei riittävää polttoainemäärää voitu sähkölaitokselle hankkia tai että laitoksen laajentamista kohtaavien vaikeuksien johdosta kulutusta kävi tarpeelliseksi rajoittaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 21. 12. 2 §. — ²⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 78. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3.

Kun ei kumpaistakaan näistä vaihtoehdoista ollut, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, että kysymys sähkövoiman rajoitushintain käytäntöön ottamisesta tältä kerralta sai raueta.

Rakennusyritysten tarkastuksesta suoritettavien maksujen taksan vahvistus. Maistraatin ilmoituksen mukaan²⁾ oli valtioneuvosto tammikuun 18 p:nä vahvistanut kaupunginvaltuuston hyväksymän³⁾ ehdotuksen muutetuksi tak�aksi rakennustarkastuskonttorin suorittamista toimituksista veloitettavien maksujen laskemisesta.

Maksut niistä toimituksista, joilla suoritetaan yksityisiä laskujohtoja y. m. koskevan ohjesäännön johdosta. Helsingin kaupungin yksityisten laskujohtojen sekä taloihin ja tonteille rakennettavain johtojen teettämistä koskevan ohjesäännön⁴⁾ 2 §:n mukaan on rakennuskonttori velvollinen kirjallisesti antamaan yleisölle erinäisiä kaupungin katujen laskujohtoja koskevia tietoja, minkä ohessa vesijohtolaitos veloitetaan saman ohjesäännön 3 ja 4 §:n mukaan erinäisiin tehtäviin yksityisten rakennuttamain laskujohtojen katsastukseen nähden. Kun näiden rakennuskonttorille ja vesijohtolaitokselle säädettyjen tehtävien johdosta oli välttämätöntä teettää erinäisiä kalliita valmistelutöitä, kuten kaupungin vanhemman lokaviemäriverkon kartallepanoa ja tasapunnitusta sekä kaupungille sitäpaitsi koitui suoranaisia menoja lomakkeiden painatuksesta y. m. päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa 10 markan maksun kannettavaksi rakennuskonttorin mainitun ohjesäännön mukaisesti annettavista kirjallisista tiedoista sekä vahvistaa seuraavan

»Vesijohtolaitoksen toimittamasta laskujohtopiirustusten tarkastuksesta sekä semmoisten johtojen rakennetta tai tarkastamista koskevasta toimituksesta kannettavain maksujen taksan.

Piirustuksen tarkastaminen ja hyväksyminen sekä rakennuslupatodistus: johdon, jossa ei ole uusia laskukohtia taikka jossa näitä ei ole kymmentä enempää Smk. 10: —
jokaisesta lisäksi olevasta laskukohdasta » 1: —
Aikaisemmin hyväksytyyn piirustuksen uudestaan tarkastamisesta kannetaan puoli maksua.

Lattian alla, maassa, parrustossa tai muurissa olevan johdon katsastus, kun johto on aikomus peittää, tai muun johdon katsastus, kun laskukohtia ei ole kymmentä enempää » 10: —
jokaisesta lisäksi olevasta laskukohdasta » —: 50

Laskukohtia vailla olevan tai enintään kymmenen laskukohtaa käsittävän johdon koettelu ja katsastus » 20: —
jokaisesta lisäksi olevasta laskukohdasta » 1: —

Loppukatsastus ynnä todistus hyväksymisestä, kun laskukohtia ei ole kymmentä enempää » 15: —
jokaisesta lisäksi olevasta laskukohdasta » 1: —

Muist. Piirustuksen tarkastamisesta suoritetaan maksu hyväksytyä piirustusta ja lupatodistusta vastaanotettaessa; muut maksut suoritetaan viimeistään ennenkuin todistus laskujohtojen hyväksymisestä annetaan.»

¹⁾ Valt. pöytäk. 25. 5. 19 §. — ²⁾ S:n 9. 3. 3 §. — ³⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 76. — ⁴⁾ S:n siv. 147. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 11. 5. 18 §.

Päätöksen maaherra vahvisti¹⁾ heinäkuun 12 p:nä.

Hissinkatsastustaksan korotus. Vaaditussa lausunnossaan hissintarkastajan maistraatille tekemän esityksen johdosta hissintarkastustaksan korottamisesta päätti²⁾ kaupunginvaltuusto ehdottaa, että maksuja suoritettaisiin kaksinkertaisin määrin vuonna 1917 vahvistetuista³⁾ määristä ja että katsastustaksaa noudatettaisiin siihen katsomatta kuinka monta henkilöä otti osaa katsastukseen. Uutta taksaa ei maistraatti vuoden varrella vahvistanut.

Raitiotiemaksujen korotus. Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö oikeutettiin⁴⁾ toistaiseksi ja kunnes toisin määrättäisiin, kantamaan seuraavat maksut: yksinkertaiseen matkaan oikeuttavasta lipusta 75 penniä ja alennuslipusta 66 $\frac{2}{3}$ penniä, ollen yhtiön pidettävä yleisön saatavana 3 alennuslippua käsitteviä viikkoja 2 markasta ja 6 alennuslippua käsitteviä viikkoja 4 markasta.

Brändön raitiotiemaksujen korotus. Brändö Spärvägsaktiebolag- yhtiön anottua saada yksinkertaiselta matkalta yhtiön radalla kaupungissa kantaa 1: 50 markkaa sekä maistraatin vahvistaman aikataulun mukaisilla vuoroilla sinä vuorokaudenaikana, jona raitiotieliikennettä ei kaupungissa ole, 4 markan maksu matkalta Vanhankaupunginlahden päätekohtaan tai päinvastoin, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto, muuttamalla lokakuun 15 p:nä 1918⁶⁾ ja elokuun 19 p:nä 1919⁷⁾ tekemänsä päätökset, että ensinmainittu maksu sai olla korkeintaan 1: 25 markkaa ja jälkimmäinen yhtiön ehdottama määrä 4 markkaa hengeltä.

Autotaksan muutos. Maistraatin pyydettyä lausuntoa erinäisten autonomistajien maistraatille tekemästä anomuksesta, että maistraatin marraskuun 24 p:nä 1919 vahvistama muutettu autotaksa⁷⁾ joko poistettaisiin tai korotettaisiin 100 %:lla, päätti⁸⁾ kaupunginvaltuusto, kun bentsiinien ja kumirenkaiden hinnat hakemuksen tekemisestä lähtien olivat tuntuvasti huojistuneet, puolestaan ehdottaa, että autotaksoja⁹⁾ II ja III korotettaisiin 50 %:lla olemaan voimassa heinäkuun 1 p:nä asti.

Kun rahatoimikamarin asiasta hankkimasta selvityksestä kävi ilmi, että useat yleisöä palvelevat autonohjaajat eivät noudattaneet vahvistettua taksaa, etteivät he kohdelleet yleisöä säädyllisesti, että heidän ajoneuvonsa olivat epäsiistit sekä että heillä ei ollut virkapukua, päätti⁸⁾ kaupunginvaltuusto tässä yhteydessä esittää, että maistraatti ryhtyisi sensuuntaisiin toimenpiteisiin, ettei ainoastaan taksaa noudatettu vaan että myöskin muut yllämainitut epäkohdat poistetaan.

Sittenkun erinäiset vuokra-autojen omistajat olivat maistraatille esittäneet, että heinäkuun 1 p:nä voimassa olevan vuokra-autotaksan voimassaoloaikaa pitennettäisiin, kehoitti maistraatti kaupunginvaltuustoa antamaan asiasta lausunnon. Vastauksenaan päätti¹¹⁾ valtuusto puoltaa vahvistettavaksi heinäkuun 1 p:stä vuoden loppuun noudatettavaksi III merkittyä autotaksaa 30 %:n korotuksien yksinkertaisesta matkasta päivällä ja 50 %:n korotuksien yksinkertaisesta matkasta yöllä, matkustajain ja tavarakääröjen lukuun katsomatta, minkä ohessa valtuusto alisti, eikö näitä taksoja valmiiksi lasketuin prosenttikorotuksin voitaisi painettuina julkipanna näkyvälle paikalle kussakin vuokra-autossa.

Kesäkuun 27 p:nä vahvisti¹²⁾ maistraatti valtuuston ehdotuksen mukaisesti laaditun ehdotuksen uudeksi taksametriautotaksaksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 24. 8. 3 §. — ²⁾ S:n 9. 2. 7 §. — ³⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 128. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 30. 11. 7 §. — ⁵⁾ S:n 26. 1. 69 §. — ⁶⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 43. — ⁷⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 87. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 23. 3. 5 §. — ⁹⁾ Ks. kunnall. asetuskok. n:o 3—4 vuodelta 1919. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 6. 9 §. — ¹²⁾ Ks. kunnall. asetuskok. n:o 2—3.

Kaupungin vuokra-autonomistajien anomuksen voimassa olevan autotaksan edelleen korottamisesta kaupunginvaltuusto ehdotti evättäväksi¹⁾, minkä ohessa valtuusto päätti¹⁾ maistraatille puoltaa puheenalaisen taksan voimassa olo-ajan pitentämistä heinäkuun 1 p:ään 1922. Maistraatti hyväksyi tammikuun 4 p:nä 1922 valtuuston ehdotuksen.

Uusi pika-ajuritaksa. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ maistraatille annettavana lausuntonaan ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista poliisimestarin laatimaa ehdotusta vastaan uudeksi kaupungin ja Suomenlinnan välisessä ajossa noudatettavaksi pika-ajuritaksaksi:

	Avonaisella ajoneuvolla		Katet. ajoneuvolla	
	päiv.	yöllä	päiv.	yöllä
Lisämaksu matkasta kaupungin rannasta Suomenlinnan keskuslinnoitukseen	25: —	37: —	30: —	45: —
Lisämaksu matkasta Santahaminaan ja Vallisaarelle	40: —	60: —	45: —	67: —

Maistraatti vahvisti ehdotuksen lokakuun 24 p:nä.

Pika-ajuritaksan korotus. Vaadittuna lausuntonaan Suomen ajurienliiton Helsingin osaston maistraatille tekemän anomuksen johdosta pika-ajuritaksan korottamisesta päätti³⁾ kaupunginvaltuusto maistraatille esittää

että voimassa oleva pika-ajuritaksa korotettaisiin 25 %:lla, kuitenkin niin että pienemmät yksikkömaksut kohotettaisiin seuraaviksi 50 penneiksi tai markoiksi;

että taksan korotus ei koske mitään lisämaksuja, joita on suoritettava erinäisten taksaan liittyvien selitysten ja huomautusten johdosta;

että ajurin on pidettävä taksa vaadittaissa yleisön nähtävissä;

että poliisiviranomaiset tarkastuksissa ja muulloinkin pitävät entistä tarkempaa huolta siitä, että pika-ajurien ajoneuvot ovat asianmukaisessa siistissä kunnossa.

Uuden pika-ajuritaksan⁴⁾ maistraatti vahvisti lokakuun 10 ja 24 p:nä.

Palolaitokselle ja katuvalaistukseen myönnettyjen valtioapujen korotus. Maistraatin ilmoituksen mukaan⁵⁾ oli valtioneuvosto huhtikuun 27 p:nä määrännyt, että niitä apumaksuja, joilla valtio kaupungissa omistamaansa kiinteistöjen puolesta ottaa osaa palolaitoksen ja katuvalaistuksen voimassapitooon, oli, 1922 vuoden alusta, toistaiseksi maksettava vuosittain 32,000 markkaa palolaitoksen ja 10,000 markkaa katuvalaistuksen voimassapitooon, minkä ohessa valtioneuvosto oli kuluvalta vuodelta myöntänyt kaupungille 11,000 markan lisäyksen siihen rahamäärään, joka toukokuun 10 p:nä 1898 oli kaupungille myönnetty apumaksuksi sen palolaitoksen voimassapitooon.

Kansakoulujen ja kasvatustaitosten valtioavut. Kaupunginvaltuuston anottua⁶⁾ kouluhallitukselta valtioapua kansakouluille ja kasvatustaitoksille 25 % niiden menoista ja sittemmin täydennettyä tätä anomusta ilmoittamalla kaupungin kansakoululaitoksen todelliset menot, vahvisti⁷⁾ kouluhallitus huhtikuun 22 p:nä kansakoulujen ja kasvatustaitosten voimassapitooon tulevan valtioavun vuodelta 1920 2,608,200 markaksi, josta määrästä kansakouluille tuli 2,428,400 markkaa ja kasvatustaitoksille 179,800 markkaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 12. 1 §. — ²⁾ S:n 9. 3. 4 §. — ³⁾ S:n 21. 9. 3 §. — ⁴⁾ Ks. kunnall. asetuskok. n:o 2—3. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 25. 5. 2 §. — ⁶⁾ Vrt. 1920 vuod. kert. siv. 80. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 25. 5. 1 §.

Evätty valtioapu-anomus. Käsitellessään 1920 vuoden budjettia päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto tehdä valtioneuvostolle alistuksen, että, kun verojen-perimisestä olevain menojen suuri lisääntyminen melkoiselta osalta johtuu valtiolle suoritettavain verojen kannannasta, kaupungille myönnettäisiin vuodeksi 1921 lisääntyneiden veronkannantakustannusten suorittamiseen tilapäistä valtioapua 50 % mainitusta lisämenosta eli yhteensä 108,125 markkaa. Maistraatin ilmoituksen mukaan²⁾ epäsi valtioneuvosto toukokuun 4 p:nä valtuuston edellämainitun esityksen.

Lisäys raatihuoneenarkiston tarverahain määrärahaan. Kun raatihuoneenarkiston tarverahain määräraha lisääntyneiden sidontakustannusten ja kohonneiden paperinhintain johdosta oli osoittautunut riittämättömäksi, myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto 20,000 markan lisämäärärahan suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalla.

Lisäyksiä kaupunginvaltuuston määrärahoihin. Kun valtuutettujen palkkiot maaliskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n 1920 väliseltä ajalta myöhästyneen suorituksen vuoksi oli pantu maksettaviksi 1921 vuoden palkkiomäärärahasta ja vastaava osa 1920 vuoden määrärahaa oli tileistä poistettu säästönä, osoitti⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla vuoden budjetissa näin syntyneen vajauksen peittämiseksi 3,500 markkaa. Samasta määrärahasta myönsi⁴⁾ valtuusto 2,000 markan lisäyksen kanslian käännöstöiden määrärahaan.

Lisämääräraha provisioita, kurssierotuksia y. m. varten. Rahatoimikamarin esityksen, että se valtuutettaisiin 17,000,000 markalla ylittämään menosääntöön provisioita, kurssierotuksia y. m. varten merkityn määrärahan, kaupunginvaltuusto lähetti⁵⁾ budjettivaliokuntaan.

Lisämäärärahoja rahatoimilaitokselle. Kaupunginvaltuusto osoitti⁵⁾ vuoden tilierotuksesta lisäyksenä rahatoimikonttorin ylimääräisten apulaisten määrärahaan 37,000 markkaa, lisäyksenä rahatoimikamarin kanslian tarverahoihin 12,000 markkaa sekä lisäyksenä kamarin käyttövaroihin 50,000 markkaa.

Rahatoimikamarin rahainperijän palkka. Rahatoimikamari oikeutettiin⁶⁾ kamarin palkkamäärärahasta käyttämään 8,400 markkaa kamarin asiamiesosaston rahainperijän palkan suoritukseen heinäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseltä ajalta. Rahainperijän, joka oli otettu palvelukseen⁷⁾ vuonna 1920, palkkio oli aikaisemmin suoritettu kamarin käyttövaroista.

Määräraha satamahallitukselle. Kun satamahallituksen menosääntö merkittiin vasta 1922 vuoden budjettiin, osoitti⁸⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalla 10,000 markkaa satamahallituksen kuluvan vuoden menojen suoritukseen.

Satamakonttorin määrärahaan ylityksiä ja lisäyksiä. Satamakonttori oikeutettiin⁹⁾ kaikkiaan 7,100 markalla ylittämään erinäiset 1920 vuoden menosäännön määrärahat, minkä ohessa kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalla osoitti¹⁰⁾ 3,000 markkaa lisäyksenä satamakonttorin tarverahain määrärahaan sekä 4,000 markkaa lisäyksenä määrärahaan konttorin moottoriveneen käyttö- ja korjauskuluja varten.

Ylitettyjä tilastokonttorin määrärahoja. Tilastokonttori oikeutettiin¹¹⁾ 234,000 markalla ylittämään 1920 vuoden painatusmääräraha.

¹⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 122. — ²⁾ Valt. pöytäk. 8. 6. 7 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 6 §. — ⁴⁾ S:n 21. 12. 10 §. — ⁵⁾ S:n 21. 12. 9 §. — ⁶⁾ S:n 8. 6. 16 § ja 21. 9. 9 §. — ⁷⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 251. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 30. 11. 40 §. — ⁹⁾ S:n 26. 1. 30 §. — ¹⁰⁾ S:n 14. 12. 26 §. — ¹¹⁾ S:n 26. 1. 30 § ja 9. 2. 30 §.

Määrärahan siirtäminen tililtä toiselle. Työnvälitystoimisto oli vuonna 1920 toimiston vakinaisten viranpitäjien sijaisten palkkaamiseen useissa tapauksissa käyttänyt ylimääräisten apulaisten määrärahaa, minkä vuoksi puheenalainen määräraha ei riittänyt alkuperäiseen tarkoitukseensa. Tämän johdosta anoi toimisto oikeutta saada palkkamäärärahasta siirtää 9,124:16 markkaa ylimääräisten apulaisten määrärahaan, johon anomukseen kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾.

Lisämääräraha revisionikonttorille. Kun budjettiin merkitty revisionikonttorin tarverahain ja matkakulujen määräraha oli osoittautunut tarkoitukseensa riittämättömäksi, osoitti²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalla 4,000 markkaa puheenalaiseen määrärahaan.

Ensimmäisen kaupunginvoudin tilien tarkastus. Ensimmäisen kaupunginvoudin Herman Adlerereutz-vainajan hoitamain tilien ja rahavarain tarkastuksen kustantamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi³⁾ käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalla 8,600 markkaa.

Ylitettyjä verotusvalmistelukunnan määrärahoja. Verotusvalmistelukunta oikeutettiin⁴⁾ 12,031:70 markalla ylittämään 1920 vuoden tarverahain määräraha.

Ylitettyjä rakennustarkastuskonttorin määrärahoja. Rakennustarkastuskonttori oikeutettiin⁵⁾ 1,500 markalla ylittämään 1920 vuoden tarverahain määräraha.

Kahden paloruiskun myynnistä kertyneiden varain käyttö. Kaupunginvaltuusto epäsi⁶⁾ palotoimikunnan esityksen saada käyttää kahden tarpeettoman käsivoimaruiskun myynnistä kertyneet 6,500 markkaa menosääntöön palolaitoksen palokaluja ja kalustoa varten merkityn määrärahan lisäämiseksi.

Lisämäärärahoja palolaitokselle. Palotoimikunnan esityksestä myönsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto lisäyksenä erinäisiin palolaitoksen menosääntöön eriin 91,000 markkaa suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Ruumiiden kuljetus. Sittenkun rahatoimikamari oli erään hautaustoimiston kanssa tehnyt sopimuksen ihmisruumiiden⁸⁾ kuljetuksesta, mutta määrärahaa siitä aiheutuvien kustannusten suoritukseen ei ollut merkitty menosääntöön, päätti⁹⁾ kaupunginvaltuusto kamarin esityksestä käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalla tähän tarkoitukseen osoittaa 6,000 markkaa.

Lopputili poliisilaitoksen voimassapiloon vuosina 1916—19 olleista menoista. Vuonna 1920 päätti¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto velvoittaa kaupungin $\frac{2}{7}$:lla ottamaan osaa poliisilaitoksen 1918 vuoden ylimääräisten menojen suoritukseen edellyttäen, että valtio puolestaan oli halukas $\frac{5}{7}$:llä korvaamaan kaupungille ne ylimääräiset järjestysvallan ylläpidosta aiheutuneet menot, mitkä kaupunki oli suorittanut vuosina 1917 ja 1918, minkäohessa valtuusto valtuutti rahatoimikamarin valtion kanssa tekemään lopputilin äskennaintussa suhteessa.

Täytäten annetun tehtävän lähetti rahatoimikamari maaherralle seikka-peräisesti perustellun laskelman niistä rahamääristä, jotka kamarin mielestä olivat kaupungin maksettava osuus poliisilaitoksen voimassapidosta puheenalaisina vuosina olleista kustannuksista ynnä niistä määristä, joilla valtio oli velvollinen korvaamaan kaupungin 1917 ja 1918 vuoden väliaikaisen järjes-

¹⁾ Valt. pöytäk. 26. 1. 50 §. — ²⁾ S:n 19. 10. 26 §. — ³⁾ S:n 14. 12. 12 §. — ⁴⁾ S:n 9. 2. 32 §. — ⁵⁾ S:n 26. 1. 8 §. — ⁶⁾ S:n 23. 3. 13 §. — ⁷⁾ S:n 19. 10. 17 §. — ⁸⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 187 ja 250. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 9. 3. 13 §. — ¹⁰⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 86.

tysvallan voimassa pidosta olleet kustannukset. Laskelmaan sisältyvät seuraavat loppusummat:

Valtion kaupungille maksettava korvaus:		
Miliisitoimihenkilöjen palkat	Smk.	190,144: 83
⁵ / ₇ muista miliisin menoista	»	464,169: —
Everstiluutnantti B. Jalanderille poliisivoiman uudelleen järjestämistä varten myönnetty ¹⁾ varat	»	1,103,472: 49
	Yhteensä Smk.	1,757,786: 32

Kaupungin suoritettava osuus poliisilaitoksen kustannuksista:

1917 vuoden vakinaiset menot	Smk.	494,457: 62
1918 vuoden vakinaiset menot	»	1,363,479: 30
1918 vuoden ylimääräiset menot	»	122,042: 80
	Yhteensä Smk.	1,979,979: 72

Lopputilissä oli kaupungin siis maksettava valtiolle 222,193: 40 markkaa.

Asia esiteltiin joulukuun 8 p:nä 1920 sisäasiainministeriössä, joka päätti hyväksyä rahatoimikamarin ehdotuksen, kuitenkin sillä ehdolla, että myöskin kaupungin maksamatta oleva osuus 1916 vuoden poliisilaitoksen kustannuksista suoritettiin, minkä ohessa maaherraa kehoitettiin valvomaan, että kaupunki viipymättä täytti velvollisuutensa poliisilaitoksen 1919 ja 1920 vuodenkin kustannuksiin nähden.

Kaupungin osuuteen nähden niistä poliisilaitoksen 1919 vuoden kustannuksista, joihin määrärahat oli myönnetty kaupunginvaltuustoa kuulematta ja joihin valtuusto sen vuoksi aikaisemmin oli kieltäytynyt osaa ottamasta, ehdotti rahatoimikamari, kun asianomaisten valtionviranomaisten laiminlyönti hankkia kaupungin valtuuston lausunto näistä asioista suureksi osaksi oli johtunut silloin vallinneista poikkeuksellisista oloista, jotka vaativat joutuisasti käsittelemään poliisilaitosta koskevat määrärahakysymykset, että se suoritettaisiin ja että kaupungin maksamattakin oleva osuus 1916 vuoden poliisimenoista maksettaisiin valtiolle.

Pysyen aikaisemmin eri tilaisuuksissa julkilausumassaan käsityksessä, että kaupunginvaltuuston mieltä on aina kuultava poliisilaitosta koskevista määrärahakysymyksissä, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä rahatoimikamarin ehdotuksen ja valtuuttaa kamarin valtiolle maksamaan kaupungin vuosilta 1916 ja 1919 suorittamatta olevat poliisilaitoksen kustannusten osuudet, 173,539: 40 ja 140,113: 68 eli yhteensä 313,653: 08 markkaa. Tämän valtuuston päätöksen perusteella suoritettiin sittemmin kaupungin ja valtion järjestyksen ylläpidosta vuosina 1916—19 johtuneet kustannukset siten, että kaupunki valtiolle maksoi 535,846: 48 markkaa.

Poliisilaitoksen 1920 vuoden menojen suoritus. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kieltäytynyt³⁾ säädetyssä suhteessa ottamasta osaa erinäisten poliisilaitoksen 1920 vuoden vahvistetun menosäännön lisäksi olleiden menojen suoritukseen, syystä että valtuustolle ei ollut suotu tilaisuutta harkita puheenaisten menojen tarpeellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, oli valtioneuvosto pysyen aikaisemmassa kannassaan asiassa päättänyt ryhtyä toimenpiteisiin kaupungin velvoittamiseksi valtiolle maksamaan ²/₇ seuraavista poliisilaitokselle myönnetyistä lisämäärärahoista: ruoka-annosten kustantamiseksi

¹⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 193. — ²⁾ Valt. pöytäk. 27. 4. 15 §. — ³⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 86.

pidätetyille 50,000 markkaa, lääkkeiden ja sidetarvikkeiden ostoon 4,000 markkaa, automobiilien, moottori- ja pelastusveneiden kunnossapitoon 24,000 markkaa sekä talousmenojen suorittamista, hevosten elatusta y. m. varten 312,900 markkaa.

Sisäasiainministeriön kehoituksesta oli maaherra tämän johdosta vaatinut lausuntoa kaupunginvaltuustolta, joka viitaten aikaisemmin antamiinsa selityksiin¹⁾ päätti²⁾ ilmoittaa, ettei se katsonut voivansa maksattaa puheenalaisia määriä.

Maaherran uudistettu kehoitus, että kaupunki suorittaisi osuutensa poliisilaitoksen menoista, siksi kunnes olojen vakiinnuttua oli tilaisuus laatia uusi vakinainen menosääntö poliisilaitokselle, aiheutti³⁾ kaupunginvaltuuston, aikaisemmin esittämiinsä syihin vedoten, ilmoittamaan, ettei valtuusto pitänyt kaupunkia velvollisena ottamaan osaa puheenalaisten menojen suoritukseen.

Tämän johdosta oli maaherra alistanut, olisiko kaupunki oikeudenkäyntiä velvoitettava täyttämään tämä velvollisuutensa. Asiaa kesäkuun 22 p:nä esiteltäessä päätti valtioneuvosto kehoittaa maaherraa käskemään jotakin lääninhallituksen esittelijää heti panemaan vireille oikeudenkäynnin Helsingin kaupunkia vastaan kaupungin velvoittamiseksi valtiolle maksamaan osuutensa riidanalaisesta 390,000 (oikeastaan 390,900) markan määrästä korkoineen, ellei rahatoimikamari kehoituksen saatuaan mieluosioin maksanut mainittua rahamäärää lääninkonttoriin.

Rahatoimikamari jätti asian kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, joka pysyen aikaisemmassa kannassaan asiassa päätti⁴⁾ kieltäytyä velvoittamasta kaupunkia suorittamaan puheenalaista menoa, koska valtuustolle ei ollut suotu tilaisuutta lausua mielipidettään asiasta ennen lisämäärärahain myöntämistä.

Maaherranvirasto lähetti sittemmin laskelman poliisilaitoksen 1920 vuoden menoista ja pyysi, että kaupungin osuus menoista 3,299,773: 75 markkaa suoritettaisiin lääninrahastoon ja päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto, koska mainittuun laskelmaan sisältyi sellaisiakin menoja, joihin valtuusto aikaisemmin periaatteellisista syistä oli kieltäytynyt¹⁾ ottamasta osaa sekä eria, joita valtuusto ei lainkaan ollut käsitellyt, että kaupunki maksaa osuutensa poliisilaitoksen menoista 3,151,280: 92 markkaa, josta määrästä palkkauksiin ja lisäpalkkoihin 3,020,612: 60 markkaa, vakinaiisiin menoihin vahvistetun valtionbudjetin mukaan 57,868: 32 markkaa sekä menoihin lisämäärärahain perusteella 72,800 markkaa. Koko rahamäärästä oli 2,237,771: 43 suoritettava poliisilaitoksen voimassapitomäärärahasta ja loput 913,509: 49 vuoden tilierotuksesta.

Poliiisilaitoksen 1921 vuoden menojen suoritus. Sen johdosta että poliisilaitoksen menot vallitsevan kalliinajan vuoksi olivat melkoisesti kohonneet, vaati sisäasiainministeriö maaherran välityksellä kaupungilta sitoumusta, että kaupunki maksaa $\frac{2}{7}$ eräistä vuoden varrella välttämättömistä kaikkiaan 665,000 markkaan nousevista lisämäärärahoista sekä samassa suhteessa ottaa osaa kaikkiaan 10,795,000 markan palkkamenoihin kalliinajanlisäyksineen, huomioon ottaen että viimeksi mainitut voivat edelleen kohota 40 %. Kaupunginvaltuusto, jonka mielestä yleisen hintatason kohoaminen hyvin perusteli menojen lisäyksen, päätti⁶⁾ annettavassa lausunnossaan ilmoittaa, ettei kaupunki tahtonut kieltäytyä ottamasta säädetyssä suhteessa osaa yllämainittujen menojen suoritukseen.

¹⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 86. — ²⁾ Valt. pöytäk. 9. 3. 5 §. — ³⁾ S:n 27. 4. 5 §. — ⁴⁾ S:n 24. 8. 24 §. — ⁵⁾ S:n 14. 12. 25 §. — ⁶⁾ S:n 9. 3. 8 §.

Maistraatti lähetti sittemmin sisäasiainministeriön kirjelmän ilmoitukseksi, että eduskunta oli vahvistanut siviilivirkakunnan virkamiesten kalliinajanlisäykset ainoastaan 25 %:ksi. Sitä vastoin oli poliisilaitokseen perustettu ylimääräinen taloudenhoitajantoimi 8,600 markan pohjapalkoin ja 15,000 markan palkkioin, jota tointa ei ollut edellytetty poliisilaitoksen menosäännössä. Poliisilaitoksen erityisten menojen määrärahat oli pysytetty edellä mainitun 665,000 markan määräisinä. Kun kaupunki siis oli suostunut ottamaan osaa poliisilaitoksen kustannuksiin suuremmalla määrällä kuin mitä oli laita eduskunnan sittemmin vahvistaman menosäännön mukaan, vieläpä huomioon ottaen, että uusi virka oli perustettu eduskunnan myötävaikutuksesta, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, ettei sisäasiainministeriön ilmoitus aiheuttanut muuta toimenpidettä valtuuston puolelta.

Määrärahoja poliisilaitokselle. Maistraatin ilmoituksen johdosta, että valtioneuvosto oli myöntänyt poliisilaitokselle lisämäärärahoja vuodeksi 1920 ratsuhevosten ostoon 80,000 markkaa, puhelinten kunnossapitoon 8,000 markkaa, antropometriselle toimistolle 3,500 markkaa, poliisikoirain elätykseen 3,500 markkaa, automobiilien y. m. kunnossapitoon 30,000 markkaa sekä hevosten elätykseen 40,000 markkaa, joiden menojen suoritukseen kaupunginvaltuusto jo edellisenä vuonna oli velvoittanut²⁾ kaupungin $\frac{2}{7}$:llä ottamaan osaa, sekä poliisilaitoksen toimihenkilöjen vaatetusavustuksen suoritukseen mainitulta vuodelta 22,000 markkaa, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto ainoastaan ilmoittaa asiasta rahatoimikamarille tarpeellista toimenpidettä varten.

Kun poliisilaitoksen automobiili oli käynyt käyttökelvottomaksi eikä ollut mahdollista saada sitä korjatuksi, oli poliisimestari maaherralta anonut 90,000 markan määrärahaa uuden automobiilin ostoon. Kaupunginvaltuusto, jolle oli suotu tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta, päätti⁴⁾ ilmoittaa kaupungin suostuvan $\frac{2}{7}$:lla eli 25,714: 28 markalla ottamaan osaa mainitun menon suoritukseen.

Poliisimestarin esityksen johdosta, että poliisilaitoksen kirjapainonjohtajan palkka korotettaisiin 1,000:sta 1,600 markkaan kuukaudessa, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto ilmoittaa kaupungin suostuvan $\frac{2}{7}$:lla ottamaan osaa ehdotetusta palkankorotuksesta johtuvan menon suoritukseen, edellyttäen ettei korotusta vahvisteta poliisimestarin ehdottamaa määrää suuremmaksi.

Edelleen velvoitti⁶⁾ valtuusto kaupungin yllämainitussa suhteessa ottamaan osaa 192,000 markan lisämäärärahan suoritukseen, mistä määrästä 128,000 markkaa oli hevosten elätykseen, 26,000 markkaa puhelinten kunnossapitoon sekä 38,000 markkaa automobiilien, moottori- ja pelastusveneiden kunnossapitoon.

Sittemmin ilmoitti maistraatti valtioneuvoston pyydetyistä määrärahoista myöntäneen 100,000 markkaa, mikä ilmoitus lähetettiin⁷⁾ rahatoimikamariin toimenpidettä varten kaupungin puheenalaisten menojen osuuden suorittamiseksi.

Kassakaapin osto poliisilaitokselle. Vaadituksi lausunnoksi poliisimestarin maaherralle tekemän esityksen johdosta saada poliisilaitoksen tarpeisiin hankkia kassakaappi sekä määrärahaa tähän tarkoitukseen päätti⁸⁾ kaupunginvaltuusto huomauttaa, ettei kaupunki kesäkuun 22 p:nä 1916 annetun Helsingin poliisilaitoksen rahasääntöä koskevan asetuksen mukaan ole velvollinen hankkimaan mainitulle laitokselle kalustoa, minkä vuoksi mainittu hankinta, mikäli se havaittiin tarpeelliseksi, oli ainoastaan valtion asia.

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 10. 1 §. — ²⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 86. — ³⁾ Valt pöytäk. 26. 1. 6 § ja 23. 2. 6 §. — ⁴⁾ S:n 9. 2. 3 §. — ⁵⁾ S:n 13. 4. 8 §. — ⁶⁾ S:n 24. 8. 8 §. — ⁷⁾ S:n 16. 11. 2 §. — ⁸⁾ S:n 8. 6. 6 §.

Lisäys poliisilaitoksen polttoainemäärärahaan. Rahatoimikamarin esityksestä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto myöntää 45,000 markan lisäyksen poliisilaitoksen polttoainemäärärahaan suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Avustus asevelvollisten perheille. Menosääntöön merkittyyn 100,000 markan määrärahaan avustukseksi asevelvollisten perheille myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 41,000 markan lisäyksen.

Terveystieteiden määrärahojen ylityksiä ja lisäyksiä. Kaupunginvaltuusto myönsi luvan³⁾ ylittää seuraavat 1920 vuoden menosääntöön merkityt määrärahat: määrärahan kulkutautien vastustamista varten 15,000 markalla, määrärahan lääkäripäivystystä varten pyhä- ja arkipäivinä 1,800 markalla, terveydellisten tutkimusten laboratorioin tarverahain, vedenkulutus y. m. määrärahan 211:16 markalla sekä määrärahan Bölen poliklinikkaa varten 1,500 markalla.

Kun eräät lihantarkastusaseman menosäännön määrärahat olivat osoitettuneet riittämättömiksi, osoitti⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Terveystieteiden nimisen pääluokan kohdalla lisämäärärahoja kaikkiaan 20,000 markkaa.

Samasta määrärahasta myönnettiin⁵⁾ lääketieteellisensiaatti Th. Weberille 4,700 markkaa korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikan voimassapittoa varten Eiran sairaalassa sekä konekalujen täydentämiseen poliklinikassa.

Samoin myönnettiin⁶⁾ puheenalaisesta määrärahasta 5,000 markan lisäys määrärahaan kansakouluhammasklinikan voimassapittoa varten.

Konttoritarvikkeiden osto. Terveystieteiden lautakunta oikeutettiin⁷⁾ käyttämään vuonna 1920 kaluston hankintaa varten lautakunnan alaisille ammattientarkastajille myönnettyä 10,000 markan määrärahaa myöskin konttoritarvikkeiden ostoon.

Sairaalamäärärahojen ylityksiä. Kaupunginvaltuusto myönsi luvan⁸⁾ ylittää erinäiset 1920 vuoden menosääntöön merkityt määrärahat, nimittäin Marian sairaalan määrärahat 162,979:20 markalla, kulkutautisairaalan määrärahat 1,200:81 markalla, Kivelän sairaalan määrärahat 3,111:37 markalla, Humaliston sairaalan määrärahat 27,664:36 markalla sekä määrärahan makien puhtaanapittoa y. m. varten 375 markalla.

Lisäyksiä sairaalain määrärahoihin. Sairaalaylihallituksen esityksestä päätti⁹⁾ kaupunginvaltuusto osoittaa seuraavat lisäykset alempana mainittuihin vuoden menosääntöön merkittyihin määrärahoihin suoritettaviksi valtuuston käyttövaroista Sairaanhoidon nimisen pääluokan kohdalla: Marian sairaalalle 169,900 markkaa, Kivelän sairaalalle 33,000 markkaa ja Humaliston sairaalalle 4,726 markkaa.

Humaliston sairaalan taloudellinen hallinto. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁰⁾ Humaliston sairaalan taloudellisen hallinnon, 1922 vuoden alusta lukien, siirrettäväksi Kivelän sairaalaan, minkä ohessa valtuusto valtuutti¹¹⁾ sairaalaylihallituksen ryhtymään kaikkiin päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Ylittettyjä köyhäinhoidon määrärahoja. Köyhäinhoidon hallituksen esityksestä¹²⁾ 200,000 markalla ylittämään 1920 vuoden menosäännön suoranaisten avustusten määrärahan.

Lisämäärärahoja köyhäinhoidolle. Köyhäinhoidon hallituksen esityksestä myönsi¹²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Köyhäinhoidon nimisen pää-

1) Valt. pöytäk. 5. 10. 14 §. — 2) S:n 21. 12. 9 §. — 3) S:n 26. 1. 45 §, 23. 2. 23 § ja 9. 3. 18 §. — 4) S:n 21. 9. 18 §. — 5) S:n 9. 3. 21 §. — 6) S:n 14. 12. 42 §. — 7) S:n 5. 10. 17 §. — 8) S:n 23. 3. 14 §. — 9) S:n 30. 11. 32 §. — 10) S:n 19. 10. 15 §. — 11) S:n 23. 2. 24 §. — 12) S:n 19. 10. 13 §.

luokan kohdalla 10,000 markkaa lisäyksenä köyhäinhoidon tarverahain määrärahaan, ja 15,000 markkaa lisäyksenä köyhäinhoidon lääkkeiden määrärahaan, minkä ohessa valtuusto vuoden tilierotuksesta osoitti¹⁾ kaikkiaan 1,447,000 markkaa lisäyksenä seuraaviin köyhäinhoidon määrärahoihin: elätteelleantokustannuksiin 197,000 markkaa, sairaanhoitokustannuksiin 350,000 markkaa, mielenvikaisten hoitokustannuksiin 400,000 markkaa sekä suoranaisiin avustuksiin 500,000 markkaa.

Köyhäinhoito nimisen pääluokan kohdalle merkittyjen kaupunginvaltuuston käyttövarain käyttö. Köyhäinhoitohallituksen esityksen, että koko köyhäinhoidon budjettiin merkitty 750,000 markan määräraha arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan annettaisiin hallituksen käytettäväksi köyhäinhoitotarkoituksiin, kaupunginvaltuusto epäsi²⁾ huomauttaen, että edellämainittu määräraha oli aiottu myöskin hätäaputoita varten.

Palkkio suoritetusta komiteatyöstä. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli antanut kasvatyslautakunnan toimeksi³⁾ yksissä neuvoin sosialilautakunnan kanssa ottaa harkittavaksi kysymyksen alaikäisten palkatun ammattityön järjestämisestä ja mietintö asiasta sittemmin oli saapunut, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto kysymyksen valmistelun kustannusten suorittamiseksi käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalla osoittaa 4,573: 85 markkaa, mistä määrästä 2,000 markkaa palkkiota kasvatyslautakunnan ja sosialilautakunnan puheenalaista tarkoitusta varten asettaman komitean sihteerille filosofianmaisteri B. Nybergille.

Lisämäärärahoja kasvatustoimintaa varten. Kasvatustoimintaa varten osoitti⁵⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 49,300 markan lisämäärärahan, mistä 23,000 markkaa Toivoniemen kasvatustalokselle, 21,300 markkaa Bengtsärin laitokselle sekä 5,000 markkaa Toivoniemen maatilalle.

Yllettyjä kansakoulujen määrärahoja. Sittenkun erinäiset suomenkielisten kansakoulujen 1920 vuoden määrärahat olivat osoittautuneet riittämättömiksi, oli mainittujen koulujen johtokunta anonut valtuutta ylittää ne. Huomauttaen, ettei kansakoulujen taloutta hoidettu tyydyttävällä tavalla, kun sitä, vaikka koulujen budjetti nousi n. 7½ miljoonaan, hoitavat luottamusmiehet sivutoimena, oli rahatoimikamari kuitenkin puoltanut johtokunnan anomusta. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁶⁾ esitykseen ja päätti, että suomenkielisten kansakoulujen raitiotielippujen määrärahan sai ylittää 732 markalla, lämmitys- ja valaistusmäärärahan 72,133: 76 markalla ja määrärahan puhtaanapitoa, vedenkulutusta y. m. varten 38,352: 76 markalla.

Samoin antoi valtuusto luvan⁷⁾ ylittää erinäiset 1920 vuoden menosääntöön merkityt ruotsinkielisten kansakoulujen määrärahat kaikkiaan 54,925: 55 markalla.

Määrärahan siirtäminen tililtä toiselle. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin⁸⁾ peittämään 1920 vuoden palkkausmäärärahan 22,600 markan vajauksen vastaavalla koulujen tuntiopettajien palkkausmäärärahan säästöllä.

Lisämäärärahoja kansakouluille. Kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla 60,000 markan lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen lämmitys- ja valaistus- sekä tarverahain määrärahaan.

Vuoden tilierotuksesta osoitti⁹⁾ valtuusto 20,000 markan lisäyksen koulu-

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 10. 13 §. — ²⁾ S:n 13. 4. 38 §. — ³⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 226. —
⁴⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 21 §. — ⁵⁾ S:n 30. 11. 32 §. — ⁶⁾ S:n 9. 2. 25 §. — ⁷⁾ S:n 23. 2. 18 §. —
⁸⁾ S:n 26. 1. 58 §. — ⁹⁾ S:n 14. 12. 29 §.

jen koulutarvikkeiden määrärahaan ja 6,000 markan lisäyksen määrärahaan puhtaanapitoa y. m. varten.

Ruotsinkielisille kansakouluille myönnettiin¹⁾ vuoden tilierotuksesta kaikkiaan 62,000 markan lisäys, mistä määrästä 12,000 markkaa johtajien ja johtajattarien palkkioihin, 30,000 markkaa koulutarvikkeisiin ja 20,000 markkaa puhtaanapitoa varten.

Ruotsinkielisten kansakoulujen jatko-opetus. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle myönnettiin²⁾ poikain ja tyttöjen jatko-opetuksen toimeenpanemiseksi ruotsinkielisissä kansakouluissa 18,520 markan lisämääräraha suoritettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla.

Määrärahoja urheiluharjoituksia varten. Kaupunginvaltuusto osoitti³⁾ käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla 2,000 markkaa urheiluharjoitusten järjestämiseksi kaupungin kansakoulujen oppilaille, mistä 1,000 markkaa ruotsinkielisten koulujen ja 1,000 markkaa suomenkielisten koulujen käytettäväksi, minkä ohessa valtuusto samasta tilierästä myönsi³⁾ Suomen naisten ruumiillista kasvatusta edistävälle ruotsalaiselle liitolle 1,000 markan määrärahan urheiluharjoitusten järjestämiseksi kaupungin oppikoulujen naisoppilaille.

Alempain käsityöläiskoulujen määrärahan ylitys ja lisämäärärahoja niille. Kaupunginvaltuusto oikeutti⁴⁾ alemmat käsityöläiskoulut 1,250 markalla ylittämään 1920 vuoden budjettiin vuokraa, lämpöä ja valaistusta varten merkityn määrärahan sekä osoitti⁵⁾ lisäyksenä samaan tämän vuoden menosäännön määrärahaan 4,221: 10 markkaa suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla.

Valmistavan poikain ammattikoulun määrärahan lisäyksiä ja ylityksiä. Kun 1920 vuoden menosääntöön epähuomiossa ei ollut merkitty määrärahaa valmistavan poikain ammattikoulun johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenen palkkioita varten, osoitti⁶⁾ kaupunginvaltuusto mainitun vuoden tilierotuksesta tähän tarkoitukseen 530 markkaa, minkä ohessa koulun johtokunta oikeutettiin⁶⁾ 500 markalla ylittämään puhtaanapitomääräraha. Edelleen myönnettiin⁷⁾ mainitulle koululle 1,000 markan lisämääräraha vahtimestarinapulaista, puhtaanapitoa, vaatteidenpesua y. m. varten, mikä määräraha oli maksettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla.

Määrärahan siirto. Kun eräs Saksasta tehty tilaus tulisi toimitetuksi vasta vuonna 1922, oikeutettiin⁸⁾ valmistavan poikain ammattikoulun johtokunta vuoteen 1922 siirtämään 5,484: 24 markkaa vuoden budjettiin uusien koneiden hankkimista varten merkitystä määrarahasta.

Lisämäärärahoja tyttöjen ammattikoululle. Tyttöjen ammattikoulun johtokunnan esityksestä myönsi⁹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla 21,520 markkaa lisäyksinä erinäisiin koulun menosäännön määrärahoihin.

Työväenopiston määrärahan ylitys ja lisämäärärahoja sille. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁰⁾, että 1920 vuoden menosäännön määrärahan työväenopiston johtokuntain puheenjohtajain sekä taloudenhoitajan palkkioita varten sai ylittää kaikkiaan 270 markalla.

¹⁾ Valt. pöytäk. 14. 12. 27 §. — ²⁾ S:n 7. 9. 15 §. — ³⁾ S:n 24. 8. 43 §. — ⁴⁾ S:n 26. 1. 16 §. — ⁵⁾ S:n 30. 11. 32 §. — ⁶⁾ S:n 26. 1. 56 §. — ⁷⁾ S:n 30. 11. 32 §. — ⁸⁾ S:n 21. 12. 14 §. — ⁹⁾ S:n 16. 11. 7 §. — ¹⁰⁾ S:n 23. 2. 18 §.

Kun vuoden budjetin määrärahat niinkään olivat osoittautuneet riittämättömiksi, osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla kaikkiaan 16,000 markan lisämäärän, mistä 1,000 markkaa opiston yhteisiin menoihin, 12,500 markkaa suomenkieliselle ja 2,500 markkaa ruotsinkieliselle osastolle.

Lisämäärärahoja kansanlastentarhoille. Kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾ kansanlastentarhain johtokunnan anomukseen 22,140: 08 markan lisämäärärahan myöntämisestä kaupungin avustamain huoneistojen korotettujen vuokrien suorittamiseksi sekä osoitti ²⁾ mainitun rahamäärän käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla.

Ylitettyjä kaupunginkirjaston määrärahoja. Kaupunginkirjaston johtokunnan anomukseen saada 160 markalla ylittää 1920 vuoden menosäännön johtokunnan jäsenten palkkiomääräraha kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾.

Ylimääräisten apulaisten asettaminen kaupunginkirjastoon. Kun kirjaston lainausliike oli lisääntynyt, minkä johdosta kävi tarpeelliseksi, eritoten kesäksi, jolloin kirjaston vakinainen henkilökunta nautti ohjesäännön mukaista lomaa, kirjastoon asettaa ylimääräisiä apulaisia, osoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla 5,500 markkaa.

Ylitettyjä museolautakunnan määrärahoja. Museolautakunta oikeutettiin ⁵⁾ 4,000 markalla ylittämään 1920 vuoden budjetin määräraha valaistusta ja lämpöä varten.

Ulkoilmasoiton järjestäminen Kallioon. Suomen valtionrautateiden konepajan soittokunnan anomuksen 6,000 markan määrärahan saamisesta ulkoilmasoiton kustantamiseksi Viidennen linjan ja Agrikolakadun kulmauksessa olevassa avonaisessa paikassa kolmen kuukauden aikana kerran viikossa, epäsi kaupunginvaltuusto ⁶⁾, joka kuitenkin päätti ⁶⁾ asettaa musiikkilautakunnan käytettäväksi 6,000 markan määrärahan ulkoilmasoiton toimeenpanemiseen kesällä, etusijassa Kalliossa, kahtena iltana viikossa.

Ylitettyjä teknillisten laitosten määrärahoja. Kaupungin teknilliset laitokset, joiden 1920 vuoden menosäännön määrärahat olivat osoittautuneet riittämättömiksi johtuen osin palkkojen sekä tarve- ja polttoaineiden hintojen kohoamisesta, osin, vesijohtolaitokseen nähden, siitä, että laitoksen Vantaanjoen alhaisen vedenkorkeuden johdosta oli täytynyt suuressa määrin käyttää sähkövoimaa vedennostoon, oikeutettiin ⁷⁾ kaikkiaan seuraavilla määrillä ylittämään erinäiset tilierät: vesijohtolaitos 330,873: 91 markalla, kaasulaitos 773,690: 07 markalla sekä sähkölaitos 2,828,331: 92 markalla, minkä ohessa viimeainitun laitoksen käytettäväksi asetettiin ⁸⁾ 650,000 markan rahamäärä, mikä oli saatu myymällä turbogeneraattori ⁹⁾.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen ilmoitettua, etteivät erinäiset vuoden budjettiin hallituksen alaisille laitoksille merkityt määrärahat myöskään tulisi riittämään tarkoitukseensa, päätti ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto, että puheenalaiset määrärahat sai ylittää, vesijohtolaitoksen määrärahat 466,500 markalla, kaasulaitoksen 1,145,175 markalla ja sähkölaitoksen 126,594: 05 markalla.

Käpylän katuvalaistus. Vuoden tilierotuksesta osoitti ¹¹⁾ kaupunginvaltuusto 9,500 markkaa katuvalaistuksen laittamiseksi erinäisille Käpylän puu-

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 10. 22 §. — ²⁾ S:n 19. 10. 24 §. — ³⁾ S:n 23. 2. 27 §. — ⁴⁾ S:n 25. 5. 22 §. — ⁵⁾ S:n 26. 1. 49 §. — ⁶⁾ S:n 8. 6. 36 §. — ⁷⁾ S:n 26. 1. 29 ja 32 §§ sekä 9. 3. 15 §. — ⁸⁾ S:n 26. 1. 29 §. — ⁹⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 39. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 30. 11. 33 § ja 14. 12. 21 §. — ¹¹⁾ S:n 21. 9. 14 §.

tarhaesikaupungin teille, minkä ohessa valtuusto päätti¹⁾ kehoittaa kaupungin teknillisten laitosten hallitusta 1922 vuoden budjettiehdotukseensa merkitsemään tarpeellisen määrärahan mainitun katuvalaistuksen kustantamiseen.

Hakasalmenkadun katuvalaistus. Kun Aleksanterin- ja Pohj. Esplanadikadun välinen Hakasalmenkadun osa oli valmistunut luovutettavaksi yleiselle liikenteelle, oli rahatoimikamari, hankittuaan kaupungin yleisten töiden hallituksesta kustannusarvion, asian kiireellisyys johdosta, antanut mainitun hallituksen toimeksi viipymättä laitattaa sähkövalaistuksen puheenalaiselle katuosalle. Hyväksyen²⁾ kamarin toimenpiteen osoitti valtuusto työn suorittamiseksi 10,000 markkaa maksettavaksi sähkölaitoksen kuluvan vuoden voittovaroista.

Lisäys lumenkuljetusmäärärahaan. Kaupunginvaltuusto osoitti³⁾ käyttövaroistaan Yleiset työt nimisen pääluokan kohdalla 5,000 markan lisäyksen budjettiin lumenajoa varten kaupungintaloista merkittyyn määrärahaan.

Kaupungin uimalaitosten käyttö. Rahatoimikamarin ilmoitettua kesäksi luovuttaneensa Ursinin kallion uimalaitoksen Helsingfors simsällskap seuralle, Humallahden uimalaitoksen Helsingin uimareille, sekä Busholman uimalaitoksen Urheiluseura Jyrylle ja Työväen uimareille yhteisesti, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä kullekin yllämainitulle seuralle osoittaa 5,750 markkaa budjettiin uimaurheilun edistämistä varten merkitystä määrärahasta, sillä ehdolla, että uimalaitoksissa pidettiin voimassa eri osastoja miehille ja naisille, että kaupungin koululaiset sekä poliisi- ja palomiestö saivat maksuttomasti kylpeä ja uinnin opetusta, että opetus järjestettiin niin, että todistuksia uimataidosta voitiin antaa sekä että järjestyksestä huolehtivat asianomaisten yhdistysten asettamat järjestysmiehet. Samalla määräsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että Helsingfors simsällskap seuran ja Helsingin uimarien tuli luovuttaa kaikkiaan neljä lauanta- ja sunnuntai- kättävää vuoroa Urheiluseura Jyrylle ja Työväen uimareille uimanäytösten toimeenpanemiseksi, sekä maksutta myöntää 50 uimakausikorttia molempain viimeksi mainittujen seurojen toimiville jäsenille harjoituksia varten samoin kuin Ursinin kallion ja Humallahden uimalaitoksissa suoda näille seuroille tilaisuus hengenpelastuskokeiden toimeenpanemiseen.

Tulenvaaran vähentäminen Katajanokan tavarakatoksissa. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ tulenvaaran vähentämiseksi Katajanokan tavarakatoksissa mainittuihin katoksiin hankittavaksi hälytyskellon, kaksi 1½ tuuman suutinpukkea sekä erinäisiä vesitynnyrejä ja sankoja. Tähän tarkoitukseen kaupunginvaltuusto osoitti⁵⁾ käyttövaroistaan 5,300 markkaa.

Lisäyksiä hautausapu- ja kesälomamäärärahoihin. Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä osoitti⁶⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 5,000 markan lisäyksen menosääntöön Yleiset työt nimisen pääluokan kohdalle merkittyyn hautausapumäärärahaan sekä 15,000 markan lisäyksen hallituksen alaisten työntekijäin kesälomamäärärahaan.

Ylitettyjä puhtaanapitolaitoksen määrärahoja. Puhtaanapitolaitos, jonka 1920 vuoden menot olivat arvioituja menoja melkoisesti suuremmat, sen johdosta että laitoksen töissä olevien työntekijäin palkkoja oli huomattavasti korotettu, oikeutettiin⁷⁾ 451,400 markalla ylittämään erinäiset mainitun vuoden budjetin määrärahat.

Määrärahoja puhtaanapitolaitokselle. Puhtaanapitohallituksen anomukseen 8,400 markan lisämäärärahan myöntämisestä sen Annankadun osan puh-

¹⁾ Valt. pöytäk. 21. 9. 14 §. — ²⁾ S:n 16. 11. 9 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 12 §. — ⁴⁾ S:n 8. 6. 14 §. — ⁵⁾ S:n 24. 8. 27 §. — ⁶⁾ S:n 19. 10. 6 § ja 30. 11. 29 §. — ⁷⁾ S:n 9. 2. 13 §.

taanapitoon, mihin lihan tukkukauppa oli järjestetty, kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ ja osoitti tämän rahamäärän määrärahasta kaupungin yleisten paikkain ja katuosuuksien puhtaanapitoa varten.

Erinäisten menojen suorittamiseksi, jotka olivat johtuneet puhtaanapito-hallituksen ja puhtaanapitolaitoksen muuttamisesta uuteen huoneistoon, osoitti²⁾ kaupunginvaltuusto 28,304 markkaa, mistä määrästä 16,485 markkaa oli suoritettava määrärahasta kaluston ostoa varten kaupungin taloihin, 3,700 markkaa määrärahasta uusia puhelimia ja puhelinmaksuja varten ja 8,119 markkaa kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Sittemmin ilmoitti puhtaanapitohallitus, että menosääntöön merkityt puhtaanapitolaitoksen määrärahat olivat osoittautuneet riittämättömiksi, osin sen johdosta että ne oli arvioitu liian vähäisiksi, osin sen johdosta että työpalkat vuoden varrella olivat melkoisesti kohonneet, minkä vuoksi hallitus anoi kaikkiaan 647,000 markan lisämäärärahaa. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ osoittaa pyydetyn määrän vuoden tilierotuksesta, minkä ohessa valtuusto antoi³⁾ rahatoimikamarin toimeksi ottaa harkittavaksi, mihin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä puhtaanapitolaitoksen työn huojuistamiseksi.

Kalapihan määrärahan ylitys ja lisämäärärahoja sille. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾, että 1920 vuoden menosääntöön kalapihan puhtaanapitoa varten merkityn määrärahan sai ylittää 6,800 markalla.

Kun vuoden menosääntöön määrärahat kalapihaa varten niinkään olivat osoittautuneet riittämättömiksi, myönsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta määrärahan vahtimestarin ja yövartijan palkkaamista varten 3,580 markan lisäyksen sekä lisäyksenä määrärahaan valaistusta, vettä y. m. varten 600 markkaa.

Lisämäärärahoja maatilalautakunnalle. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ vuoden tilierotuksesta osoittaa 200,000 markan lisäyksen menosääntöön merkittyyn määrärahaan lannan ostamiseksi puhtaanapitolaitokselta kaupungin maataloille.

Sittemmin anoi maatilalautakunta lisäystä määrärahaan veroja, vakuutusmaksuja y. m. varten, minkä ohessa lautakunta anoi sellaista muutosta vahvistettuun rahasääntöön, että lautakunnan hoitamain maatilain sekä menot että tulot korotettaisiin 700,000 markalla. Eväten esityksen sen jälkimmäiseen osaan nähden päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta osoittaa pyydetyn 200,000 markan lisämäärärahan sekä, lautakunnan uudelleen anottua lisämäärärahaa, edelleen 300,000 markkaa.

Vuokramäärärahan ylityksiä ja lisäyksiä. Kaupunginvaltuusto antoi luvan⁸⁾ ylittää 1920 vuoden menosääntöön merkityn määrärahan erinäisiä vuokria varten 11,047: 48 markalla.

Kaupungin Sailors homen talosta vuokraamien huoneistojen sopimuksen mukaisen vuokran suorittamiseen vuodelta 1920, mihin tarkoitukseen mainitun vuoden budjetissa ei ollut määrärahaa, kaupunginvaltuusto myönsi⁹⁾ 45,000 markkaa, sekä huoneistojen lämmitykseen ja kunnossapitoon 12,655: 35 markkaa suoritettavaksi 1920 vuoden tilierotuksesta, samoin kuin, erinäisten samoja menoja koskevien laskujen saavuttua, 4,605: 80 markkaa maksettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

¹⁾ Valt.pöytäk. 13. 4. 41; vrt tätä kert. siv. 48. — ²⁾ Valt. pöytäk. 24. 8. 31 §. — ³⁾ S:n 7. 9. 16 § ja 30. 11. 4 §. — ⁴⁾ S:n 26. 1. 16 §. — ⁵⁾ S:n 21. 12. 9 §. — ⁶⁾ S:n 7. 9. 14 §. — ⁷⁾ S:n 21. 9. 12 § ja 21. 12. 16 §. — ⁸⁾ S:n 26. 1. 16 §. — ⁹⁾ S:n 26. 1. 39 § ja 9. 2. 14 §.

Ylitettyjä määrärahoja kaupungin irtaimistoa y. m. varten sekä lisäyksiä riihin. Rahatoimikamari oikeutettiin ¹⁾ 4,000 markalla ylittämään 1920 vuoden menosääntöön otettu palovakuutusmaksujen määräraha sekä 300 markalla normaalkellojen kunnossapitomääräraha.

Kun erinäiset 1921 vuoden määrärahat niinikään olivat osoittautuneet riittämättömiksi, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, että palovakuutusmaksujen määrärahan sai ylittää 100,000 markalla, minkä ohessa valtuusto vuoden tilierotuksesta osoitti ²⁾ 50,000 markan lisäyksen määrärahaan kaupungin talojen kaluston korjausta ja täydennystä varten sekä 32,100 markan lisäyksen puhelinmaksumäärärahaan.

Ylitettyjä kalliinajanlisäysmäärärahoja. Palkkalautakunta oikeutettiin ³⁾ 3,380,000 markalla ylittämään 1920 vuoden menosääntöön merkitty määräraha kaupungin viranpitäjain kalliinajanlisäyksiä varten. Sittenmin anoi rahatoimikamari oikeutta saada ylittää saman 1921 vuoden budjetin määrärahan, johon anomukseen kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾.

Köyhäinhoitohallituksen kapinan aikaiset tilit. Sittenkun köyhäinhoitohallituksen kapinan aikaisten tilien tarkastus oli suoritettu loppuun, todettiin, että kaikkiaan 64,134: 15 markkaan nousevia eriä ei voitu lukea menosäännön mukaisiin määrärahoihin, minkä vuoksi ryhdyttiin toimenpiteisiin, että kapinan aikaisen köyhäinhoitohallituksen kamreerin omaisuudesta pidätettäisiin niin suuri osa että se vastasi köyhäinhoidon rahasaatavia ja korvausta hävinneestä kalustosta ⁵⁾. Sittenkun kuitenkin oli selvitetty, ettei takavari-koituja varoja voitu käyttää edellä mainittujen menoerien korvaamiseen, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto, että puheenalaisen rahamäärän sai poistaa tileistä.

Puhtaanapitolaitoksen kirjanpito. Mietinnössään ⁷⁾ kaupungin 1922 vuoden tulo- ja menosäännöstä huomautti budjettivaliokunta, että kaupungin puhtaanapitoa, vaikka sen johto oli uskottu itsenäiselle laitokselle omine hallituksineen, edelleen toimitettiin taloudelliselta kannalta katsoen epätyytyvästi. Tämän johdosta päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa puhtaanapitolaitosta yhden vuoden ajaksi järjestämään puhtaanapitolaitoksen sisäisen kirjanpidon siten, että laitoksen kannattavuus voitiin selvittää ja huomioon-ottaen että laitos veloitti kaupunkia rahatoimikamarin kanssa tehdyn sopimuksen mukaan.

Samassa tilaisuudessa annettiin puhtaanapitohallituksen toimeksi esittää ⁸⁾ selvitys siitä, korvasivatko tulot myydystä sianruuasta, tavarain lajittelusta y. m. koituvat kustannukset sekä eikö ollut aihetta järjestää puheenalainen toiminta uudestaan tai lakkauttaa se.

Hätäapukomitean toiminta. Kaupunginvaltuuston päätettyä ⁹⁾ asettaa komitea tarkastamaan hätäapukomitean toimintaa sekä valittuaan puolestaan mainitun komitean jäseniksi insinööri H. Herlinin ja sähkötyömies O. Oksasen, olivat valtuuston päätöksen mukaisesti myöskin rahatoimikamari, kaupungin yleisten töiden hallitus ja työvälistötoimisto kukin valinneet yhden edustajan mainittuun komiteaan, johon senvuoksi, paitsi jo mainittuja jäseniä, kuuluivat johtaja A. Björkenheim, kamreeri O. Roos ja uunimestari A. Malmi.

Antamassaan mietinnössä ¹⁰⁾ totesi komitea, että naisten hätäaputyöt, joita oli järjestetty osin ompelutöinä työtuvissa, osin ulkotöinä, olivat kau-

¹⁾ Valt pöytäk. 26. 1. 16 §. — ²⁾ S:n 21. 12. 9 §. — ³⁾ S:n 9. 2. 31 §. — ⁴⁾ S:n 21. 12. 9 §. — ⁵⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 96. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 13. 4. 37 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 43. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 30. 12. 2 §. — ⁹⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 206. — ¹⁰⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22.

pungille käyneet erittäin kalliiksi. Eritoten koski tämä Boxbackassa teetettyjä tasoitus-, ojankaivu- ja metsänperkaustöitä, joista vuonna 1920 oli vuotuisia kustannuksia n. 6,475 markkaa tätä työtä suorittanutta henkeä kohti vastavan luvun ollessa 1,311 markkaa työtupien työntekijää kohti. Boxbackan töitä arvostellessa oli tosin otettava huomioon, että siellä työskentelevillä naisilla ei, sen johdosta että he eivät kyenneet suorittamaan ompelu- eikä muita naisten töitä, voinut teettää muuta kuin ulkotyötä, joka naisten suorittamana ei voi tulla läheskään yhtä tuottavaksi kuin työtuvisissa suoritettu ompelutyö, mutta täytyi myöskin huomioon ottaen nämä näkökohdat pitää puheenalaisia ulkotöitä liian kalliina. Komitea ehdotti sentähden, että Boxbackan hätäaputyöt mahdollisimman pian lakkautettaisiin ja työttömille naisille osoitettaisiin sopivampaa työtä. Työtupien järjestelyyn nähden ei komitean mielestä ollut syytä ehdottaa muutosta. Jotta hätäaputöissä toimivien työläisten luvun jatkuvaa vähenemistä edistettäisiin, tuli palkan mainituista töistä olla yksityisissä töissä maksettua palkkaa pienempi. Tätä periaatetta olikin hätäapukomitea noudattanut, mutta varsinaisen työpalkan lisäksi maksettiin n. s. lapsiavustuksia, jotka, jos lapsia oli monta, voivat nousta niin suuriksi, että kokonaispalkka ylitti sen korvauksen, minkä työntekijä voi saada yksityisissä töissä. Jottei lapsiavustus saisi työpalkan luonnetta, olisi lain määräämän köyhäinhoidon eikä hätäapukomitean sitä maksettava.

Hätäapukomitean työtupien naistyöläisten kaupunginvaltuustolle jättämän kantelukirjan oli valtuusto lähettänyt ¹⁾ hätäapukomitean toimintaa tarkastamaan asetettuun komiteaan. Kirjelmässä kanteluntekijät lausuiivat, että hätäapukomitea ei ollut heille maksanut valtuuston määräämää tuntipalkkaa sekä että suuri osa valtuuston hätäaputöihin osoittamista varoista oli tuhlatu liian suuren henkilökunnan palkkaamiseen. Tarkastuskomitea, joka oli tutustunut hätäapukomitean antamaan vastineeseen, katsoi selvitettyksi, että, kun hätäaputyöt oli järjestetty urakkatöiksi, kunkin työläisen ansio riippui hänen työtaidostaan ja ahkeruudestaan ja olivat ainoastaan harvat erikoisen heikkokykyiset henkilöt saavuttaneet sellaisen keskimääräisen tuntipalkan, jota oli pidettävä riittämättömänä. Näitä, useimmiten iäkkäitä työläisiä, oli neuvottu köyhäinhoitohallitukseen saamaan lisäavustusta. Työnjohtajattaret otetaan toimeen vakinaisin palkoin työnsaannista riippumatta, jota järjestelmää täytyi noudattaa, koska tilapäisiä johtajattaria ei ollut saatavissa. Yllä esitetyn perustein esitti komitea, että hätäaputyöntekijäin kantelukirja jätettäisiin huomioon ottamatta.

Esiteltäessä tarkastuskomitean yllä selostettua mietintöä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, hylkäämällä komitean ehdotuksen köyhäinhoitohallituksen velvoittamisesta maksamaan lapsiavustuksia hätäaputyöläisille,

antaa kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi, hätäapukomiteaa kuultuaan, Boxbackassa suoritettujen hätäaputöiden sijaan, jotka olisi mahdollisimman pian ja viimeistään elokuun loppuun mennessä lakkautettava, työttömille naisille osoittaa muuta sopivampaa työtä;

velvoittaa hätäapukomitean viivyttelämättä sosialilautakunnalle antamaan kertomukset toiminnastaan vuosina 1919 ja 1920;

sekä jättää hätäapukomitean työtuvisissa työskentelevien naisten kantelukirjan huomioon ottamatta.

Hätäaputöitä naisille. Hätäapukomitea oikeutettiin ³⁾ vuodesta 1920 siirtämään käyttämättä ollut 125,000 markan määräraha, minkä ohessa kaupunginvaltuusto hätäaputöiden jatkamiseksi käyttövaroistaan Köyhäinhoitonimisen pääluokan kohdalla osoitti ³⁾ 375,000 markkaa. Samalla päätti ³⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 4. 25 §. — ²⁾ S:n 8. 6. 31 §. — ³⁾ S:n 26. 1. 76 §.

valtuusto kehoittaa hätäaputoimintaa tarkastamaan asetettua komiteaa jouduttamaan työtänsä.

Hätäapukomitean työtuissa työskentelevien naisten esityksen johdosta lisätöiden järjestämisestä tai suoranaisten avustusten antamisesta heille päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, hyljäten esityksen mikäli se koski avustusten antamista, kehoittaa hätäapukomiteaa työtuissaan edelleen mikäli mahdollista järjestämään töitä työttömille naisille, minkä ohessa komitea veloitettiin neuvomaan köyhäinhoidolle sellaisia naistyöläisiä, jotka eivät voineet elättää itseään työansiollaan.

Kun oli osoittautunut, että hätäaputoissa työskentelevien naisten siirtäminen yksityisiin töihin kohtaisi voittamattomia vaikeuksia, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, jotta kävisi mahdolliseksi jatkaa hätäaputöitä kesäkuukausina, myöntää komitealle 500,000 markan määrärahan, josta 300,000 markkaa oli suoritettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista Köyhäinhoito nimisen pääluokan kohdalla ja loput maksettava valtuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Vuoden tilierotuksesta osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto edelleen 500,000 markkaa vastaista tilitystä vastaan hätäapukomitean käytettäväksi ammattikurssien järjestämiseen ja hätäaputöiden jatkamiseen vuoden loppuun. Sittemmin päätti ⁴⁾ valtuusto, että Boxbackasta siirrettyjen ⁵⁾ hätäaputyöläisten palkat ja lapsiavustukset oli myöskin maksettava yllämainitusta määrärahasta.

Ammattikurssien toimeenpaneminen työttömille naisille. Hätäapukomitean ilmoitettua, että valtion budjettiin oli merkitty 109,500 markan määräraha sosialihallituksen valvonnan alaisten ammattikurssien järjestämiseksi työttömille naisille, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto mainitulta hallitukselta anoa valtiopuolaa 12 tuollaista kurssia varten 4,650 markkaa kullekin, eli puolet kurssin kustannuksista eli kaikkiaan 55,800 markkaa. Koska avustuksen saamisen ehdoksi oli määrätty, että kunnan tuli maksaa puolet puheenalaisten kurssien kustannuksista, oikeutettiin hätäapukomitea tähän tarkoitukseen käyttämään 55,800 markkaa komitean käytettäväksi asetetuista varoista.

Evätytjä esityksiä hätäaputöiden toimeenpanemisesta. Helsingin osastojen keskusneuvoston esityksen hätäaputöiden järjestämisestä päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto, kun asiasta hankittu selvitys osoitti pahimman työttömyyden jo välttyneen, jättää huomioon ottamatta.

Köyhäinhoitohallitus, jonka talven kuluessa oli ollut pakko antaa avustuksia suurelle joukolla työttömiä, mutta työkykyisiä henkilöjä, teki niinkään esityksen hätäaputöiden järjestämisestä laajemmassa mitassa, minkä esityksen valtuusto kuitenkin samoista syistä jätti ⁸⁾ huomioonottamatta.

Syksyn tullessa ilmeni jälleen työnpuutetta suuremmassa määrin, minkä johdosta kaupungin töissä toimivat työntekijät marraskuun 6 p:nä pitivät kokouksen, jossa hyväksyttiin seuraavat ponnet:

»1) Helsingin kaupungin on jokaiselle työtä hakevalle kunnalliselle työntekijälle järjestettävä yleishyödyllistä työtä, jonka palkan pitää vastata nykyisiä elantokustannuksia;

2) työn saannin ehdoksi ei saa määrätä veronmaksuvelvollisuuden täyttämistä eikä myöskään saa huomiota panna siihen, ovatko työnhakijat naineita vai ei;

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 4. 25 §. — ²⁾ S:n 25. 5. 33 §. — ³⁾ S:n 5. 10. 31 §. — ⁴⁾ S:n 30. 11. 30 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 110. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 27. 4. 28 §. — ⁷⁾ S:n 13. 4. 27 §. — ⁸⁾ S:n 13. 4. 28 §.

3) työntekijäin veroja ei saa ulosmitata ja verovelvollisuus on siirrettävä varakkaille luokille.»

Viimemainittu ponsi muutettiin myöhemmässä kokouksessa siten, ettei hätäaputyöntekijäin eikä työttömien veroja saa ulosmitata.

Suomen ammattijärjestö lähetti kokouksen päätöksen kaupunginvaltuustolle lisäten, ettei töiden tulisi saada hätäaputöiden luonnetta, vaan olisi keksittävä sen laatuisia uusia tuottavia töitä, että niissä voitaisiin pitää mahdollisimman suurta työntekijämäärää ja jatkaa niitä työolojen käännyttyä suotuisammiksi, minkä ohessa ammattijärjestö esitti, ettei veronmaksun laiminlyönti tuottaisi vaalioikeuden menetystä.

Kun kaupunginvaltuusto jo oli päättänyt¹⁾ toimeenpantavaksi uusia töitä eikä sillä muissa kirjelmässä mainituissa kysymyksissä ollut ratkaisuvalltaa, ei se aiheuttanut²⁾ toimenpidettä.

Samoin perustein jätti³⁾ kaupunginvaltuusto työttömäin henkilöiden esityksen hätäaputöiden järjestämisestä sekä veronvapauden myöntämisestä huomioon ottamatta.

Avustukset ent. hätäaputyöntekijöille. Kirjelmässä marraskuun 10 p:ltä 1920 ilmoitti hätäapukomitea, että kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen⁴⁾ toteuttaminen, joka päätös koski yksityisiin töihin siirtyneitten hätäaputyöntekijäin oikeutta edelleen saada perheenelatusavustusta komitean käytettäviksi annetuista varoista, tuotti suuria vaikeuksia, kun komitean työvoimat eivät riittäneet tehokkaasti tarkastamaan apumaksun tarvetta, etenkin kun oli odotettavana, että moni pyrki kaupungin hätäaputöihin saadakseen vastedes nauttia tuota avustusta. Yllä mainituin perustein anoi komitea vapautusta velvollisuudesta jakaa puheenalaisia avustuksia.

Asiaa esiteltäessä päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto, sittenkun köyhäinhoitohallituksen lausunto oli hankittu, vapauttaa hätäapukomitean velvollisuudesta hoitaa ent. hätäaputyöntekijäin perheenelatusmaksujen jakoa sekä antaa köyhäinhoitohallituksen toimeksi tarpeen vaatiessa antaa avustuksia myöskin edellämainituille henkilöille niiden perusteiden mukaan, joita hallitus yleensä avustuksia antaessaan noudatti.

Maksuttomain ruoka-annosten jakaminen työttömille. Kaupunginvaltuusto epäsi⁶⁾ Suomen ammattijärjestön toimikunnan r. y. esityksen, että perustettaisiin kunnallisia keskuskeittoloita, joissa valmistettaisiin ruokaa jaettavaksi maksutta työttömille henkilöille ja heidän perheilleen ja joiden palvelukseenkin otettaisiin työttömiä. Samoin epäsi⁶⁾ valtuusto saman yhdistyksen ehdotuksen toimikunnan asettamisesta hanketta toteuttamaan.

Kaupungin hätäaputöissä maksetut palkat. Sittenkun hätäapukomitean työtupain työläiset olivat komitealta anoneet palkkaetujensa parantamista, samaan aikaan kuin komitean oli täytynyt alentaa tuotteittensa hintoja voidakseen yksityisten toimimien kanssa kilpaillen antaa työtä työntekijöille, esitti komitea, että kaupunginvaltuusto ottaisi asian harkittavakseen, ja päätti⁷⁾ valtuusto asiaa esiteltäessä määrätä, että hätäapukomitea sai maksaa palkkaa mainituille työntekijöille enintään saman määrän kuin minkä komitea suoritetusta työstä sai.

Esiteltäessä Suomen vaateustyöntekijäin liiton osaston n:o 23 esitystä kaupungin järjestämissä hätäaputöissä maksettavain palkkain järjestämisestä sekä tämän yhteydessä vttjen Väisäsen, Lehtosen ja Pietikäisen esitys-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 53. — ²⁾ Valt. pöytäk. 30. 11. 51 §. — ³⁾ S:n 21. 12. 18 §. — ⁴⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 96. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 9. 2. 29 §. — ⁶⁾ S:n 27. 4. 28 §. — ⁷⁾ S:n 13. 4. 26 §.

ehdotusta ¹⁾ samasta asiasta, joista esityksistä rahatoimikamari oli antanut lausunnon, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyen kamarin ehdotuksen oikeuttaa hätäapukomitean rakennuskonttorin järjestämässä ulkotöissä toimiville hätäaputyöläisille maksamaan siinä määrin korotetun tuntipalkan, että täysin työkykyinen nainen voi ansaita 3 markkaa tunnissa työtaitonsa mukaan sekä urakatöissä maksettavaksi semmoisen palkan, että se vastasi sitä palkkaa, minkä asianomaiset saivat tuntipalkalla työskennellessään.

Hätäaputyöläisten kesäloma. Kaupungin hätäaputöissä olevien mies- ja naistyöläisten anomuksen kahden viikon kesäloman myöntämisestä heille täysin palkkaeduin kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾.

Huopalahden kunnallislautakunnan esitys hätäaputöiden järjestämisestä siellä asuville työttömille. Huopalahden kunnanvaltuusto ilmoitti, että lukuisat työntekijät, joilla oli ollut toimeentulonsa kaupungissa, olivat asunnonpuutteen vuoksi muuttaneet Huopalahden kuntaan ja vallitsevan työnpuutteen johdosta joutuneet tukalaan asemaan. Huomauttaen, etteivät Huopalahden kunnan niukat varat riittäneet hätäkärsivien auttamiseen, sekä että Helsingin kaupunki, jossa puheenalaisilla työntekijöillä oli ollut toimeentulonsa, olisi siveellisesti velvollinen auttamaan, esitti kunnanvaltuusto, että kaupunginvaltuusto hätäaputöitä järjestäessään ottaisi huomioon ne Huopalahdessa asuvat työttömät, jotka aikaisemmin olivat saaneet kaupungissa toimeentulonsa. Esityksen kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾.

Tilapäisissä n. s. hätäaputöissä noudatettavat järjestyssäännöt. Käsitellessään erinäisiä esityksiä yleisten töiden järjestämisestä työttömyyden poistamiseksi päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä seuraavat

»Kaupungin miespuolisille työntekijöille toimeenpanemissa hätäaputöissä noudatettavat järjestyssäännöt.

a) hätäaputyöt erotetaan kaupungin vakinaiseen budjettiin merkityistä töistä ja luetellaan eri nimikkeen kohdalla;

b) hätäaputöissä maksetaan 15 % alempi pohjapalkka kuin vastaavissa vakinaisissa töissä; perheenelatusapua maksetaan kuitenkin täysi määrä;

c) kaupungin toimeenpanemiin hätäaputöihin saa ottaa ainoastaan niitä henkilöjä, joilla täällä on kotipaikkaoikeus, sekä näistä etusijassa perheenelättäjiä; 45 vuotta nuoremman naimattoman henkilön saa ainoastaan poikeustapauksessa ottaa näihin töihin.»

Toimenpiteitä työttömyyden vastustamiseksi. Sen johdosta että maassamme talvella 1920—21 vallinnut työttömyys oli pakoittanut Helsingin kaupungin uhraamaan melko suuria rahamääriä hätäaputöiden järjestämiseen sekä kun taloudellisista oloista päättäen seuraavana talvena oli odotettavana työnpuutetta vieläkin suuremmassa määrässä, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto työttömyystoimiston johtokunnan esityksestä tarkemmin pohdittavaksi ottaa kysymyksen työttömyyden vastustamisesta.

Niistä toimenpiteistä, joihin maassamme oli ryhdytty työttömyyden torjumiseksi ja sen seurausten lieventämiseksi, oli ensi sijassa mainittava lainsäädäntötietä aikaansaatu maksuton kunnallinen työttömyys- ja vapaaehtoisten, valtion ja kuntain avustamain työttömyyskassojen perustaminen; edelleen oli sosialihallituksessa parina viime vuonna pidetty väliaikaista naistöiden kes-

¹⁾ Valt. pöytäk. 7. 9. 18 §. — ²⁾ S:n 16. 11. 14 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 44 §. — ⁴⁾ S:n 27. 4. 27 §. — ⁵⁾ S:n 16. 11. 11 §. — ⁶⁾ S:n 8. 6. 29 §.

kustoimistoa. Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan olleet osoittautuneet riittäviksi. Työnvälitys ei kyennyt estämään työttömyyttä, vaan ainoastaan jossakin määrin vastustamaan sitä saattamalla työnhakijat ja työnantajat lähempään kosketukseen keskenään. Työttömyyskassat taas olivat niin vähän kehittyneet, että ainoastaan pieni osa työläisiä voi niistä saada avustusta työttömyysaikoina. Edellä mainittu keskustuimisto oli tosin voinut kuntain hätäapukomiteoille välittää melko suuria hankintoja sotaväkeä varten, mutta olivat nämä aiheuttaneet kunnille tuntuvia kustannuksia.

Eduskunta oli tosin päättänyt järjestettäväksi yleisiä töitä työttömyysaikoina, mutta nämä työt eivät olleet vielä alkaneet; päinvastoin oli lähinnä edellisenä talvena valtion budjetin viivästyminen aiheuttanut sen, että vaikeimman työnpuutteen aikana suuri määrä työläisiä oli valtion töistä erotettava. Muutamia vuosia sitten kulkulaitosministeriöön asetettu työttömyyskomitea oli jossakin määrin voinut järjestää yleisiä töitä ja oli sen onnistunut saada käyntiin sellaisia kuntain töitä, joita varten valtioavustusta oli myönnetty, mutta oli tämäkin komitea lopettanut toimintansa.

Kuntain toimenpiteiltä nyt puheena olevassa suhteessa oli ylimalkaan puuttunut yhtenäistä järjestelmää. Muutamissa kunnissa oli työnpuutteen sattuessa asetettu hätäapukomitea, kun taas toiset kunnat olivat kokonaan laiminlyöneet ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin. Tästä oli ollut seurauksena, että työnhakijoita suuressa määrin oli alkanut pyrkiä ensimmäintuihin kuntiin. Suuremman työttömyyden vallitessa oli kuitenkin työttömyyden vastustaminen käynyt kunnille ylivoimaiseksi. Varsinkin oli Helsingin kaupungin täytynyt kärsiä erittäin suuria kustannuksia sen johdosta; jo vuonna 1920, jolloin miehille oli saatavana jokseenkin riittävästi työtä, oli kaupunki pakotettu järjestämään hätäaputöitä naisille, joista töistä oli parin miljoonan markan kustannukset, minkä lisäksi köyhäinhoidon toimesta hätäakärsiville työläisille jaettiin avustuksina suuria rahamääriä. Ne, joita työttömyys lähinnä koskee, työnantajat ja työläiset, eivät olleet mainittavassa määrässä ottaneet osaa työttömyyden vastustamiseen, mikä seikka kävi ilmi siitä, että työttömyyskassat, päinvastoin kuin monessa muussa maassa, olivat varsin vähän kehittyneet. Kun työttömyyttä, eritoten jos se esiintyy yleisempänä ja laajemmassa mitassa, epäilemättä täytyy pitää maassa kulloinkin vallitsevista taloudellisista liikeoloista eikä paikallisoloista johtuvana, olisi kuitenkin ensi sijassa valtion asia ryhtyä toimenpiteisiin sen torjumiseksi.

Ollen sitä mieltä, että tehokkaita tuloksia taistelussa työttömyyttä vastaan voitiin saavuttaa ainoastaan valtion ja maan kuntain yhteistyön kautta, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto tehdä valtioneuvostolle alistuksen toimenpiteisiin ryhtymisestä mainitussa tarkoituksessa.

Kunnallisten työntekijäin palkkaedut. Vallitsevaan kalliiseen aikaan viitaten anoi kunnallistyöntekijäin keskusneuvosto kaupungin yleisissä töissä maksettavia palkkoja korotettavaksi samoihin määrin, mitkä maksettiin lähinnä ennen maaliskuun 8 p:ää, jolloin työpalkat kaupungin yleisten töiden hallituksen toimesta alennettiin 10 %:lla, sekä työntekijäin näin menettämiä palkkaetuja korvattavaksi, mainitusta päivästä lukien. Hakijan mielestä oli mainittu palkkainalennus sitä kohtuuttomampi, kun ei kaupungin muiden laitosten eikä varsinkaan virkamiesten palkkoja samaan aikaan ollut alennettu.

Asian kaupunginvaltuusto lähetti²⁾ komiteaan, joka oli asetettu³⁾ valmistelemaan kysymystä viranpitäjäin ja työntekijäin palkkain ehdollisen

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 6. 29 §. — ²⁾ S:n 25. 5. 30 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 229.

alentamisen perusteista, joka komitea antamassaan mietinnössä¹⁾ huomautti, että maaliskuun 8 p:n jälkeinen elantokustannusten melkoinen kohoaminen kieltämättä perusteli puheenalaisten työntekijäin palkan korottamista heidän ennen mainittua päivää saamiinsa määriin. Kun kaupungin yleisten töiden hallitus kuitenkin jo oli päättänyt korottaa työläisten palkat pyydettyihin määriin, kesäkuun 15 p:stä lukien, esitti komitea, joka ei myöskään voinut puoltaa korotuksen taannehtivaa soveltamista, että kunnan työntekijäin keskusneuvoston anomus ei aiheuttaisi toimenpidettä valtuuston puolelta.

Asia lähetettiin²⁾ lausuntoa varten rahatoimikamariin.

Kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten työntekijäin anomuksen tuntipalkan korottamisesta kaupunginvaltuusto jätti³⁾ huomioon ottamatta, koska mainittujen työntekijäin palkkain määrääminen oli asianomaisten hallitusten asia.

Palkanmaksupäivä kaupungin töissä. Sittenkun »Tehdas- ja sekatyöväenliiton osasto n:o 169» oli vaatinut palkanmaksupäivän kaupungin töissä siirrettäväksi torstaista keskiviikkoon, oli kaupunginvaltuusto hankkinut lausunnon kaupungin yleisten töiden hallitukselta, joka esityksen johdosta huomautti m. m. seuraavaa: palkanmaksupäivä oli elokuun 1919 ja tammikuun 1920 välisenä aikana ollut keskiviikko, mutta siirrettiin senjälkeen torstaihin, kun ei palkkain osittelua metallirahan puutteessa voitu rahatoimikonttorissa yhdessä päivässä suorittaa. Uusi työntekijä, joka palkkaviikon päättyessä lauantaina joutui odottamaan palkkaansa 3 päivää, sai nostaa sen ennakkomaksuna eri palkkalistan mukaan, samoin sai työntekijä, joka erosi työstä ennen palkanmaksupäivää, palkkansa heti eri listalta. Työntekijälle, joka oli ollut työssä yli yhden palkanmaksupäivän, lienee samantekevää milloin palkanmaksupäivä oli, koska hän joka tapauksessa sai palkkansa joka kahdeksas päivä.

Rahatoimikamari katsoi hallituksen esittäneen päteviä syitä tekemänsä muutoksen tueksi, joka voitiin peruuttaa, niin pian kuin metallirahaa saataisiin käytettäväksi. Asiasta annetun selvityksen nojalla päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto, ettei esitys aiheuttanut toimenpidettä.

Kaupungin työntekijäin tapaturmavakuutus. Sittenkun kaupunginvaltuusto vuonna 1919 oli kehoittanut kunnallista keskustoimistoa hankkimaan selvitystä kaupunkien työläisten kunnallisen vakuutuslaitoksen tarkoituksenmukaisuudesta ja tekemään ehdotuksen sellaisen laitoksen perustamisesta⁵⁾, oli keskus-toimisto lähettänyt asian kaupunkiliiton johtokuntaan, joka ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi puolestaan hyväksyä laaditun ehdotuksen kaupunkien tapaturmavakuutusyhdistyksen säännöiksi sekä päättäisi periaatteessa suunnitellussa yhdistyksessä vakuuttaa kaupungin palveluksessa olevat vakuutusvelvolliset työläiset, tammikuun 1 p:stä 1921 lukien⁶⁾. Antamassaan lausunnossa epäsi rahatoimikamari ehdotuksen, ja päätti kaupunginvaltuusto, että asia oli edelleen valmisteltava valiokunnassa, johon valittiin⁷⁾ vtt Airisto, Aminoff, Harvia, Paasivuori ja Paloheimo.

Huomauttaen, että eräs hallituksen asettama komitea paraillaan laati ehdotusta työntekijäin tapaturmavakuutuksesta voimassa olevain määräysten muuttamiseksi, ilmoitti⁸⁾ valiokunta sittemmin tätä odotellessaan toistaiseksi keskeyttäneensä työnsä.

Evälty hautausapumäärärahan anomus. Kun puhtaanapitolaitoksen menosäännössä ei ollut määrärahaa hautausavuksi laitoksen palveluksessa

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24. — ²⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 42 § ja 7. 9. 13 §. — ³⁾ S:n 30. 11. 50 §. — ⁴⁾ S:n 9. 2. 41 §. — ⁵⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 152. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 36 vuodelta 1920. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 12. 1. 10 §. — ⁸⁾ S:n 23. 3. 17 §.

kuolleiden työntekijäin leskille ja lapsille, anoi puhtaanapitohallitus 5,000 markan myöntämistä tähän tarkoitukseen, mutta päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto evätä esityksen huomauttaen, että hautausavusta koituvat kustannukset voi suorittaa asianomaisista työmäärärahoista.

Halkokonttorin toiminnan supistaminen. 1920 vuoden budjettia käsitellessään päätti²⁾ kaupunginvaltuusto antaa kolmijäsenisen valiokunnan toimeksi valmistella kysymystä halkokonttorin toiminnan lopettamisesta. Kuultuaan asiantuntijoina halkokonttorin entistä ja silloista johtajaa, lähetti valiokunta lokakuun 19 p:nä päivätyn mietinnön³⁾.

Painavin halkokonttorin toiminnan supistamista tai lakkauttamista puoltava syy oli valiokunnan mielestä kaupungin taloudellinen ahdinko, joka ei sallinut pitää kunnan pääomavaroja sidottuina liikeyrityksiin enempää kuin välttämätön tarve vaati. Toinen samaan suuntaan puhuva seikka oli, että halkokonttorin liikkeeseen, niin laajaperäiseksi kuin se oli käynyt, liittyi tuntuva tappion vaara kaupungille, siinä määrin riippuva kun liike oli vaihtelevista hintaloista. Valiokunta piti senvuoksi halkokonttorin toiminnan supistamista välttämättömänä, mutta olisi konttori kuitenkin toistaiseksi pysytettävä polttoaineiden hankkijaelimenä kaupungin omille laitoksille, koska tämän hankinnan, paljottaisostoja tekemällä, voi toimittaa tuntuvasti huokeampaan hintaan, kuin jos eri viranomaiset ostaisivat vähempiä määriä. Mitä taas tuli halkojen myyntiin yksityiskuluttajille, ei valiokunnan mielestä sitä pitäisi heti lakkauttaa, vaan tulisi sen vähentyneessä määrässä ja semmoisin rajoituksin kuin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen kautta oli määrätty⁴⁾, jatkua kesään 1922. Sitävastoin oli konttorin metsäpalstain osto mahdollisimman pian lakkautettava, osin siitä johtuvan vahingon vaaran vuoksi, osin syystä että tämä liike liian pitkäksi ajaksi sitoi pääomavaroja. Muutoin oli valiokunnan mielestä konttorin toiminta lähimmässä tulevaisuudessa pääasiassa suunnattava siihen, että mahdollisimman suuri osa konttorin halkovarastosta saatiin käytetyksi kaupungin tarpeisiin tai myydyksi. Siinä tarkoituksessa olisi aluksi metsänhakkuuta talvella 1921—22 jatkettava. Seuraavana kesänä olisi edelleen sekä siten saadut että muut jäljellä olevat kaadetut ja sopimuksiin perustuvat halkomäärät toimitettava Helsinkiin, tietenkin edellyttäen että ne täällä saatiin kaupaksi hinnasta, joka ei ollut halkokonttorin omia kustannuksia vähempi.

Mitä tuli välikirjoihin, jotka koskivat sellaisten metsäpalstain ostoa tai hakkuuta, joita ei ehditty kaataa talvella 1921—22, sekä halkomääriin, joita ei ehditty kuljettaa Helsinkiin kesällä 1922, oli valiokunnan mielestään puolettava niiden rahaksi muuttamista heti, etusijassa syystä että kaupungin pääomain pitkäaikaista sijoitusta tuollaisiin metsäpalstoihin ja halkomääriin täytyi kunnallistaloudelliselta kannalta pitää epäedullisena. Ylipäätään oli valiokunta sitä mieltä, ettei halkokonttorin, jottei se olisi liiaksi riippuvainen kulloinkin vallitsevista hintaloista, toistaiseksi tulisi muutoin kuin poikkeustapauksissa toimittaa metsänkaatoa eikä puutavaran uittoa, vaan pääasiassa rajoitettava valmiiksi varastoon pantujen halkojen osteluun. Uusia hankintasopimuksiakaan ei konttorin olisi lähiaikoina tehtävä, ennenkuin oli osoittautunut, voitiinko ehdotetut toimenpiteet toteuttaa ja missä määrin.

Ehdotettujen selvittelytoimenpiteiden yhdistelmänä oli valiokunta yhtynyt puoltamaan halkokonttorin toiminnalle toistaiseksi seuraavaa ohjelmaa:

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 4. 42 §. — ²⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 131. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 37. — ⁴⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 99.

- »1. Uusia metsänosto- tai halonhankintasopimuksia ei tehdä.
2. Talvella 1921—22 jatketaan metsänkaatoa ja halonhakkuuta.
3. Kesällä 1922 kuljetetaan sopimuksiin perustuvat sekä halkokonttorin toimesta hakatut halkomäärät Helsinkiin, mikäli ei niiden laskettu arvo, kuljetuskulut lukuun otettuina, ylitä täkäläisessä halkokaupassa vallitsevia hintoja.
4. Niiden metsäpalstain osto- tai hakkuusopimuksia, joita ei ehditä kaataa talvella 1921—22, sekä niitä halkomääriä, joita ei ehditä kuljettaa Helsinkiin kesällä 1922, aletaan heti muuttaa rahaksi.
5. Sahapuut ja sahatut puutavarat muutetaan rahaksi vähitellen.
6. Kuljetusvälineet ja kalusto muutetaan niinkään rahaksi vähitellen, sikäli kuin niitä ei tarvita edellä esitetyn ohjelman toteuttamiseen.»

Kun talven kuluessa voi ilmetä seikkoja, jotka vaativat muuttamaan tätä ohjelmaa, oli valiokunta sitä mieltä, että kysymys halkokonttorin toiminnan suuntaviivoista oli keväällä 1922, esimerkiksi maaliskuussa, otettava uudestaan harkittavaksi, ja näytti tämä harkinta olevan uskottava halkotoimikunnalle.

Asiaa esiteltäessä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto

että kaupungin halkokonttorin toimintaa lähimmässä tulevaisuudessa harjoitettaisiin pääasiassa yllä selostellussa mietinnössä esitetyn ohjelman mukaisesti; sekä

että halkotoimikunta saisi toimekseen ennen maaliskuun loppua 1922 kaupunginvaltuustolle antaa ehdotuksen mainittuun ohjelmaan ehkä tarpeelliseksi katsottuista muutoksista.

Elintarvetoimikunnan jauhomyymäläin lakkauttaminen. Helsingin vähittäiskauppiasyhdistys oli anonut, että edelleen säännöstelyn alaisen viljan kauppa luovutettaisiin siirtomaantavarain kauppiaiden hoidettavaksi, huomauttaen m. m. että kaupunki siten voisi säästää melkoisia myymälähenkilökunnan palkka-, vuokra- y. m. menoja, sekä että sen johdosta olisi odotettavana jauhohintain huojistumista. Vaadituksi lausunnoksi asiasta huomautti elintarvetoimikunta, että saadun kokemuksen mukaan kaupungin myymälät eivät suinkaan tuottaneet tappiota vaan päinvastoin voittoa, mikä oli sekä suotava että toivottava säännöstelykustannusten suoritukseen. Kaupungissa oli n. 400 siirtomaantavarain kauppiasta, jotka kaikki olivat halukkaita ottamaan hoidettavakseen puheenalaisen kaupan, jota myyntipaikkain suuren lukumäärään nähden kävisi vaikeaksi ja kalliiksi valvoa. Myymällä säännöstelynalaisia tavaroita omissa myymälöissä vältettiin toimikunnan mielestä myös liian äkillisiä hinnannousuja. Edelleen huomautti toimikunta, että oli kysymys ainoastaan vehnästä ja ulkomailta tuodusta rukiista, jota vastoin muut viljatuotteet eivät olleet säännöstelyn alaisia, joten siirtomaantavarain kauppiat voivat niitä myymälöissään pitää kaupan.

Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ elintarvetoimikunnan esittämistä syistä jättää vähittäiskauppiasyhdistyksen anomuksen huomioon ottamatta.

Elintarvetoimikunnan toiminnan lopettaminen. Huomauttaen, että toukuun 27 p:nä 1920 annettu laki, joka koski valtioneuvoston oikeutta antaa määräyksiä tavarain tuonnista ja viennistä, kaupasta sekä niiden kuljetuksesta ja jakelusta, lakkasi huhtikuun 1 p:nä voimassa olemasta, elintarvetoimikunta, jonka toiminta perustui mainittuun lakiin, esitti toimikunnan toiminnan lopetettavaksi ja ehdotti siinä mielessä, että toiminta lakkaisi syyskuun 30 p:nä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 11. 1 §. — ²⁾ S:n 26. 1. 72 §.

Toimintaa lopetettaessa olisi korttikeskus, jossa palvelisi korkeintaan 5 henkilöä, pysytettävä keskuksen toimintaa päättämään ja tilastoa y. m. laatimaan toimikunnan kertomusta varten. Kauppaosasto pysytettäisiin niinkään, mutta sen toiminta supistettaisiin jauhonmyynnivälitykseksi, pääasiallisesti valtion varastoista sekä myymälöittensä kautta, jolloin muitakin tavaroita kuin jauhoa voitaisiin hankkia myymälöihin myytäväksi, etusijassa hintatason alentamisen edistämiseksi; myymälät olisivat olosuhteista riippuen vähitellen lakkautettavat. Keskuskeittola toimisi entisten periaatteiden mukaan, samoin maidontarkastus, kunnes kysymys sen uudesti järjestämisestä oli ratkaistu.

Asiaa esiteltäessä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa toimikunnan lopettamaan toimintansa edellä mainittujen periaatteiden mukaan siten, että se olisi loppuunsaoritettu syyskuun 30 p:nä, jolloin tilinpäätös tehtäisiin ja toimikunta vapautettaisiin tehtävästään. Samalla antoi¹⁾ valtuusto toimikunnan tehtäväksi ennen elokuun 1 p:ää tehdä ehdotuksen niiden toimikunnan tehtävien järjestämiseksi, joita ehkä olisi jatkettava toimikunnan toiminnan lopettamisen jälkeen.

Kunnallisen keskuskeittolan voimassapito. Kun kansanravintohallitus vuonna 1920 lakkautettiin, annettiin²⁾ elintarvetoimikunnan tehtäväksi ottaa hoidettavakseen sen keskuskeittola ja pitää käynnissä tätä laitosta vähitellen lopettavaksi. Elintarvetoimikunta antoi keittolan hoidon keskuskomitean toimeksi, jonka johdon alaisena toiminta kehittyi ja tuotti hyviä taloudellisia tuloksia. Kun keskuskeittola sitäpaitsi melkoiselle osalle kaupungin asukkaita oli hyvänä apuna olemassa-olon taistelussa ja sen merkitys köyhäinhoidolle ja kansakoulujen ruokintaan nähden oli suuri, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa elintarvetoimikunnan jatkamaan puheenalaista toimintaa sekä laajentaa sitä avaamalla uusia ruokasaleja.

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustaminen. Kaupunginvaltuuston menosääntöön merkittyjen yleishyödyllisten yritysten ja laitosten sekä hyväntekeväisyysseurojen avustusmäärärahan jakamista varten asettama valiokunta ilmoitti⁴⁾, että anottujen avustusten kokonaisuus määrä nousi ei vähempään kuin 1,503,276 markkaan, minkä lisäksi eräässä anomuksessa määrää ei ollut mainittu, jota vastoin käytettävissä olevia määrärahoja oli kaikkiaan ainoastaan 700,000 markkaa. Valiokunnan oli sentähden täytynyt asettua epäväkelle tai kovasti tinkivälle kannalle niuhinkin anomuksiin nähden, joiden tarkoitus oli valiokunnasta näyttänyt kannatusta ansaitsevalta. Tässä oli valiokunta katsonut olevan noudattaminen sitä periaatetta, että määrärahoja oli etusijassa myönnettävä niille yrityksille ja laitoksille, jotka jo olivat toiminnassa ja joiden olemassaolo edellytetyn apurahan saamatta jäämisen johdosta voi joutua uhanalaiseksi, ja näiden joukossa etusijassa niille, joita kunta oli aikaisemmin avustanut, jota vastoin suunniteltujen uusien yritysten ja laitosten ei yleensä ollut katsottu voivan tulla huomioon otetuiksi. Toimeenpannessaan anottujen määrärahan välttämätöntä supistamista, oli valiokunta niinkään koettanut mahdollisimman vähän tinkiä lastenhoitotarkoituksiin sekä kesätyöskentelyn hankkimiseksi lapsille ja nuorisolle pyydettyistä avustuksista.

Valiokunnan ehdotuksesta myönsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat avustukset:

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 4. 45 §. — ²⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 100. — ³⁾ Valt. pöytäk. 24. 8. 22 §. — ⁴⁾ S:n 25. 5. 14 §. — ⁵⁾ S:n 25. 5. 14 §.

Helsingfors svenska folkskolers lärar- och lärarinneförening kesäsiirtoloiden voimassapitoon	Smk.	45,000: —
Tuberkulootisten ja risatautisten oppilaiden virkistyskodille	»	12,000: —
Helsingfors folkhögskola opiston toimikunta koulun voimassapitoon	»	3,000: —
Helsingin kuuromykkäyhdistys kansanvalistustyölleen kuuromykkäin keskuudessa	»	1,000: —
Kamratförbundet Fylgia oppikursseilleen	»	3,000: —
Helsingin opettajaliiton kesävirkestystoimikunta köyhään ja sairaalloisten oppilaiden kesäsiirtoloille	»	135,000: —
Arbetets vänner (emäyhdistys ja Sörnäsän haarasasto) lasten kesätyöskentelyä varten	»	3,000: —
Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys tyttöjen työtuvan voimassapitoon ja laajentamiseen	»	10,000: —
Föreningen för barnens och ungdomens väl lastensuojelukeskukseen toimiston voimassapitoon	»	15,000: —
Nuorten miesten kristillinen yhdistys veistolaitoksen voimassapitämiseksi toimetomille pojille sekä puutarhatyöskentelyn järjestämiseksi katuammattilaisille	»	23,000: —
Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunta puutarhatöiden järjestämiseksi lapsille	»	9,000: —
Finlands allmänna svenska folkskollärary- och lärarinneförening, Helsingin piiri, puutarhatöiden järjestämiseksi lapsille	»	7,000: —
Töölön koulupuutarhan toimikunta lasten kesätyöskentelyä varten	»	3,000: —
Valkonauha-yhdistys kahden lastensuojelukotinsa voimassapitoon	»	15,000: —
Valkonauha-yhdistys poikakotinsa voimassapitoon kesään 1921	»	10,000: —
Lasten työkotiyhdistys työkotiensa voimassapitoon	»	80,000: —
Helsingin rouvasväenyhdistys lastenkotinsa voimassapitoon	»	12,000: —
Nuorten miesten kristillinen yhdistys hoidon ja kasvatuksen tarpeessa olevain koululasten päiväkodin voimassapitoon	»	10,000: —
Neiti Tilly Soldan Grankullan lastenhoito-opiston voimassapitoon	»	10,000: —
Neiti Tilly Soldan Tikkurilan lastenkodin voimassapitoon	»	12,000: —
Risatautisten lasten parantolayhdistys Högsandin parantolan voimassapitoon	»	9,000: —
Maitopisara-yhdistys maidon ostoon lapsille ja äideille	»	40,000: —
Lastenhoidon edistämisyhdistys toimintansa hyväksi	»	48,000: —
Äidinhuolto lapselle yhdistys Lastenlinnan voimassapitoon Sörnäsissä	»	36,000: —
Valkonauha-yhdistys tyttöjen vastaanottokotinsa voimassapitoon	»	4,000: —
Martta-yhdistyksen Helsingin osasto ruuanlaittokoulunsa voimassapitoon	»	2,000: —

Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys palvelija-tarkotinsa voimassapitoon	Smk.	8,000: —
Suomen vankeusyhdistys toimintansa hyväksi	»	3,000: —
Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys	»	26,000: —
Fredrikserin lastenseimen toimikunta	»	9,000: —
Rouva Nora Krogerus kansakouluoppilaiden työ-tuvan voimassapitoon.....	»	5,000: —
Föreningen för barnens och ungdomens väl lasten leikkien järjestämiseksi ja valvomiseksi kaupungin leikki-kentillä	»	5,000: —
Helsingin Mariayhdistys iäkkäiden palvelijatarten kodin voimassapitoon	»	8,000: —
Helsingin kaupunkilähetys	»	25,000: —
Pelastusarmeija kahden lastenkotinsa, lastensci-mensä ja kesäsiirtolainsa voimassapitoon	»	50,000: —
Helsingin sokeainyhdistys työnvälitystoimintaansa varten	»	4,000: —
<u>Yhteensä Smk.</u>		<u>7,000,000: —</u>

Edelleen päätti kaupunginvaltuusto:

että ne yhdistykset, seurat ja yksityiset henkilöt, joille apurahoja myönnettiin, alistetaan kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käyttämisestä marraskuun 25 p:nä 1913 annettujen määräysten alaisiksi varain asianmukaiseen käyttöön nähden siten,

että Helsingfors svenska folkskollärary- och lärarinneförening, Helsingfors svenska folkhögskola opiston toimikunta, Helsingin kuuromykkäyhdistys ja Kamratförbundet Fylgia ovat ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alaiset;

Helsingin opettajaliiton kesävirkestystoimikunta on suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan alainen;

Arbetets vänner yhdistys, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys ja Nuorten miesten kristillinen yhdistys, Föreningen för barnens och ungdomens väl, Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunta, Finlands allmänna svenska folkskollärary- och lärarinneförening Helsingin piiri, Töölön koulu-puutarhan toimikunta, Valkonauha-yhdistys lastenkotiensa puolesta, Lasten työkotiyhdistys, Rouvasväenyhdistys sekä neiti Tilly Soldan Grankullan lastenhoito-opistonsa ja Tikkurilan lastenkotinsa puolesta ovat kasvatuslautakunnan alaiset;

Risatautisten lasten parantolayhdistys, Maitopisara ja Lastenhoidon-edistämisyhdistys ovat terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Valkonauha-yhdistys suojelutoimintansa puolesta, Martta-yhdistyksen Helsingin osasto, Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys ja Suomen vankeus-yhdistys ovat sosialilautakunnan alaiset;

Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys, Fredrikserin lastenseimen toimikunta, rouva Nora Krogerus kansakouluoppilaiden työtuvan puolesta ja Föreningen för barnens och ungdomens väl ovat kansanlastentarhain johtokunnan alaiset;

Helsingin Mariayhdistys, Helsingin kaupunkilähetys, Pelastusarmeija ja Helsingin sokein yhdistys ovat köyhäinhoitohallituksen alaiset;

että lisäehtoina seuraavain avustusten nauttimiseen nähden säädetään asianomaisten avustuksensaajain noudatettavaksi:

Risautautisten lasten parantolayhdistyksen: että yhdistyksen tulee ensi kesänä ainakin 3 ½ kuukauden ajaksi luovuttaa vähintään seitsemän maksutonta sijaa Högsandin parantolassa köyhäinhuoltohallituksen sinne ehdottamille lapsille; sekä

kaikkien hakijain, jotka vastaavaa korvausta saamatta myöntävät tarvitseville henkilöille apua: että niiden, samalla kuin niiden on sopivissa tapauksissa tehtävä ero kaupungissa kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden täällä oleskelevien henkilöjen välillä, tulee jokaisessa eri tapauksessa köyhäinhuoltohallituksen rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avunanojan oloista sekä, sitä mukaa kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, ilmoittaa se toimistoon rekisteröitäväksi, samoin kuin avustusten myöntämisen ja käytön valvontaan näiden alistua niihin määräyksiin, joita köyhäinhuoltohallitus tai asianomainen lautakunta voi katsoa tarpeelliseksi antaa.

Eläinsuojeluyhdistyksen koirain hoito- ja lopettamismääräraha. Kaupunginvaltuusto epäsi¹⁾ Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen anomuksen lisäyksen myöntämisestä 1920 vuoden budjettiin merkittyy määrärahaan poliisin toimesta kaupungissa kiinniotettujen isännättömien koirain hoitoa ja lopettamista varten. Sitä vastoin myönnettiin²⁾ yhdistykselle 800 markan lisäys vuoden menosääntöön samaa tarkoitusta varten merkittyy määrärahaan.

Sittemmin ilmoitti eläinsuojeluyhdistys rahatoimikamarille, ettei se enää halunnut saada määrärahaa koirain hoitoa ja lopettamista varten, minkä vuoksi kamari, hyljäten yhdistyksen ehdotuksen määrärahan antamisesta Helsingin eläinlänikan omistajalle, 1922 vuoden menosääntöehdotuksessaan merkitsi määrärahan puheenalaista tarkoitusta varten kamarin käytettäväksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ toimenpiteen.

Evätty anomus saada maksutta polttoaineita. Helsingin kaupungin sairaanhoitajatarten Lepokoti yhdistyksen anomuksen, että yhdistykselle sen lepotontina käyttämän Hertonäsin huvilarakennuksen lämmitykseen annettaisiin 6 sylvä halkoja, kaupunginvaltuusto epäsi⁴⁾.

Määräraha diakonissalaitokselle. Kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ diakonissalaitokselle käyttövaroistaan Sairaanhoidon nimisen pääluokan kohdalla 50,000 markan määrärahan laitoksen Pitäjänmäellä olevan tuberkuloosisten lastenkodin voimassapitoon.

Evätty avustusanomus. Suomen vankeusyhdistyksen anomuksen saada vuodeksi 1920 avustusta 2,400 markkaa epäsi⁶⁾ kaupunginvaltuusto, joka lähetti anomuksen yleishyödyllisten yhdistysten ja laitosten avustusehdotuksiin jakamista varten asetettuun valiokuntaan huomioon otettavaksi avustuksia jaettaessa.

Ryttylän lastenkodin voimassapito. Kirjelmässä helmikuun 15 p:ltä anoi kaupunkilähetys erinäisten kaupunkilähetykselle Ryttylän maatilain hoidosta koituneiden tappioiden korvaamista. Anomuksesta antamassaan lausunnossa ilmoitti rahatoimikamari asettaneensa komitean valmistelevaan kysymystä, voitaisiinko Ryttylän maatila käyttää tarkoituksenmukaisemmalla ja vähemmän kalliiksi käyvällä tavalla kuin kaupunkilähetysten voimassapitämänä lastenkotina. Kun kaupunkilähetysten edustaja mainitussa komiteassa oli ilmoittanut kaupunkilähetysten haluavan luopua Ryttylän maatilain käyttöoikeudesta, oli kamarin mielestä kysymys kaupunkilähetysten puhealaisten tappioiden korvaamisesta sopivin käsitellä maatilaa koskevan sopi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 4. 52 §. — ²⁾ S:n 30. 11. 52 §. — ³⁾ S:n 14. 12. 40 §. — ⁴⁾ S:n 30. 11. 48 §. — ⁵⁾ S:n 8. 6. 34 §. — ⁶⁾ S:n 9. 3. 22 §.

muksen kumoamiskysymyksen yhteydessä. Sitävastoin oli kamarin mielestä oikeudenmukaista, että köyhäinhoidon toimesta Ryttylän lastenkotiin sijoitet-
tujen lasten hoitomaksuja korotettiin sekä että kaupunkilähetykselle makset-
tiin takaisin se valtioapu, minkä kaupunki oli saanut Ryttylässä voimassapitä-
määnsä kansakoulua varten. Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti
päätettiin¹⁾ kaupunginvaltuusto

oikeuttaa köyhäinhoitohallituksen korottamaan kaupunkilähetykselle
lastenkodin voimassapidosta Ryttylän tilalla tulevaa korvausta, 1921 vuoden
alusta lukien, 50 pennillä lasta kohti päivässä yhdeksän koulukuukauden
ajalta 70 lapselle, ollen tämä korotus tasaluvuin 9,000 markkaa, josta määrästä
oli maksettava 1,000 markkaa kuukaudessa lukukausien aikana;

edellä mainitusta korotuksesta johtuvan lisämenon, mikäli se kohdistui
kuluvaan vuoteen, maksettavaksi vuoden tilierotuksesta; sekä

kaupunkilähetykselle maksettavaksi lastenkodissa voimassa pidetystä
kansakoulusta kaupungille elokuun 1 p:n 1918 ja elokuun 1 p:n 1920 väli-
seltä ajalta suoritettua 5,400 markan suuruisen valtioavun määrän, niinkään
suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Määräraha lasten työkotiyhdistykselle. Köyhäin lasten työkotiyhdistyk-
selle myönnettiin²⁾ yhdistyksen kolmen työkodin voimassapitoon 30,000
markan määräraha suoritettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Seka-
laiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Avustus poikakodin voimassapitoon. Valkonauha-yhdistyksen anomukseen
nähdn 15,000 markan suuruisen avustuksen myöntämisestä turvattomain
poikain kasvatuskotinsa voimassapitoon päätettiin³⁾ kaupunginvaltuusto, että
se käsiteltäisiin kuluvan vuoden yleishyödyllisten yritysten avustuserä-
rahain jakamisen yhteydessä.

Avustus Föreningen för barnens och ungdomens väl yhdistykselle. Nuorten
miesten kristillisen yhdistyksen ilmoitettua, ettei yhdistys aio käyttää sille
yleishyödyllisten yhdistysten ja laitosten avustuserärahasta myönnettyä
10,000 markan määrärahaa päätettiin⁴⁾ kaupunginvaltuusto myöntää Föreningen
för barnens och ungdomens väl nimisen yhdistyksen anomukseen samaisen
avustuksen luovuttamisesta yhdistyksen Barnkammaren nimisen vastaan-
ottokodin voimassapitoon.

Evätty avustusanomus. Nuorisoliitto Fylgian esityksen 5,000 markan
avustuksen myöntämisestä liiton opetuskurssien voimassapitoon kaupungin-
valtuusto epäsi⁵⁾.

Evätty anomus avustuksen myöntämisestä Esperantoliitolle. Esperanto-
liiton anomuksen 15,000 markan suuruisen apurahan myöntämisestä kunnan
varoista kaupunkiin perustetun esperanto-opiston voimassapitoon kaupungin-
valtuusto epäsi⁶⁾, syystä että ei vielä ollut kokemusta opiston tarpeellisuudesta.

Määräraha yleissuomalaisista koulukongressia varten. Yleissuomalaisen
koulukongressin toimikunnan anottua kunnan avustusta 50,000 markkaa
osoitti⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen
pääluokan kohdalla 20,000 markkaa.

Määräraha musiikkijuhlaa varten. Suunniteltua pohjoismaista musiikki-
juhlaa varten asetetun komitean anomukseen saada avustusta johtaja R. Ahl-
strömin rahastojen korkovaroista kaupunginvaltuusto myöntyi⁸⁾ ja osoitti
mainituista korkovaroista tähän tarkoitukseen 100,000 markkaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 10. 29 §. — ²⁾ S:n 23. 2. 36 § ja 9. 3. 35 §. — ³⁾ S:n 27. 4. 30 §. —
⁴⁾ S:n 30. 11. 16 §. — ⁵⁾ S:n 30. 11. 10 §. — ⁶⁾ S:n 25. 5. 31 §. — ⁷⁾ S:n 9. 3. 40 §. — ⁸⁾ S:n 13.
4. 55 §.

Suomalaisen oopperan kansannäytäntöjen lippujen hinnat. Musiikkilautakunnan esityksestä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, muuttaen päätöksensä ²⁾, jonka mukaan Suomalaisen oopperan johtokunta oli velvollinen järjestämään 10 kansannäytäntöä vuodessa puolesta tai sitä halvemmasta pääsymaksusta, huviveroa lukuunottamatta, oikeuttaa mainitun johtokunnan puheenaolevissa näytännöissä soveltamaan sellaisia alennettuja lipunhintoja, joita oli käytetty jo syksyllä 1920, eli 1: 80—13: 60 markkaa, huviveroa lukuunottamatta.

Evälty anomus saada vapautus orkesterimaksujen suorittamisesta. Osakeyhtiö suomalaisen oopperan anomuksen saada vapautus kaupungille touko-kuulta tulevain orkesterimaksujen suorittamisesta kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾, koska siihen myöntyminen voisi muodostua vähemmän suotavaksi ennakkopäätökseksi vastaisuudessa.

Evälty anomus määrärahan myöntämisestä Seurasaaren ulkoilmamuseon voimassapitloon. Muinaistieteellisen toimikunnan esityksen, että kaupunginvaltuusto velvoittaisi kaupungin kustantamaan Seurasaaren ulkoilmamuseon vartijain palkat ja tähän tarkoitukseen sekä museon lipunmyyjäin palkkaamiseksi myöntäisi 50,325 markkaa kuluvalta vuodelta, kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾.

Määräraha asuntokongressin järjestämistä varten. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁵⁾ käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla 4,000 markkaa avustuksena sen asuntokongressin kustannusten suoritukseen, minkä erinäiset naisyhdistykset aikoivat toimeenpanna Helsingissä touko-kuun 19 ja 20 p:nä.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustaminen. Myöntyen sosialilautakunnan esitykseen valtion ja kunnan avustaman rakennustoiminnan edelleen laajentamisesta siinä järjestyksessä kuin valtioneuvoston toukokuun 6 p:nä 1920 tekemässä päätöksessä tarkemmin mainittiin ⁶⁾ päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto

kunnan varoista myöntää Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylälle r. l. 468,600 markan avustuslainan sekä oikeuttaa rahatoimikamarin sosialilautakuntaa kuultuaan tekemään osuuskunnan kanssa asianmukaisen lainasopimuksen, johon oli sisällytettävä valtioneuvoston ja sosialihallituksen asettamat ehdot;

myöntää Osuuskunta Vanajalle r. l. 57,900 markan avustuslainan edellä mainituin oikeuksin ja velvollisuuksin;

oikeuttaa asianomaiset yritykset rakennustyön kestäessä nostamaan avustuslainat sosialilautakunnan määräämin erin;

oheenpannen jäljennökset edellä kerrotuista päätöksistään ynnä muut tarpeelliset asiakirjat sosialihallitukselta anoa 1,053,000 markan avustuslainaa, josta Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylälle r. l. tulisi 937,200 markkaa ja osuuskunta Vanajalle r. l. 115,800 markkaa;

antaa rahatoimikamarin toimeksi, kohta kun edellisessä kohdassa mainittu laina oli nostettavana, mainituille liittymille suorittaa niille tulevat määrät; ja oli rahatoimikamari sosialilautakuntaa kuultuaan lainasopimukseen pantava valtioneuvoston ja sosialihallituksen määräämät lainaehdot; sekä

edellä mainittujen avustuslainain kokonaismäärän, 526,500 markkaa, suoritettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja maksettavaksi vastedes otettavasta obligatiolainasta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 9. 3. 28 §. — ²⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 127. — ³⁾ Valt. pöytäk. 30. 11. 47 §. — ⁴⁾ S:n 23. 2. 35 §; vrt. tätä kert. siv. 43. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 11. 5. 36 §. — ⁶⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 109. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 9. 2. 46 §.

Koska asetus valtion varoista annettavista avustuslainoista puheenalaista laatua olevaa rakennustoimintaa varten edellytti, että kunnat valitsivat jäsenten enemmistön asunto-osuuskuntain johtokuntiin, vahvasti¹⁾ kaupunginvaltuusto lainojen antamisen ehdoksi, että kaupunki sai valita johtokuntain jäsenten enemmistön ja jätti mainitut vaalit rahatoimikamarin toimitettaviksi.

Samoin ehdoin kuin yllämainituille liittymille myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto Aktiebolaget Åshaka yhtiölle 38,000 markan avustuslainan, minkä ohessa valtuusto päätti sosialihallitukselta anoa mainitulle yhtiölle aikaisemmin periaatteessa myönnetyn 76,000 markan avustuslainan maksettavaksi määräämistä.

Sittenkun eduskunta 1921 vuoden valtion ylimääräiseen menosääntöön oli ottanut 15,000,000 markan määrärahan valtion asuntopoliittista toimintaa varten sekä valtioneuvosto sen johdosta huhtikuun 28 p:nä oli antanut pääasiassa samanlaiset määräykset avustuslainain antamisesta, kuin vuonna 1920 voimassa olleet, oli rahatoimikamari sosialihallitukselle tehnyt esityksen avustuslainain myöntämisestä Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille, Asunto-osuuskunta Kävyllä r. l., Asunto-osuuskunta Haavalle r. l. ja Vallilan asunto-osuuskunnalle. Sittenkun sosialihallitus periaatteessa oli myöntynyt tähän rahatoimikamarin esitykseen, päätti kaupunginvaltuusto hallitukselle esittää puheenalaisille yrityksille myönnettäväksi yhteensä 1,696,800 markan lainan, eli 30 % arvioiduista rakennuskustannuksista. Kunnan varoista myönnettiin³⁾ Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 442,800 markan avustuslaina, Asunto-osuuskunta Kävyllä r. l. 145,800 markkaa, Asunto-osuuskunta Haavalle r. l. 64,800 markkaa ja Vallilan asunto-osuuskunnalle r. l. 195,000 markkaa, mitkä määrät oli merkittävä 1922 vuoden menosääntöön ja maksettava västedes otettavasta obligatiolainasta.

Myönnettyjä elinkautiseläkkeitä. Tehtyjen hakemusten johdosta myönsi valtuusto

a) lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistetun ohjesäännön mukaan:

Kivelän sairaalan osastonhoitajattarelle H. K. Bergströmille 1,237:50 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, huhtikuun 1 p:stä lukien⁴⁾; oikeusavustaja G. Poppiukselle 4,032 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, tammikuun 1 p:stä 1922 lukien⁵⁾;

b) huhtikuun 15 p:nä 1913 annetun ohjesäännön mukaan:

työmies H. Nikkiselle 2,100 markkaa, tammikuun 1 p:stä lukien⁶⁾; työmies A. Huhtiselle 600 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, huhtikuun 1 p:stä lukien⁷⁾;

c) kaupunginvaltuuston erinäisten päätösten mukaan:

työmiehenleski J. Gustafssonille 300 markkaa, tammikuun 1 p:stä lukien⁸⁾;

entiselle kunnalliskodin työnjohtajattarelle H. Kempelle 270 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, tammikuun 1 p:stä lukien⁹⁾;

Köyhäin lasten työkodin johtajattarelle H. Sundbergille 750 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, syyskuun 1 p:stä lukien¹⁰⁾;

kirvesmiehenleski M. Karlssonille 400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, kesäkuun 1 p:stä lukien¹¹⁾;

¹⁾ Valt. pöytäk. 9. 3. 44 §. — ²⁾ S:n 15. 6. 45 §. — ³⁾ S:n 5. 10. 20 § ja 16. 11. 12 §. — ⁴⁾ S:n 27. 4. 22 §. — ⁵⁾ S:n 30. 11. 8 §. — ⁶⁾ S:n 11. 5. 33 §. — ⁷⁾ S:n 21. 9. 20 §. — ⁸⁾ S:n 9. 3. 27 §. — ⁹⁾ S:n 27. 4. 34 §. — ¹⁰⁾ S:n 24. 8. 39 §. — ¹¹⁾ S:n 21. 9. 7 §.

työmiehenleski E. J. Henrikssonille 300 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, kesäkuun 1 p:stä lukien¹⁾;

entiselle kunnalliskodin konttoriapulaiselle A. Grönblomille 400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, tammikuun 1 p:stä 1922 lukien²⁾;

putkenlaskijanleski I. W. Gustafssonille 300 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, helmikuun 1 p:stä lukien³⁾;

puhtaanapitolaitoksen yövartijalle G. R. Öhmanille 400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, lokakuun 1 p:stä lukien⁴⁾.

Myönnettyjä lahjapalkkioita. Hyljätessään⁵⁾ ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen elinkautiseläkkeen myöntämisestä mainittujen kansakoulujen vahtimestarille E. S. Hagelinille päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto antaa hänelle tilapäistä avustusta 1,200 markkaa määrärahasta eläkkeitä ja avustuksia varten.

Rakennusmestarinleski E. S. Keinänen, jonka mies oli 42 vuotta ollut rakennuskonttorin palveluksessa, anoi elinkautiseläkettä, mutta päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto, esityksen eväten, myöntää hakijalle kerta kaikkiaan lahjapalkkiota 1,200 markkaa suoritettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Myönnetty sairaanhoidon korvaus. Rakennuskonttorin geodeettiosaston mittariapulaiselle A. Malmille, joka oli saanut silmätaudin virantoimituksessa vilustumisen johdosta, myönnettiin⁷⁾ hänelle tästä aiheutuneiden kustannusten korvausta 830 markkaa suoritettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalle.

Evättyjä avustusanomuksia. Leskivaimo G. Suomen kaupunginvaltuustolle tekemän kantelun siitä, että köyhäinhuoltohallitus, sittenkun hän oli saanut vakituisen paikan vakinaisin palkoin, oli lakkauttanut hänelle ja hänen kolmelle alaikäiselle lapselle aikaisemmin myönnetyn köyhäinavun, päätti⁸⁾ kaupunginvaltuusto jättää huomioon ottamatta, sittenkun köyhäinhuoltohallitus vaadituksi lausunnoksi oli ilmoittanut, ettei leskivaimo Suomi liene vakituisen avustuksen tarpeessa, ollen hän kuitenkin esteetön sitä hakemaan ja tarpeen vaatiessa saamaan.

Helsingin aseman vaunusiivojattaren F. K. Elsisen anomuksen 150 markan kuukausiapurahan saamisesta köyhäinhuoltohallitukselta saamansa tilapäisen avustuksen lisäksi kaupunginvaltuusto epäsi⁹⁾.

Samoin epäsi¹⁰⁾ valtuusto levysepänleski E. Mäkisen anomuksen tilapäisen avustuksen saamisesta kahden alaikäisen lapsensa ylläpitoon.

Kysymys myönnetyn eläkkeen pidättämisestä. Vuonna 1918 oli kaupunginvaltuusto myöntänyt¹¹⁾ työmies J. E. Kansaselle, joka oli 63 vuoden ikäinen ja 25 vuotta ollut kaupungin palveluksessa, 1,188 markan eläkkeen maksettavaksi tammikuun 1 p:stä 1919 lukien. Sen johdosta että Kansanen kuitenkin edelleen oli puhtaanapitolaitoksen palveluksessa, jossa hänellä oli helponlaista tilapäistä työtä, mistä hän sai jonkin verran alemman tuntipalkan kuin muut työläiset, esitti rahatoimikamari, että mainittu eläke määrättäisiin maksettavaksi vasta Kansasen erottua kaupungin palveluksesta. Kaupunginvaltuusto epäsi¹²⁾ rahatoimikamarin esityksen.

Kalliinajanlisäys ruumiinvamman johdosta myönnettyyn vahingonkorvaukseen. Työmies D. N. Kuuselan anomuksen saada kalliinajanlisäystä vuosilta

1) Valt. pöytäk. 19. 10. 32 §. — 2) S:n 14. 12. 32 §. — 3) S:n 14. 12. 41 §. — 4) S:n 14. 12. 45 §. — 5) S:n 15. 6. 28 §; vrt. 1919 vuod. kert. siv. 122. — 6) Valt. pöytäk. 21. 9. 8 §. — 7) S:n 30. 11. 46 §. — 8) S:n 13. 4. 51 §. — 9) S:n 25. 5. 28 §. — 10) S:n 15. 6. 37 §. — 11) Ks. 1918 vuod. kert. siv. 159. — 12) Valt. pöytäk. 13. 4. 21 §.

1919 ja 1920 rakennuskonttorin työssä saamansa ruumiinvamman johdosta annettuun 366: 80 markan vahingonkorvaukseen kaupunginvaltuusto epäsi¹⁾, koska Kuusela oli asianmukaisessa järjestyksessä vakuutettu ja vahingonkorvauksen siis oli maksanut asianomainen vakuutuslaitos.

Stipendejä kaupungin viranpitäjille. Menosääntöön kaupungin viranpitäjien matka-apurahoja varten merkityn määrärahan päätti²⁾ kaupunginvaltuusto jaettavaksi siten, että rahatoimikamarin apulaissihteerille A. Ervasille annettiin 7,000 markkaa, Marian sairaalan osastonhoitajattarelle E. Åbergille 8,000 markkaa sekä kasvatuslautakunnan sihteerille R. Liukkoselle 5,000 markkaa, minkä ohessa valtuusto käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen pääluokan kohdalla osoitti 7,500 markkaa annettavaksi vanhemmalle kaupunginkirjurille P. J. Björkille. Stipendiaatit oikeutettiin²⁾ saamaan opinto-aikanaan täydet palkkaetunsa. Edelleen päätti²⁾ valtuusto kehoittaa asianomaisia laitoksia huolehtimaan virkain hoidattamisesta viransijaisilla ja tähän tarkoitukseen tarpeellisten määrärahan hankkimisesta.

Työttömyyskysymyksen ja julkisen työnvälityksen tutkimista varten myönnettiin³⁾ työnvälitystoimiston johtajalle A. H. Karvoselle 7,000 markan matka-apuraha sillä ehdolla, että hän antoi matkakertomuksen työnvälitystoimiston johtokunnalle. Määräraha oli maksettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Matka-apuraha lasten- ja nuorisonsuojelukongressiin osanottoa varten. Kasvatuslautakunnan esityksestä myönsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto lautakunnalle 6,000 markan määrärahan annettavaksi matka-apurahana Kööpenhaminassa ja Nyborgissa pidettävään pohjoismaiseen lasten- ja nuorisonsuojelukongressiin osanottoa varten, minkä ohessa valtuusto määräsi⁴⁾ määrärahan suoritettavaksi käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla.

Siirretty matka-stipendimääräraha. Vanhemman kaupunginkirjurin P. J. Björkin anomuksesta, jolle vuonna 1920 myönnettiin 7,500 markan⁵⁾ matka-apuraha, jota hän ei kuitenkaan voinut viimemainittuna vuonna käyttää, päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto, että määrärahan sai siirtää vuoteen 1921.

Kaupungin eläinlääkärin matkakertomus. Kaupunginvaltuuston annettua kaupungineläinlääkäri W. Ehrströmille 5,000 markan matka-apurahan⁵⁾, oli kaupungin eläinlääkäri tehnyt opintomatkan Saksaan ja Skandinavian maihin ja valtuustolle lähettänyt matkaselostuksen havaintoineen eläinlääkärilaitoksen järjestelystä ja elintarvekaupan valvonnasta mainituissa maissa. Kertomus ei aiheuttanut⁷⁾ mitään toimenpidettä valtuuston puolelta.

Apurahoja kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta. Jaettaessa niitä apurahoja, mitkä kaupunginvaltuuston lokakuun 26 p:nä 1886 tekemän päätöksen mukaan vuosittain on annettava kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta, oli sitä varten ilmoittautuneista hakijoista seuraaville henkilöille 1920 vuoden korkovaroista annettu alempana mainitut määrät: A. B. Bergille 100 markkaa, E. S. Åbergille 100 markkaa, M. K. Lindkvistille 100 markkaa, P. Tammiselle 75 markkaa, H. M. Brobergille 75 markkaa, G. M. Lindrothille 75 markkaa ja S. Karhuselle 75 markkaa. 1921 vuoden korkovaroja jaettaessa oli otettu huomioon seuraavat henkilöt: M. J. Eklund, J. E. Lundström, J. M. Landén, M. Koponen ja E. Kokkonen saaden 100 markkaa kukin, K. Andersson ja H. Willman saaden 75 markkaa kukin sekä W. Henriksson saaden 50 markkaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 26. 1. 71 §. — ²⁾ S:n 13. 4. 18 §. — ³⁾ S:n 8. 6. 30 §. — ⁴⁾ S:n 27. 4. 21 §. — ⁵⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 114. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 26. 1. 70 §. — ⁷⁾ S:n 26. 1. 23 §.

Rahatoimikamaria kehoitettiin¹⁾ rahatoimikonttorin toimesta säästöpankkiin tallettamaan mainitut määrät, asiasta julkisesti ilmoitettuaan antaa siten palkittujen hakijain rahatoimikonttorista noutaa mainitut säästöpankkikirjansa sekä, niinkään siitä kuulutettuaan, rahatoimikonttorissa pitämään edellä mainittujen ja muiden hakijain saatavina heidän antamansa maine- ja muut todistukset.

Määräraha Suomen taideyhdistykselle johtaja R. Ahlströmin rahastojen korkovaroista. Sittenkun johtaja R. Ahlström-vainajan perilliset olivat rahatoimikamarilta anoneet, että kaupunki johtaja R. Ahlströmin rahastojen korkovaroista antaisi Suomen taideyhdistykselle 100,000 markkaa yhdistyksen 75-vuotisjuhlassa maaliskuun 10 p:nä käytettäväksi maalaus- ja kuvanveistotaiteen edistämiseksi, mutta rahatoimikamari ei kuitenkaan ollut katsonut olevansa oikeutettu esitykseen myöntymään, kun rahastojen korkovarin käytöstä puuttui tarkempia määräyksiä, esitti kamari, että kaupunginvaltuusto puheenalaisista korkovaroista myöntäisi Suomen taideyhdistykselle pyydetyn määrän. Kaupunginvaltuusto myöntyi²⁾ esitykseen.

Korotettu eläke neiti A. von Beckerille. Tammikuun 21 p:nä 1887 tekemällään testamentilla oli sittemmin kuollut valtioneuvos F. J. von Becker ja hänen niinkään kuollut puolisonsa J. von Becker Helsingin kaupungille sokeain kasvatusta ja opetuslaitoksen perustamista varten antanut suurimman osan jäämistöstänsä ehdolla, että testamenttaajan kolmelle elossa olevalle sisarukselle heidän elinaikanaan maksettiin rahaston korkovaroista vuotuista eläkettä 1 % eli yhteensä 3 %, pääomasta, jota vastoin lisäksi kertyvä korko, hoitokulut poisluettuna, oli lisättävä pääomaan. Kaupunginvaltuusto oli, hyväksyen testamenttaajan asettamat ehdot ja sovituaan testamenttaajan sisarusten kanssa vastaanottanut³⁾ lahjoituksen, minkä jälkeen kullekin jälkisäädöksen nauttijalle vuosittain oli maksettu heille tuleva eläke.

Kun tämän eläkkeen arvo Suomen markan vähäisen ostokyvyn johdosta oli melkoisesti pienentynyt, päätti⁴⁾ valtuusto, siitä tehdyn anomuksen johdosta, että ainoalle elossa olevalle jälkisäädöksen nauttijalle neiti A. von Beckerille, oli vuosittain, tammikuun 1 p:stä lukien, maksettava 3 % puheenalaisen rahaston alkuperäisen pääoman määrästä.

F. J. von Beckerin rahaston käyttö. Sokeain jatko-opistoyhdistys esitti, että F. J. von Beckerin rahasto luovutettaisiin sen käytettäväksi sellaisen oppilaitoksen perustamista varten, jossa sokeainkoulukurssin käyneillä tai sokeain opistosta päässeillä sokeilla olisi tilaisuus jatkaa opintojaan ja saada laajempaa tietopuolista ja käytännöllistä opetusta kuin mitä he voivat saada nykyään löytyvissä sokeainkouluissa. Kun kuitenkin testamentin sanamuodon mukaan varat oli käytettävä myöskin sokeain kasvatusta ja opetuslaitoksen voimassa-pitoon ja tämä ei käynyt päinsä, jos ne kerta kaikkiaan käytettiin tuollaisen laitoksen perustamiseen, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto evätä puheenalaisen esityksen.

Matka-apurahoja C. F. Ekholmin stipendirahastosta. Rahatoimikamarin julistettua haettaviksi neljä 1,900 markan stipendiä C. F. Ekholmin stipendirahastosta päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto puheenalaiset stipendit annettaviksi seuraaville hakijoille: teknikko F. H. Sundqvistille, kirjapainonfaktori E. Inge-liukselle, räätäilityöntekijä O. V. Stjernalle ja makkaratyöntekijä T. Soiniselle.

¹⁾ Valt. pöytäk. 9. 2. 38 § ja 21. 12. 20 §. — ²⁾ S:n 9. 3. 45 §. — ³⁾ Ks. julkaisuja Berät-telse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning, vuod. 1890 siv. 39, vuod. 1891 siv. 31 ja vuod. 1892 siv. 36. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 25. 5. 10 §. — ⁵⁾ S:n 24. 8. 42 §. — ⁶⁾ S:n 7. 9. 8 §.

Hyvösen aviopuolisojen testamentti. Rahatoimikamarin ilmoitettua, että sittemmin kuollut herra G. W. Hyvönen ja hänen vaimonsa M. H. Hyvönen toukokuun 20 p:nä 1921 laatimassaan testamentissa olivat kaupungille lahjoittaneet osan yhteiser pesänsä varoista lastenkodin perustamista varten hädänalaisille sekä soomea että ruotsia puhuville lapsille Helsingin kaupungissa, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto antaa kamarin toimeksi valvoa kaupungin edellämäinittuun testamenttiin perustuvia oikeuksia ja, hankittuaan asianomaisten kunnan viranomaisten lausunnon, aikanaan tehdä esityksen testamenttivarain käyttämisestä tarkoitukseensa.

Malkastipendi G. Pauligin rahastosta. Prokuristi U. Tötterman, jolle vuonna 1919 oli annettu 5,000 markan matkastipendi Gustav Pauligin rahastosta ²⁾ ja joka ennen opintomatkalle lähtöään oli saanut siitä puolet, oli anonut saada nostaa stipendin loppuosan, vaikkei hänen matkansa ollut, niinkuin lahjoituskirjassa määrätään, kestänyt koko vuotta. Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ anomukseen.

G. Pauligin rahaston korkovarojen käyttö. Helsingin kauppavaltuutettujen esityksestä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, siihen nähden että G. Pauligin rahaston käytettävissä olevat korkovarot olivat ainoastaan 8,000 markkaa, mikä määrä oli liian pieni, jotta sen avulla voisi vallitsevana kalliina aikana pitempää aikaa oleskella ulkomailla, ettei puheenalaista stipendiä annettaisi, vaan korkovarot säästettäisiin, kunnes ne nousisivat jonkinverran suurempaan määrään.

A. Sinebryhoffin rahaston korkovarain käyttö. Muuttaen aikaisemman päätöksensä, jonka mukaan A. Sinebryhoffin rahaston käytettävänä olevista korkovaroista $\frac{6}{10}$ käytettäisiin vaatteiden ostoon varattomille kansakouluoppilaille, $\frac{1}{10}$ koulutarvikkeiden ostoon hädänalaisille oppilaille ja $\frac{3}{10}$ oppilas-stipendeiksi, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, koska budjettiin oli merkitty määräraha koulutarvikkeiden antamista varten maksutta kaikille kaupungin kansakoulujen oppilaille, että rahaston korkovaroista $\frac{6}{10}$ edelleen käytettäisiin vaatteiden ja jalkineiden ostoon varattomille kansakouluoppilaille ja loput $\frac{4}{10}$ stipendeiksi kansakouluista päässeille oppilaille.

A. Uhlénin avustusrahaston korkovarain käyttö. Esiteltäessä Hemmet för kvinnliga kontorister och handelsbiträden i Helsingfors nimisen yhdistyksen esitystä, että neiti A. Uhlénin Helsingin kaupungille lahjoittamasta rahastosta annettavat avustukset jaettaisiin yhdistyksen välityksellä, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto, kun testamentti, jolla rahasto oli perustettu, ei vielä ollut saanut lain voimaa, olla esitystä huomioon ottamatta, ollen hakija kuitenkin esteetön vastedes uudistamaan anomuksensa.

1922 vuoden meno- ja tulosääntö. Kaupunginvaltuuston vuodeksi 1922 ⁷⁾ vahvistama ⁸⁾ meno- ja tulosääntö osoitti seuraavat loppusummat:

Menot.

1. Kaupungin velat	Smk.	53,992,968: 46
2. Kaupungin virastot	»	1,379,030: —
3. Kunnallishallinto	»	5,148,967: 67
4. Palolaitos	»	1,705,177: —
5. Poliisilaitos	»	5,443,400: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 14. 12. 14 §. — ²⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 124. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26. 1. 38 §. — ⁴⁾ S:n 30. 11. 24 §. — ⁵⁾ S:n 11. 5. 26 §. — ⁶⁾ S:n 30. 11. 11 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 45. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 30. 12. 2 §.

6.	Yleiset rasitukset	Smk.	410,254: 96
7.	Terveystenhoito	»	1,499,000: —
8.	Sairaanhoido	»	17,174,879: 35
9.	Köyhäinhoito	»	18,806,169: 16
10.	Lastensuojelutoiminta	»	5,876,903: 70
11.	Opetus- ja sivistyslaitokset	»	12,825,216: 92
12.	Kaupungin teknilliset laitokset	»	45,740,733: 52
13.	Yleiset työt	»	23,692,484: 44
14.	Katu- ja laiturivalaistus	»	2,397,000: —
15.	Puhtaanapito	»	8,717,100: —
16.	Helsingin kaupungin halkokonttori	»	24,092,000: —
17.	Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola ..	»	6,619,320: —
18.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	9,382,196: 37
19.	Eläkkeet ja apurahat	»	545,649: 17
20.	Sekalaiset menot	»	46,043,680: —
Yhteensä Smk.			291,492,130: 72

Tulot.

1.	Lainat ja korot	Smk.	41,665,687: 52
2.	Tuloa tuottavat oikeudet	»	9,701,858: —
3.	Terveysten- ja sairaanhoido	»	6,618,000: —
4.	Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta	»	6,568,065: —
5.	Opetus- ja sivistyslaitokset	»	5,964,763: —
6.	Kaupungin teknilliset laitokset	»	47,763,850: —
7.	Yleiset työt	»	284,900: —
8.	Puhtaanapitolaitos	»	3,043,230: —
9.	Helsingin kaupungin halkokonttori	»	24,092,000: —
10.	Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola ..	»	8,077,500: —
11.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	9,610,200: —
12.	Sekalaiset tulot	»	682,000: —
13.	Verotus	»	127,420,077: 20
Yhteensä Smk.			291,492,130: 72

Budjetin järjestely. Budjetti oli pääasiassa laadittu 1920 vuoden budjetissa käytäntöön otettuja periaatteita noudattaen. Muutoksista aikaisemmin voimassa olevaan rahasääntöön nähden mainittakoon kunnalliskodin ja siihen yhdistettyjen laitosten menosääntö, joka oli järjestetty sairaalain menosääntöjen malliin. Puhtaanapitomenot oli erotettu kaupungin yleisten töiden kustannuksista ja merkitty oman pääluokan kohdalle, minkä vuoksi pääluokkia oli 20 1921 vuoden rahasäännön 19:n asemesta. 1921 vuoden menosäännössä menolukujen kohdalla sulkumerkkien välissä osoitetut kalliinajanlisäysmäärät oli poistettu, etupäässä siitä syystä että ne odotettavana olevan palkanjärjestelyn johdosta kävisivät aivan näennäisiksi.

Vaikeuksia budjetin laadinnassa. Budjettia käsiteltäessä kaupunginvaltuustossa lausui rahatoimikamarin puheenjohtaja syynä budjettiehdotuksen myöhäiseen jättämiseen olleen asianomaisen rahatoimikamarin esittelijän sairastumisen sekä että erinäiset laitokset myöhään olivat lähettäneet rahatoimikamariin budjettikäsittelyä varten tarvittavat tiedot. Sitäpaitsi oli rahatoimikamarin työt ollut varsin laaja. Erinäiset erät olivat kohonneet melkoisesti

lähinnä edelliseen vuoteen verraten. Niinpä oli esim. kalliinajanlisäykset merkitty 60 % korotetuina määrin, kurssierot 100 % enemmän j. n. e. Suunnattomasti oli erä verotusvarojen ja muiden tulojen poisto ja peruutus kohonnut.

Veronkannanan järjestäminen. Keskusteltaessa budjettiehdotuksesta huomautettiin m. m. alituisesti myöhästyneen veronkannanan kaupunginhallinnolle tuottamista suurista haitoista. Veronkannanan myöhästymisen johdosta oli kaupungille kuluvana vuonna aiheutunut 2,4 miljoonan markan tappio, edellyttäen että kannanta olisi alkanut kesäkuussa. Jos se olisi voitu suorittaa jo tammikuussa, olisi siten voitu säästää n. 5 miljoonaa. Tähän katsoen olisi keksittävä keinoja, että kaupunginhallinnolla budjettivuoden alussa olisi käytettävänä omia varoja juoksevien menojen suoritukseen. Esitetyn ehdotuksen, että budjettivuosi luettaisiin heinäkuun 1 p:stä tammikuun 1 p:n sijasta, kaupunginvaltuusto epäsi, koska sen mielestä tuollainen muutos ei johtaisi toivottuun tulokseen. Samoin hyljättiin ehdotus, että kannanta perusteltaisiin edellisen vuoden verotuksen tulokseen, ollen kaupunki velvollinen sittemmin palauttamaan ehkä liiaksi kantamansa varat korkoineen. Sitä vastoin päätti¹⁾ valtuusto, kun kysymys muittenkin kaupunkien veronkannanan uudistamisesta oli polttava, esittää Suomen kaupunkiliiton johtokunnalle, että se hankkisi kaupungeille oikeuden joinakin vuosina kantaa vahvistetun verotusmäärän lisäksi esimerkiksi 10 %, joka lisäys vuosittain erotettaisiin vararahastoksi käytettäväksi kunnan liikepääomana. Jos tämä ehdotus hyväksyttäisiin, olisi samalla määrättävä, ettei sellaista verotusta saa toimittaa, niin pian kuin vararahasto on karttunut verotuksen määräiseksi eli 50 %:in siitä.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selkoa niistä tärkeimmistä muutoksista, joita kaupunginvaltuuston vuodeksi 1922 hyväksymä budjetti osoittaa verrattuna 1921 vuoden budjettiin.

Ensimmäisen pääluokan, Kaupungin velat, kohdalla merkittiin vuotuismaksut ja lainakustannukset kaupungin lainoille vahvistettujen kuoletussuunnitelmain ja lainasopimusten määräysten mukaisesti. Kuten edellisenä vuonna merkittiin tähän 15,000,000 markkaa lyhyemmälle takaisinmaksuajalle asetettuna lainana edellisen vuoden budjetin vajauksen peittämiseksi. Tilapäisten lainojen korkoihin ja juoksevaa pankkiluottoa varten merkittiin 8,700,000 markkaa 1921 vuoden budjetin 7,500,000 markan sijasta sekä provisioita, kurssierotuksia y. m. varten 18,800,000 markkaa 9,000,000 markan sijasta. Ensimmäinen pääluokka osoitti lisäännystä 1921 vuoden menosäännön 43,187,933:40 markasta 53,992,968:46 markkaan.

Toisen pääluokan, Kaupungin virastot, kohdalla korotettiin raastuvan-oikeuden lomaviransijaisten määräraha 17,400 markalla, jotavastoin määräraha kirjaston perustamista varten poistettiin. Ulosottolaitoksen lomaviransijaisten määräraha korotettiin 800 markasta 2,400 markkaan, minkä ohessa kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen²⁾ mukaisesti merkittiin määräraha vielä yhtä kanslia-apulaista varten. Budjettivaliokunnan ehdotuksesta päätti kaupunginvaltuusto hyväksyä Helsingin kunnallisyhdistyksen esityksen³⁾ ylimääräisten ulosottoapulaisten asettamisesta vakinaisten ulosottoapulaisten vertaisiksi palkkaetuihin nähden, mikä päätös aiheutti maistraatin käytettäväksi kunnallisverojen perimisen jouduttamiseksi merkityn määrärahan korottamisen 60,000 markalla. Lämmitysmääräraha korotettiin, koska rahatoimikamari oli päättänyt lämmitettäväksi erään ent. kaasulaitoksen

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 12. 2 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 210. — ³⁾ Valt. pöytäk. 14. 12. 46 §.

rakennuksen huoneen, missä ulosmitattua omaisuutta säilytettiin. Samoin korotettiin tarverahain määrärahaa sen johdosta, että siitä oli maksettava erinäisten painatustöiden kustannukset, mitkä aikaisemmin oli suoritettu maistraatin tarverahoista. Menot tämän pääluokan kohdalla lisääntyivät 105,686: 70 markalla.

Kolmannen pääluokan, Kunnallishallinto, kohdalla merkittiin kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot valtuuston siitä tekemän päätöksen ¹⁾ mukaisesti. Toisen sihteerin ja valiokunta asiain sihteerin pohjapalkka korotettiin kummankin 2,000 markalla. Kun uuden vuokrasopimuksen johdosta valtuuston huoneiston vuokra kohoaisi 6,000 markalla vuodessa kesäkuun 1 p:stä 1922 lukien, merkittiin määräraha vuokraa ja valaistusta varten 45,850 markkaan korotetuun määrään. Määräraha siivousta varten, joka aikaisemmin oli sisältynyt tarverahain määrärahaan, merkittiin 9,000 markaksi. Rahatoimilaitoksen menosäännössä otettiin huomioon kaupunginvaltuuston uutta mainitun laitoksen rahasäännöstä koskeva päätös ²⁾, mikä päätös astui voimaan valtioneuvoston vahvistettua uuden rahatoimikamarin ohjesäännön ³⁾. Kaupunginjohtajan ja avustavien kaupungin johtajien palkkioihin ⁴⁾ merkittiin 192,000 markkaa. Rahatoimikamarin kansliahuoneiston siivousmääräraha, joka aikaisemmin oli sisältynyt tarverahain määrärahaan merkittiin 11,600 markkaan korotetuun määrään, sen johdosta että puheenalaista huoneistoa oli laajennettu. Rahatoimikonttorin menosäännössä korotettiin ylimääräisten apulaisten määrärahaa, koska oli havaittu tarpeelliseksi kannantapäiviksi palkata 2 ylimääräistä kassanhoitajaa ja 2 konttorikirjuria, joitten työtä konttorin väkinäinen henkilökunta aikaisemmin oli hoitanut haitaksi vakinaiselle työlle. Tarverahain määräraha korotettiin 195,000 markasta 280,000 markkaan, m. m. sen johdosta että rahatoimikonttorin ilmoituskustannukset, jotka aikaisemmin oli suoritettu kanslian tarverahoista, siirrettiin tänne. Uusina erinä rahasääntöön tuli 20,000 markkaa siivousta ja 80,000 markkaa pankkiprovisiota varten valtionveron kannosta. Kolmantena lukuna pääluokan, Kunnallishallinto, kohdalle merkittiin Satamahallinto ynnä satamahallitus, mikä menoerä oli uusi, sekä satamaliikennekonttori, aikaisemmin satamakonttori, ja satamakannantakonttori, ennen liikennekonttori. Satamahallinnon palkkaukset merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemmin vahvistamien ⁴⁾ rahasääntöjen mukaan. Satamaliikennekonttorin rahasääntöön merkittiin 4 satamaviskaalin ⁵⁾ palkkiot, minkä ohessa valtuuston aikaisemmin tekemä päätös ⁶⁾ Pohjoissataman vartijain kuukausipalkkion korotuksesta otettiin huomioon. Uusina satamaliikennekonttorin erinä merkittiin vedenjakelua varten 10,000 markkaa, vedenkulutusta varten 32,300 markkaa sekä vesipostin, johtojen ja letkujen hoitoa ja kunnossapitoa varten 65,000 markkaa. Satamakannantakonttorin ylimääräisten apulaisten määräraha korotettiin 29,040 markalla, m. m. kun uuden liikennetaksan ¹⁾ mukaan maksuja on kannettava meritse maan toiselta paikkakunnalta tuoduista tavaroista, jota kannantaa varten oli tarpeen lisätä konttorin ylimääräisiä työvoimia, sekä koska odotettavana oleva vilkkaampi tullaus Länsisatamassa vaati lisäämään vaakamestarien ja vahtimestarien lukua. Vaakojen ostoon myönnettiin 10,000 markkaa. Tilastokonttorin rahasääntö osoitti verrattuna 1921 vuoden budjettiin melkoista määrärahamäärään vähennystä, johtuen etupäässä siitä, että konttori oli jouduttanut julkaisutoimintaansa niin, ettei mainittavampia myöhästyneitä teoksia ollut julkaisematta, minkä johdosta painatettavien niteiden

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 91. — ²⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 57. — ³⁾ Ks. tätä, kert. siv. 166. —

⁴⁾ S:n siv. 81. — ⁵⁾ S:n siv. 211. — ⁶⁾ S:n siv. 82.

lukumäärä oli vähentynyt, mutta myöskin siitä, että julkaisujen laajuus noudatetun suuremman keskittämisen johdosta oli supistunut. Palkkausmäärärahaan nähden otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös¹⁾ viiden ylimääräisen laskuapulaisen ottamisesta vakinaiselle palkkasäännölle. Määräraha konttorin ulkopuolella teetettävää työtä varten korotettiin 56,000 markkaan, pääasiassa sen johdosta että valtuusto myöntyi toimittaja K. V. Puuskan esitykseen kunnalliskertomuksen toimituspalkkion korottamisesta 5,000:stä 10,000 markkaan. Työnvälitystoimiston menosääntö kohosi 101,860 markasta 124,100 markkaan, mikä lisäannos johtui kaupunginvaltuuston päättämästä²⁾ toimiston laajentamisesta. Kaupunginvaltuuston aikaisempien päätösten³⁾ mukaan merkittiin yhdelle huoneenvuokralautakuntain kanslistille ja kansliaapulaiselle palkankorotusta 1,200 markkaa kummallekin sekä asunnonvälitystoimiston miesapulaiselle palkkion korotusta 2,000 markkaa, jotavastoin viimeksimainitun toimiston johtajan palkkio poistettiin. Määräraha eduskuntaja muita vaaleja varten korotettiin 140,000 markalla, koska vuonna 1922 toimitettaisiin eduskuntavaalit. Kaupungin painatus- ja sidontakustannusten valvontaa varten merkittiin 11,500 markkaa 7,500 markan sijasta vuonna 1921. Uutena eränä tuli lisää kustannukset huoneistojen vaihtamisesta ent. seurahuoneessa 50,000 markkaa. Määräraha Nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle nuorisotyönvälityksestä poistui, koska työnvälitystoimisto oli ottanut hoidettavakseen yhdistyksen työnvälityksen. Kokonaismenot tämän pääluokan kohdalla nousivat 5,148,967: 67 markkaan 4,494,850: 03 markan sijasta vuonna 1921.

Neljäs pääluokka, Palolaitos, osoitti verrattuna 1921 vuoden budjettiin lisäannosta 156,575 markkaa. Lisäannos kohdistui pääasiassa lukuun Palkkaukset, johtuen kohonneista ruuanpitokustannuksista, ja lukuun Palokalut ja kalusto, johon oli merkitty määräraha automobiiliruiskun ostoa varten 250,000 markkaa ja bentsiinisäiliön teettämistä varten 50,000 markkaa. Tämän pääluokan menot nousivat kaikkiaan 1,705,177 markkaan.

Viidennen pääluokan, Poliisilaitos, kohdalle merkittiin käteinen apumaksu, jota varten vuonna 1921 oli merkitty 2,292,128: 57 markkaa, 4,495,500 markkaa, mistä määrästä 4,414,928: 57 markkaa oli $\frac{2}{7}$ valtion poliisilaitokselle vuodeksi 1921 vahvistamasta rahasäännöstä ja 80,571: 43 erinäisiä vuonna 1921 myönnettyjä lisämäärärahoja. Määräraha vuokria, lämmitystä ja valoa varten nousi 930,200 markkaan. Koska Helsingin eläinsuojeluyhdistys oli lopettanut koirain hoitoa ja tappamista tarkoittavan toimintansa, poistettiin mainitun yhdistyksen määräraha, jota vastoin uutena eränä merkittiin 10,000 markkaa ruumiiden⁴⁾ kuljetukseen.

Kuudennen pääluokan, Yleiset rasitukset, kohdalle merkittyjä määrärahoja oli 410,254: 96 markkaa eli sama määrä kuin 1921 vuoden menosäännössä.

Seitsemännen pääluokan, Terveystenhoito, kohdalle merkittiin palkankorotus ensimmäiselle kaupunginlääkärille 6,000 markkaa. Kolmas luku, Terveyspoliisi, jaettiin suuremman selvyuden aikaan saamiseksi kolmeen alaosastoon nimittäin a) Kaitsijat, b) Kaupungin eläinlääkäri sekä lihan- ja maidontarkastus ja c) Ammattientarkastus. Osastoon b) merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen⁵⁾ mukaan kaupunginlääkärin palkka 48,000 markkaa, uutena eränä merkittiin ammattientarkastuksen tarverahain määräraha 3,000 markkaa. Kahdelle lihantarkastusase-
man v. t. tarkastuseläinlääkärille merkittiin henkilökohtaista palkanlisäystä

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 211. — ²⁾ S:n siv. 197. — ³⁾ S:n siv. 91. — ⁴⁾ S:n siv. 121. — ⁵⁾ S:n siv. 83.

yhteensä 12,000 markkaa. Asuntotarkastuksen rahasääntöön merkittiin kuten 1921 vuoden budjettiinkin 6,000 markan määräraha tilapäisiä apulaisia varten. Luvussa Poliklinikat ja muu sairaanhoito korotettiin Kallion lastenpoliklinikan apuraha 18,000:sta 22,000 markkaan ja Korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikan apuraha 12,000:sta 20,000 markkaan, jota vastoin Eiran sairaalan silmäpoliklinikan saama avustus ja määräraha 10 sairassijaa varten professori O. A. Boijen sairaala- ja lapsenpäästölaitoksessa pysytettiin entisen määräisinä eli 10,900 ja 85,000 markkaa, minkä ohessa professori Boije oikeutettiin korottamaan päivämaksun laitoksessaan kaupungin käytettäviksi asetetuista 16 sairassijasta 15:sta 20 markkaan. Määräraha lastentarhain oppilasten hammashoitoa varten siirrettiin yhdennentoista pääluokan kohdalle. Terveystenhoidon menojen kokonaismäärä nousi 1,499,000 markkaan 1921 vuoden rahasäännön 1,300,430 markan sijasta.

Kahdeksannen pääluokan, Sairaanhoito, kohdalla vähennettiin sairaalain tiliviraston palkkausmäärärahaa, koska yksi laitoksen kirjanpitäjän toimi valtuuston aikaisemmin tekemän päätöksen¹⁾ mukaan lakkautettiin. Sairaalain menosääntöihin nähden mainittakoon että, sen johdosta että Humaliston sairaalan taloudenhoitaja kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla asetettiin Kivelän sairaalan alaiseksi²⁾, viimeksi mainitun sairaalan määrärahat yhdistettiin Kivelän sairaalan määrärahoihin. Marian ja Humaliston sairaalain amanuenssinvirat merkittiin nuoremmiksi assistenttilääkäreiksi, koska yleinen laki ei salli pitää amanuenssin virkoja kaupungin sairaaloissa. Päivätyöspalkkiot merkittiin Nikkilän sairaalakiin varten ja korotettiin kaikissa sairaaloissa 20:sta 40 markkaan päivässä. Nikkilän mielisairaalan toisen alilääkärin palkka merkittiin korotetuksi määrin³⁾. Kaupunginvaltuuston päätös¹⁾ kulkutautisairaalan, Kivelän sairaalan ja Nikkilän mielisairaalan konttoriapulaistojien lakkauttamisesta ja kirjanpitäjän toimien perustamisesta puheenalaisiin sairaaloihin otettiin huomioon, samoin valtuuston päätös¹⁾ Kivelän sairaalan hoitohenkilökunnan lisäämisestä 1 osastonhoitajattarella, 8 hoitajattarella ja 1 hoitajalla. Kivelän sairaalan rahasääntöön merkittiin edelleen 2 uuden hoitajattaren palkkiot, koska viransijaista ei varmasti voinut odottaa saatavan miltään kesän aikana suljetulta osastolta. Määräraha hierontaa varten korotettiin 29,500:sta 36,000 markkaan, jotta hierojain tulot lisääntyisivät sääntöpalkkiaisille viranpitäjille vuoden varrella myönnetyin palkankorotuksen mukaisesti. Kivelän ja Humaliston sairaalain yhdistämisen johdosta poistui viimeksi mainitun sairaalan taloudenhoitajan palkkio. Kivelän sairaalan rahasäännöstä poistui 7 ja Humaliston sairaalan rahasäännöstä 1 pesijättären palkkio, koska toimet oli lakkautettu, sittenkun myöskin sairaalan henkilökunnan vaatteiden pesu oli annettu kunnalliskotiin. Nikkilän mielisairaalan rahasääntöön merkittiin lisäksi 1 pesijättären palkkio, minkä ohessa puhelimenhoitajan pohjapalkka korotettiin 600 markkaan. Jotta voitaisiin ruokaloissa toimeenpanna tarkka ruuan arviointi ja jakelu ruokajärjestyksen mukaan, päätti kaupunginvaltuusto, että Marian-, kulkutauti- ja Kivelän sairaaloihin sekä Nikkilän mielisairaalaan perustettaisiin uusi toimi, johon liittyisi Nikkilän sairaalassa 500 ja muissa sairaaloissa 750 markan kuukausipalkka, kaikissa sairaaloissa vapaa ruoka ja Nikkilän sairaalassa vapaa asunto. Potilaiden ruokintaa varten merkittiin 5,765,240 markan määräraha, laskettuna Marian sairaalassa päiväkuksannuksia 12 markkaa potilasta kohti yleisessä salissa ja 13 markkaa potilasta kohti yksityishuoneessa ja

¹⁾ Ks. tätä, kert. siv. 212. — ²⁾ S:n siv. 103. — ³⁾ S:n siv. 83.

muissa sairaaloissa päiväkustannuksia 11 ja 12 markkaa 9 ja 11 markan sijasta vuonna 1921. Humaliston sairaalan vuokramääräraha korotettiin 10,700 markalla ja määräraha sairaiden kuljetusta varten 2,600 markalla; viime-mainittu korotus aiheutui siitä että sairaiden kuljetus Lapinlahden keskuslaitoksen vastaanottolaitoksesta tuli lisää. Uutena eränä oli 15,000 markan määräraha Lapinlahden keskuslaitoksen mielenvikaisten vastaanottolaitoksen sekalaisia menoja varten, minkä ohessa merkittiin valtiolle tuleva korvaus kaupungin käytettäväksi asetetuista sairassijoista Lapinlahden keskuslaitoksessa 354,000 markkaa. Määrärahan kokonaismäärä tämän pääluokan kohdalla nousi 17,174,879: 35 markkaan 1921 vuoden budjetin 15,963,982: 52 markan sijasta.

Yhdeksännessä pääluokassa, Köyhäinhoito, tehtiin erinäisiä muutoksia, joka johtui siitä että kodeista erillään oleva lasten pysyväinen hoito kaupunginvaltuuston päätöksen¹⁾ mukaan oli siirretty lastensuojelulautakunnalle. Ensimmäisessä luvussa, Köyhäinhoitohallitus, poistettiin tarkastusapulaisen palkkio, koska virka oli siirretty lastensuojelulautakuntaan. Maaseudulle elänteelle annettujen valvontaa varten merkittiin ainoastaan 3,000 markkaa, joka oli tarkoitettu aikuisten elänteelle annettujen valvontaa varten. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevien laitosten budjetti järjestettiin sairaalabudjettien malliin, jotta siitä selvemmin kävisivät näkyviin eri osastojen kustannukset ja tuotantolaitosten kannattavuus. Tässä tarpeelliseksi osoittautunut eri osastojen veloittaminen kunnalliskodin ja työlaitoksen antamasta työvoimasta aiheutti lisäennystä sekä meno- että tulopuolella, jolloin päiväpalkaksi laskettiin 15 markkaa työlaitoksen ammattitaitoisten työntekijäin, 10 markkaa pesulaitoksessa toimivien hoidokkien ja 5 markkaa ammattitaidottomien henkilöjen työstä. Kunnalliskodin menosäännössä huomioon otettiin kaupunginvaltuuston aikaisemmin päättämä naisten johtajattaren 300 markan palkankorotus²⁾. Hoidokkien ruokintaa varten osoitettiin 1,642,500 markkaa, mikä määrä oli laskettu 7: 50 markan päiväkustannusten mukaan hoidokkia kohti. Henkilökunnan ruokakustannukset laskettiin 11 markaksi ja palvelijain 9 markaksi henkeä kohti päivässä. Määräraha maanviljelystä, sikalaa ja pesulaitosta varten korotettiin kaikkiaan 488,950 markasta 768,421: 25 markkaan, osaksi koska budjettiin oli merkitty yllämainitut maksut kunnalliskodin ja työlaitoksen antamasta työvoimasta, osin koska erinäisiä mainittujen tuotantolaitosten laajennuksia pidettiin välttämättöminä. Luku Apurahoja ja kustannuksia laitoksista erillään olevista köyhistä kohosi 7,985,000:sta 12,930,000 markkaan, mistä 3,300,000 markkaa lastensuojelulautakunnan hoitoonsa ottamien lasten hoitomaksuja, mikä erä löytyy lastensuojelulautakunnan tulojen joukossa ja on tähän merkitty, jotta korvausta annettusta lastenhoidosta voitaisiin vaatia toiselta kunnalta tai yksityisiltä elatusvelvollisilta. Köyhäinhuollon elänteelleanto kustannuksiin osoitettiin ainoastaan 200,000 markkaa, kun oli tarkoitus sillä suorittaa kustannukset ainoastaan aikuisista elänteelle annetuista henkilöistä. Uutena eränä merkittiin vastaanottokoti 100,000 markkaa, mikä määräraha saman määräisenä sisältyi elänteelle antokustannuksina 1921 vuoden budjettiin. Määräraha arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan vähennettiin 750,000:stä 500,000 markkaan. Menot tämän pääluokan kohdalla nousivat 18,806,169: 16 markkaan 1921 vuoden budjetin 14,359,695: 17 markan sijasta.

¹⁾ Ks. tätä, kert. siv. 203. — ²⁾ S:n siv. 84.

Kaupunginvaltuuston lastensuojelutoiminnan keskitystä koskevan päätöksen¹⁾ mukaan siirrettiin Oulunkylän ja Kullan torpan lastenkodit ja alakäisten elätteleanto kymmenenteen pääluokkaan. Lastensuojelukeskuksen neuvonta- ja rekisteriosasto yhdistettiin lastensuojelulautakunnan kansliaan, johon myös pari köyhäinhoitohallituksessa aikaisemmin toiminutta henkilöä siirrettiin ja väliaikaisen toimettomien lasten osaston henkilökunta asetettiin vakinaiselle menosäännölle. Pääasiassa yllämainitun lastensuojelutoiminnan uudelleen järjestämisen johdosta lisääntyivät määrärahat huomattavasti. Ensimmäinen luku, Lastensuojelulautakunta, osoitti lisäannystä 123,590:stä 174,430 markkaan, toinen luku, johon tuli lisäksi lastenkodit, nousi 2,186,648: 78 markkaan, kolmas luku, jossa elätteleanto oli uutena eränä, nousi 2,675,500 markkaan, jotavastoin neljännessä luvussa Bengtsärin ja Toivoniemen tiloja varten varattiin 140,325 markkaa. Eri lukuun merkittiin arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 700,000 markkaa. Kaikkiaan nousivat menot tämän pääluokan kohdalla 5,876,903: 70 markkaan 1,737,787: 46 markan sijasta vuonna 1921.

Yhdennentoista pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalle merkittiin lukuun suomenkieliset kansakoulut uusi 16,000 markan määräraha oppilaiden voimistelu- ja urheiluharjoitusten edistämistä varten. Samasta luvusta poistuivat määrärahat kansakouluista päässeiden oppilaiden paikanvälitystä varten, stipendejä varten opettajakunnalle sekä apumaksuja varten eläkkeen suorittamiseksi opettajakunnalle, viimeksi mainittu kansakoulujen kustannuksista huhtikuun 15 p:nä 1921 annetun lain johdosta. Ruotsinkielisten kansakoulujen menosäännöstä poistettiin niinkään määrärahat stipendejä ja eläkeapumaksuja varten ja merkittiin uutena eränä 5,300 markkaa oppilaiden urheilun edistämiseksi. Lisäannys suomenkielisiin kansakouluihin nähden nousi 586,914: 15 markkaan ja ruotsinkielisiin kouluihin nähden 328,464: 85 markkaan, johtuen suureksi osaksi korotetuista palkkausmäärärahoista, jotka huhtikuun 15 p:nä 1921 annetussa oppivelvollisuuslaissa määrätty jatko-opetus aiheutti. Luvussa Kansakoulujen yhteiset menot korotettiin määräraha koulupuutarhoja varten 15,000:sta 25,000 markkaan, minkä ohessa kaupunginvaltuuston eri päätösten mukaan uutena eränä merkittiin korvausta muille kunnille Helsingin kaupungista kotoisin olevain kansakouluoppilaiden koulunkäynnistä 65,000 markkaa. Neljäntenä lukuna, jossa määrärahoja oli yhteensä 9,600 markkaa, seurasi Ammattiopetuslaitosten keskustalautakunta, joka luku tuli 1921 vuoden budjetin²⁾ Ammattiopetuslaitosten tarkastus nimisen luvun tilalle. Luvun Yleiset ammattilaiskoulut menosääntö päättyi 504,820 markkaan, mistä määrästä 229,000 markkaa taideteollisuuskeskuskoulua varten, 178,740 markkaa alempia käsityöläiskouluja ja 97,080 markkaa kunnallista yhdenpäiväntä varten. Valmistavaa poikain ammattikoulua varten osoitettiin 161,453: 57 markkaa ja tyttöjen ammattikoulua varten 270,766 markkaa. Työväenopiston määrärahat lisääntyivät kaikkiaan 77,200 markalla. Lukuun Lastentarhat merkittiin kansliakustannukset 23,900 markkaan korotetuun määrään, tästä määrarahasta oli palkattava uusi kanslia-apulainen tilaston laadintaa varten. Lastentarhain voimassapitoon osoitettiin 1,709,600 markkaa. Avustuksia kauppaoppilaitoksille ja teknillisille opetuslaitoksille myönnettiin sama määrä kuin 1921 vuoden budjetissa eli 179,000 markkaa. Luvussa Kaupunginkirjasto poistui avustavan kirjastonhoitajan henkilökohtainen palkanlisäys, koska hän oli kuollut. Kaupunginvaltuuston

¹⁾ Ks tätä kert. siv. 203. — ²⁾ S:n siv. 208.

aikaisemmin tekemät päätökset¹⁾ kahden uuden kirjastoamanuenssinviran perustamisesta ja henkilökohdaisen palkanlisäyksen myöntämisestä Kallion haarakirjaston johtajalle E. Grönroosille otettiin huomioon. Kaupunginkirjaston määrärahaihin lisäennys oli kaikkiaan 122,047: 50 markkaa. Kaupungin museon menosääntö lisääntyi 5,100 markalla, mikä lisäennys kohdistui tarve-rahain määrärahaan. Kaupunginorkesterin määrärahaa korotettiin 19,000 markalla, jota vastoin avustukset sivistysyrityksille merkittiin entisen määräisinä eli 120,000 markkaa. Viimemainittuja avustuksia vuodeksi 1921 annettaessa määrätyt ehdot vahvistettiin olemaan voimassa myöskin vuonna 1922. Yhdestoista pääluokka päättyi 12,825,216: 92 markkaan 11,205,113: 88 mar-
n sijasta vuonna 1921.

Kahdennentoista pääluokan, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla otettiin luvussa Vesijohtolaitos huomioon kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemä päätös²⁾ toimitusjohtajan vuokratilain korotuksesta. Vesijohtolaitoksen menosäännöstä poistettiin kustannukset satamavesiputkien hoidosta sekä satamavesijohdoista annettavan veden valvojan palkkaa, mitkä kustannukset sen sijaan siirrettiin satamaliikennekonttorin kohdalle³⁾. Määrärahaa mittarien lukemista ja vaihtoa varten korotettiin 50,000 markalla, etusijassa jotta voitaisiin muuttaa mittareja vedenkulutuksen mukaan. Erä Korvoja konttokuranttitilistä kaupungin kassassa korotettiin 110,000:sta 220,000 markkaan, kun korkokanta oli korotettu⁴⁾ 10 ½ %:in. Opintomatkamääräraha poistettiin tästä kuten kaikista muistakin menosäännöistä, koska Suomen rahan luonnottaman alhaisen arvon johdosta ei voinut tehokkaita opintomatkoja tehdä. Kalliinajanlisäyksiä ja palkanparannuksia varten myönnettiin 800,000 markan siirtomääräraha. Uutistytöt nimikkeen kohdalle merkittiin seuraavat määrarahat: työkalujen ostoa varten 25,000 markkaa, Käpylän vesijohtoa varten 450,000 markkaa, Rahapajanrannan satamavesiputkia ja johtoja varten 30,000 markkaa ja Laivarannassa 40,000 markkaa, työpajojen lisärakennuksia varten 100,000 markkaa, vesijohtoa varten Toukolan, Intiankatuun ja Sumatrantiehen 161,000 markkaa, erinäisiin Käpylän teihin yhteensä 440,000 markkaa ja vesijohtoa varten Helsinginkatuun Ensimmäisen ja Kolmannen linjan välille 153,000 markkaa sekä mittarien ostoon 70,000 markkaa. Vesijohtolaitoksen menosääntö päättyi 5,409,715 markkaan. Kaasulaitoksen menosääntö väheni 16,147,354:stä 13,357,854 markkaan. Surin vähennys esiintyi käyttömäärärahoissa, joita merkittiin ainoastaan 9,864,400 markkaa 12,430,400 markan sijasta vuonna 1921, johtuen osaksi halonhintain huojistumisesta, osaksi syystä että puukaasun määrä oli arvioitu vähemmäksi kuin viimeksi mainittuna vuonna. Määrärahaa korjausta ja kunnossapitoa varten lisättiin 50,000 markalla Kaasulaitoksen koneiden perusteellisiin korjaustoihin nähden puukaasuvalmistuksen aiheuttaman kulumisen johdosta. Kalliinajanlisäyksiä ja muita palkanparannuksia varten myönnettiin 1,000,000 markkaa. Erä Korvoja konttokuranttitilistä kaupunginkassassa korotettiin 450,000 markkaan, koska korkokanta rahatoimikamarin päätöksen⁴⁾ mukaan oli oleva 10 ½ %. Stipendimääräraha poistui. Uutistytöt nimikkeen kohdalle merkittiin määrärahoja kaikkiaan 775,000 markkaa, joiden joukossa pääputkiverkon laajentamista y. m. varten hallituksen määräyksen mukaan 195,000 markkaa, kaukosytyttäjiä varten 110,000 markkaa, yksityisiä jakelujohtoja varten 50,000 markkaa, kaasumittarien ostoon

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 213 ja 85. — ²⁾ S:n siv. 85. — ³⁾ S:n siv. 131. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. osasto II. Rahatoimikamari.

100,000 markkaa, kaluston ostoon 70,000 markkaa, sekä Sörnäsän kaasulaitoksen puhdistusarkkuja varten 250,000 markkaa. Sähkölaitoksenkin rahasaännössä voitiin määrärahoja melkoisesti vähentää. Niinpä vähennettiin määräraha Polttoaineet ynnä purkaus ja pienennys 14,345,000:stä 10,500,000 markkaan ja määräraha virtaa varten Etelä-Suomen voimaosakeyhtiöltä 3,600,000 sta 2,540,000 markkaan. Uutena eränä merkittiin määräraha virtaa varten muilta hankkijoilta 100,000 markkaa. Korjausta ja kunnossapitoa varten myönnettiin kaikkiaan 906,000 markkaa, mistä määrästä 100,000 markkaa eräiden höyrykattilain muuttoa varten hiilillä lämmitettäviksi. Johtoverkko, johtotyöt ja jakelu nimiseen osastoon merkittiin uutena eränä tarverahain määräraha 5,000 markkaa. Mittarien lukemista varten merkittiin 65,000 markkaa 1921 vuoden budjetin 90,000 markan sijasta. Vähennys johtui siitä, että lukijat olivat kuukauspalkalla ja olivat oikeutetut lukemaan hyväkseen kalliinajanlisäyksen, joten kalliinajanlisäysmääräraha lisääntyi samalla määrällä. Mittarinlukijain ja rahastajain virkapukuja varten merkittiin uusi 20,000 markan määräraha. Työntekijäin kesälomaa varten myönnettiin 110,000 markkaa. Osaksi jo mainitun korkokannan kohoamisen johdosta, osaksi koska melko suuri pääoma oli sidottu halkovarastoon merkittiin korkoa varten konttokuranttilististä kaupunginkassassa 400,000 markkaa ainoastaan 15,000 markan sijasta vuonna 1921. Kalliinajanlisäyksiä ja tilapäisiä palkanparannuksia varten myönnettiin 2,000,000 markkaa sekä auton ostoon 80,000 markkaa. Uutistöitä varten merkittiin kaikkiaan 6,272,567: 52 markkaa 5,089,200 markan sijasta vuonna 1921. Määräraha jakautui seuraavasti: kaapeli- ja johtotöitä varten hallituksen määräyksen mukaan 200,000 markkaa, talojohdotöitä varten 30,000 markkaa, korkeajännitteiskaapelia varten Kasarminkadun asemalta Tokankadulle 520,000 markkaa, tasavirtasyöttökaapelia varten Pursimiehen- ja Kankurinkadun kulmaukseen 460,000 markkaa, korkeajännitteiskaapelia varten Vanhaankaupunkiin 700,000 markkaa, Sörnäsän teuras-tamo-alueen muuntaja-aseman laajennusta varten 71,000 markkaa, kahta tasavirtasyöttökaapelia varten Kallioon 680,000 markkaa, jakeluverkon vahvistamistöitä varten 200,000 markkaa, Korkeasaaren sähkötystä varten 50,000 markkaa, raitiotiemuuntajakoneistoa varten laitteineen Töölön asemalle 320,000 markkaa, pää- ja Kasarmintorin aseman erinäisiä apulaitteita varten 160,000 markkaa, mittarien ostoon 600,000 markkaa, akkumulaattoripattereiden uusintaa varten 1,000,000 markkaa sekä höyryturbiinigeneraattorin hinnan suorituksessa syntynyttä kurssitappiota¹⁾ varten 1,281,567: 52 markkaa. Sähkölaitoksen menosääntö päättyi 26,973,164: 52 markkaan.

Kolmannelta osalta pääluokasta, Yleiset työt erotettiin puhtaanapitomenot, jotka merkittiin erityiseen pääluokkaan. Luvut Tiet ja Viertotiet yhdistettiin. Määrärahat urheilu- ja leikkikenttiä varten yhdistettiin erityiseksi luvuksi, samoin kaikki rakennuskonttorin työntekijöille tulevista eduista aiheutuneet menot. Viimeksimainittujen määrarahain joukkoon merkittiin m. m. n. s. lapsiavustukset, jotka aikaisemmin oli suoritettu asianomaisilta työtileiltä. Määräraha arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan jaettiin kahteen lukuun, joista toinen käsitti määrarahat hätäaputöitä varten ja toinen sekalaisista arvaamattomista töistä koituvat menot. Palkkausmäärärahaa vahvistettaessa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös²⁾ kaupungininsinöörin palkkaetujen vähentämisestä 28,000 markalla. Stipendimääräraha poistettiin. Rakennuskonttorin tiliviraston konttoriapu-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 75. — ²⁾ S:n siv. 85.

laisia varten merkittiin 16,000 markkaa 18,600 markan sijasta vuonna 1921, koska apulaisten luku oli vähennetty yhdellä. Lukuun Geodeettiosasto merkittiin kaupungin tilain kartallepanoa ja korkeusmittausta varten 60,000 markkaa, kolmiomittausta varten 15,000 markkaa, sekä kaupunkialueen yleiskartan laadintaa varten 32,000 markkaa. Neljäs luku Rakennukset ja talot päättyi 1,720,800 markkaan 1921 vuoden budjetin 1,466,500 markan sijasta. Tähän kuuluvain määrärahain kohoaminen johtui siitä, että useana vuonna oli teetetty ainoastaan välttämättömimmät työt, minkä tähden suurempia töitä useassa tapauksessa ei enää voitu välttää. Tähän lukuun otettiin 25,000 markkaa¹⁾ Humallahden uimalaitoksen korjauksesta. Aikaisemman päätöksensä²⁾ mukaan myönsi kaupunginvaltuusto määrärahoja allamainittuja uutistöitä varten seuraavat määrät: tulli- ja pakkahuoneen lämmityskojeita varten 9,600 markkaa, Leppäsuon huvilan asuinhuoneistojen kuntoonpanoa varten 34,000 markkaa, kansakoulun sisustamista varten Suomalinnassa 40,000 markkaa, Eläintarhankadun kansakoulun keittiön sisustusta varten 35,000 markkaa, Nikkilän mielisairaalan höyrykoneiden korjausta varten 44,000 markkaa, Eläintarhankadun kansakoulun töiden loppuun saattamista varten 75,000 markkaa, Jätkäsaaren rautatietöimistön vesija viemärijohtoa varten 25,000 markkaa, Työnvälitystoimiston huoneiston laajennusta varten 76,700 markkaa, maidonkeittoon varatun huoneen sisustusta varten Marian sairaalan lastenosastolle 27,400 markkaa sekä Kivelän mielisairaalarakennuksen muutos- ja lisärakennustöitä varten 550,000 markkaa. Budjetin käsittelyssä päätti kaupunginvaltuusto myöntää vielä seuraavat määrärahat uutistöitä varten: uuden kansakoulutalon rakennuttamista varten 1,500,000 markkaa, Nikkilän mielisairaalan vesijohtolaitosta varten 200,000 markkaa, Nikkilän mielisairaalan sähköjohtojen korjausta varten 35,000 markkaa, Länsirannan talon n:o 10 ulkopuolista maalausta varten 9,400 markkaa, sähkövalon johtamista varten Hieta-lahdentorin kauppahalliin 26,000 markkaa, Mustikkamaan uutta uimalaitosta varten 245,000 markkaa¹⁾, ammattientarkastuksen huoneistoa varten 10,000 markkaa sekä Rikhardinkadun kirjastotalon laajennusta varten 2,000,000 markkaa³⁾. Lukuun Kadut ja yleiset paikat merkittiin korjauksia ja kunnossapitoa varten 529,600 markkaa sekä uutistöitä varten 1,035,000 markkaa. Viimemainitusta määrarahasta oli 170,000 markkaa Toukolan katujen tasoitusta varten ja 355,000 markkaa Käpylän katujen tasoitusta varten; 300,000 markkaa myönnettiin Fleming- ja Fredriksperinkadun välisen Pääskylänkadun osan täyttämistä varten; 150,000 markkaa Sturekadun tasoitusta varten Porvoon- ja Kristiinankadun välillä ja Kulneffkadun tasoitusta varten 60,000 markkaa. Määrärahat kanavien ja viemärien korjausta ja kunnossapitoa varten nousivat 427,000 markkaan sekä uutistöitä varten 335,000 markkaan, mistä viimeksi mainitusta määrästä 125,000 markkaa myönnettiin Toukolan uutistöitä varten ja 210,000 markkaa Käpylän töitä varten. Luku Tiet ja viertotiet päättyi 309,000 markkaan. Uusi Urheilu- ja leikkikentät niminen luku jakautui kahteen osastoon, nimittäin Korjaus ja kunnossapito, ennen merkitty lukuun Istutukset, jonka osaston menot nousivat 45,200 markkaan sekä Utisrakennukset, aikaisemmin merkitty lukuun Kadut ja yleiset paikat, jonka kustannusten arvioitiin nousevan 320,000 markkaan, mistä määrästä 300,000 markkaa Brahekatujen urheilukentän täyte- ja tasoitustöiden jatkamista varten ja 20,000 markkaa leikkikenttää varten Viipurin-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 44. — ²⁾ S:n siv. 36, 40, 41, 42, 43 ja 44. — ³⁾ S:n siv. 41.

ja Porvoonkatujen risteyksessä. Yhdeksänteen Satamat nimiseen lukuun merkittiin Korjaus ja kunnossapito nimikkeen kohdalle tilapäinen 20,000 markan määräraha kaasulaitoksen laiturin korjausta varten ja 28,000 markkaa entisen rautatien pistolaiturin¹⁾ korjausta varten sekä 125,000 markkaa Maka-siinirantakadun eteläisen laiturinsiiven uusimista ja levittämistä varten. Sata-main uutistöitä varten myönnettiin 5,025,000 markkaa, mistä määrästä 25,000 markkaa Kruunuvuorenselän kompassin tarkistuspojua varten ja 5,000,000 markkaa Länsisataman tasoi- ja rantasiltarakennusten jatkamista varten. Kustannukset rautateiden korjauksesta ja kunnossapidosta arvioitiin budjetissa 90,000 markaksi. Satamaradan laajentamista varten kaksoisraiteiseksi kaupunginvaltuusto myönsi 1,000,000 markkaa sekä Vanhankaupunginlahden länsirantaa kulkevaa rautatietä varten, mikä työ jo oli suoritettu teurastamorakennustyön yhteydessä, mutta jonka kustannukset kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen²⁾ mukaan erotettiin teurastamon tilistä ja merkittiin eri tilille 1,050,000 markkaa. Sockenbackan—Otalammen rautatietutkimusta varten osoitettiin 60,000 markkaa samoin kuin rautatie-raiteen rakentamista varten Pääskylänkadulle Sörnäsinvuoradelta Flemingkadun jatkeesta Kustavinkadun risteykseen 110,000 markkaa. Määrärahat istutuksia varten, joita 1921 vuoden budjetissa oli 812,100 markkaa, nousivat 1,090,300 markkaan, mistä määrästä 896,300 markkaa korjauksia ja kunnossapitoa varten ja 194,000 markkaa uutistöitä varten. Viimemainittuun määrään sisältyi 25,000 markkaa kaupungin puutarhan edustan järjestämistä varten, 12,000 markkaa Armfelt- ja Ehrensivärdtien välisen paikan istutustöiden jatkamista varten, 10,000 markkaa Kaisaniemen uudestijärjestämistä varten, 24,000 markkaa Sibyllankadun leikkikentän ympärillä olevien istutusten kuntoonpanoa varten, 10,000 markkaa kahden kasteluvaunun ostoon, 8,000 markkaa hevosen ostoon sekä 105,000 markkaa kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen³⁾ mukaan Suomen pankin edustalla olevan puistikon muutostöitä varten. Varasto niminen luku päättyi 146,000 markkaan, mistä määrästä 30,000 markan tilapäinen määräraha oli ison höyryjyrän korjauksia varten. Sekalaista nimiseen lukuun merkittiin m. m. 123,371: 95 markan määräraha uuden auton ostoon. Uuteen Työntekijöille tulevat edut nimiseen lukuun merkittiin kesälomaa varten 300,000 markkaa, elatusapua varten 540,000 markkaa, sekä sairaspua, tapaturmavakuutusta ja hautausapua varten yhteensä 125,000 markkaa. Hätäaputöihin myönnettiin 2,000,000 markkaa käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan, ja arvaamattomiin tarpeisiin merkittiin niinkään valtuuston määräyksen mukaan 500,000 markkaa.

Neljännentoista pääluokan, Katu- ja laiturivalaistus, kohdalla nousivat määrärahat yhteensä 2,397,000 markkaan 1921 vuoden budjetin 2,412,000 markan sijasta.

Viidentenätoista pääluokkana merkittiin Puhtaanapito, ollen puhtaanapitohallituksen ja puhtaanapitolaitoksen menosääntö 85,000 markkaa, katujen puhtaanapitomenot 4,954,000 markkaa, makkien puhtaanapitomenot 3,026,100 markkaa, työkaluja varten 152,000 markkaa, erinäisiä työntekijöille tulevia etuja varten 400,000 markkaa ja arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 100,000 markkaa eli yhteensä 8,717,100 markkaa.

Kuudennentoista pääluokan, Halkokonttori, kohdalla vähennettiin pääkonttorin määrärahaa 24,320 markalla, johtuen siitä että halkokonttorin toi-

¹⁾ Vrt. tätä kert. siv. 50. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 38. — ³⁾ S:n siv. 54.

mintaa tulitaisiin supistamaan. Metsän ja halkojen ostoon merkittiin 4,282,500 markkaa, kuormausta, kuljetusta, purkausta ja varastoimista varten 5,992,900 markkaa, matkustavia kassanhoitajia ja työpäällystää varten 400,700 markkaa, jakelua varten Helsingissä 1,146,600 markkaa, Kuhmoisten laitoksen käyttöä varten 1,754,000 markkaa, sekalaisia kustannuksia varten 1,840,000 markkaa sekä kaupunginkassasta saatujen varain takaisinmaksua varten 8,249,620 markkaa. Määräraha kokonaisuudessaan tämän pääluokan kohdalla väheni 13,598,000 markalla.

Seitsemännentoista pääluokan, Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola, kohdalla lisättiin Kauppahallit nimisessä luvussa palkkausmäärärahaa, m. m. sen johdosta että kustannukset lomaviransijaisista, jotka aikaisemmin oli suoritettu rahatoimikamarin käyttövaroista, siirrettiin tänne. Kalapiha niminen luku poistui, koska kalahalli tulisi lakkautettavaksi. Sen sijaan merkittiin määräraha Kauppahallien sekalaisia kustannuksia varten korotetuin määrin, mistä määräraha suoritettaisiin kustannukset torikärkyjen säilytyspaikkain järjestämisestä kalapihalle sekä paikan puhtaanapidosta. Uutena lukuna merkittiin kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen¹⁾ mukaan keskuskeittolan menosääntö, joka päättyi 6,619,320 markkaan.

Kahdeksannentoista pääluokan, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalla otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös²⁾ Ruoholahdenkadun tontin n:o 25 ja Porthankadun tontin n:o 14 ostamisesta. Sähköjohdon laittamista varten Herttonäsiin osoitettiin 30,000 markkaa. Kun kaupungin maatilain tulot kertyvät myöhemmin kuin menot, jotka sentähden täytyy suorittaa kassaluottotililtä kaupunginkassasta, merkittiin uutena eränä 150,000 markkaa korkoja varten kaupunginkassaan. Luonnonpuistot nimiseen lukuun merkittiin uusi 1,500 markan määräraha intendentin lomaviransijaista varten. Sekalaiset kustannukset nimiseen lukuun merkittiin kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen³⁾ mukaan 1,900,000 markkaa Eknäsin maatilain ostoon ja 90,000 markkaa Merholman huvilapalstain vuokraoikeuden ja niillä olevain rakennusten lunastusta varten.

Yhdeksännentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, kohdalle merkittiin määrärahoja 545,649: 17 markkaa 538,988: 67 markan sijasta vuonna 1921.

Kahdennenkymmenennen pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalle merkittiin Erinäiset huoneenvuokrat nimiseen lukuun 75,000 markkaa arvaamatomia vuokria ja vuokrakorotuksia varten käytettäväksi rahatoimikamarin määräyksen mukaan. Määrärahaa työntekijäin tapaturmavakuutusta varten vähennettiin 70,000 markalla, koska maksut rakennuskonttorin työntekijöistä oli merkitty mainitun konttorin rahasääntöön⁴⁾. Palkan- ja kalliinajanlisäyksiä varten myönnettiin 25,000,000 markkaa 1921 vuoden budjetin 19,200,000 markan sijasta. Sekalaiset määrärahat nimiseen lukuun aikaisemmin merkitty määräraha kaupungin virkamiesten stipendejä varten poistui⁵⁾. Uutena eränä merkittiin 10,000 markkaa koulujen hiihtourheilun edistämistä varten, minkä ohessa tänne siirrettiin 40,000 markan määräraha kelkkamäkien laittamiseen, mikä määräraha aikaisemmin oli sisältynyt kaupunginistutusten menosääntöön. Puolipäivätunnin ilmoittamista varten myönnettiin⁶⁾ 2,000 markkaa. Rahatoimikamarin käytettäväksi asetettiin 2,000 markkaa koirain ja kissain kivuttomaan lopettamiseen, mikä määräraha aikaisemmin oli myönnetty avustuksena Helsingin eläinsuojelusyhdistykselle. Kaupunginvaltuuston

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 85 ja 195. — ²⁾ S:n siv. 10. — ³⁾ S:n siv. 8 ja 25. — ⁴⁾ S:n siv. 139. — ⁵⁾ Vrt. tätä kert. siv. 136. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. siv. 220.

siitä aikaisemmin tekemän päätöksen¹⁾ mukaan merkittiin 500,000 markkaa apurahana Hakasalmenkadun aukaisemiseen ja päällystämiseen sekä edelleen 1,412,900 markkaa avustuslainoina rakennusyrityksille, 1,000,000 markkaa yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämisrahaston lisäämiseksi ja 2,000,000 markkaa uusien osakkeiden merkintää varten Helsingin makasiiniosakeyhtiössä. Kunnallista asuntuotantoa varten myönnettiin 2,000,000 markkaa, mistä määrästä 1,000,000 markkaa oli tarkoitettu käytettäväksi asuntojen rakentamista varten, jotka vähittäismaksuehdoin luovutettaisiin yksityishenkilöjen omiksi. Budjettiehdotuksessaan²⁾ ilmoitti rahatoimikamari kehoittaneensa kaupungin yleisten töiden hallitusta laatimaan suunnitelman osoittamalla vastaisten rakennusten paikan ynnä kustannusarviot. Tämän toimenpiteen kautta tahdottiin sekä hankkia työansiota työttömille rakennustyöläisille että lieventää vallitsevaa asunnonpuutetta. Kun Etelä-Suomen voimaosakeyhtiö uuden edullisemman virranhankintasopimuksen tekemisen ehdoksi oli pannut, että kaupunki merkitsisi uusia osakkeita yhtiössä 4,000,000 markan määrään, mikä sittemmin oli alennettu 2,000,000 markkaan, merkittiin viimeksimainittu määrä budjettiin³⁾. Sen johdosta että vedenkulumaksut vuonna 1922 nousivat, merkittiin budjettiin tilapäinen 85,000 markan määräraha kaupungin laitosten vedenkulutuskustannuksiin käytettäväksi rahatoimikamarin määräyksen mukaan. Poistojen ja peruutusten kustannusten arvioitiin nousevan 5,500,000 markalla ja merkittiin budjettiin niitä varten 8,500,000 markkaa. Erityiseen lukuun merkittiin naisten hätäaputoita varten 800,000 markkaa. Menot tämän pääluokan kohdalla nousivat 46,043,680 markkaan 29,074,640 markan sijasta vuonna 1921.

Menosäännön käsittelyn yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto, huomioon ottaen kaupungin tukalan rahataloudellisen tilan ja kun lainavaroja ei ollut käytettävissä, että lainavaroja käytettäessä suurenlaisiin töihin näitä ei saanut aloittaa hankkimatta rahatoimikamarin lupaa kussakin erikoistapauksessa.

Tulosääntö. Tulosääntöön merkittiin ensimmäisen osaston, Lainat ja korot, kohdalle Lainat nimiseen lukuun se määräraha, mikä kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen⁴⁾ mukaan oli käytetty 1911 vuoden obligatiolainasta nimittäin rautatietä varten pitkin Vanhankaupunginlahden rantaa 1,050,000 markkaa. Vastedes otettavista lainavaroista kahta vuotta pitemmällä takaisinmaksuajalla, päätti kaupunginvaltuusto osoitettaviksi seuraavat määrärahat:

Vesijohto erinäisiin Toukolan katuihin ⁵⁾	Smk.	161,000: —
Vesijohto erinäisiin Käpylän katuihin ⁵⁾	»	345,000: —
Korkeajännitteiskaapeli Tokankadulle ⁶⁾	»	520,000: —
Syöttökaapeli Pursimiehen- ja Kankurinkadun kulmaukseen ⁶⁾	»	460,000: —
Korkeajännitteiskaapeli Vanhaankaupunkiin ⁶⁾	»	700,000: —
Kaksi syöttökaapelia Kallioon ⁶⁾	»	680,000: —
Raitiotienmuuntajakoneisto Töölön asemalle ⁶⁾	»	320,000: —
Höyryturbiinigeneraattorin hinnan suorituksessa syntynyt kurssitappio ⁷⁾	»	1,281,567: 52
Länsisataman tasointi ja rantasillatöiden jatkaminen ⁸⁾	»	5,000,000: —
Satamaradan laajentaminen kaksoisraiteiseksi ⁸⁾	»	1,000,000: —

¹⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 5. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 35. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 72. — ⁴⁾ S:n siv. 38 ja 139. — ⁵⁾ S:n siv. 136. — ⁶⁾ S:n siv. 137. — ⁷⁾ S:n siv. 75 ja 137. — ⁸⁾ S:n siv. 139.

Ruoholahdenkadun tontin n:o 25 osto ¹⁾	Smk.	800,000: —
Eknäsin maatilan osto ²⁾	»	1,900,000: —
Apuraha Hakasalmenkadun aukaisemiseen ja päällystämiseen ³⁾	»	500,000: —
Avustuslainoja rakennusyrityksille ³⁾	»	1,412,900: —
Kunnallinen asuntotuotanto ³⁾	»	2,000,000: —
Yleishyödyllisen rakennuslainarahaston lisääminen ³⁾ ..	»	1,000,000: —
Uusien osakkeiden merkintä Helsingin makasiiniosakeyhtiössä ³⁾	»	2,000,000: —
Uusien osakkeiden merkintä Etelä-Suomen voimaosakeyhtiössä ³⁾	»	2,000,000: —
Rikhardinkadun kirjastotalon laajentaminen ⁴⁾	»	2,000,000: —

Sen lisäksi merkittiin 13,000,000 markan määräinen laina kahta vuotta lyhyemmällä takaisinmaksuajalla 1922 vuoden budjetin vajauksen peittämiseksi. Korot nimiseen lukuun merkittiin kaupungin arvioidut tulot koroista ja osingoista kaikkiaan 3,535,220 markkaa. Koko osasto osoitti arvioituja tuloja 41,665,687: 52 markkaa 38,684,618: 85 markan sijasta vuonna 1921.

Toiseen osastoon, Tuloa tuottavat oikeudet, merkittiin Erinäiset verot nimiseen lukuun koiravero 100,000 markkaan korotetuin määrin, kun kaupunki lain mukaan oli oikeutettu korottamaan koiraveron jopa 200 markkaan koiraa kohti. Kiinteistövero ei esiintynyt enää budjetissa, koska mainittua veroa kannettiin kiinteistöjen myynnistä ainoastaan vuosina 1918—1920. Sen sijaan tuli lisäksi arvioitu 300,000 markan tulo verojen lisäkorotuksesta, mitä veroa oli veloitettava joulukuun 23 p:nä 1920 annetun verolain mukaan. Kaupungin perintöveron osuus merkittiin 100,000 markkaan korotetuin määrin. Tuulaaki- ja liikennemaksut nimiseen lukuun tulivat lisäksi uusina erinä maksut aluksille satamavesiputkista annetusta vedestä 120,000 markkaa, satama-alueen paikanvuokrat 200,000 markkaa sekä kalavesimaksut 2,500 markkaa. Arvioidut tulot tämän osaston kohdalla olivat 9,701,858 markkaa 7,540,058 markan sijasta vuonna 1921.

Kolmannen osaston, Terveysten- ja sairaanhoito, kohdalle merkittiin uutena eränä tulot myydyistä ruuantähteistä 100,000 markkaa, koska kaupunginvaltuusto ei voinut hyväksyä aikaisemmin noudatettua menettelyä, nimittäin että sairaalat mainituilla tuloilla hyvittivät ruokamäärärahojaan. Arvioidut tulot puheenalaisen osaston kohdalla lisääntyivät 3,792,000:sta 6,618,000 markkaan, johtuen etusijassa sairaalain sairassija- ja muittenkin maksujen korotuksesta.

Neljännän osaston, Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta, kohdalle merkittiin ensi kerran tulot kunnalliskodin ja työlaitoksen hoidokkien päivätoista ⁵⁾, jotka arvioitiin 187,000 markaksi. Lastenkodit ja kasvatuslaitokset nimiseen lukuun merkittiin köyhäinhoidon maksettavaksi korvaukseksi varattomain lasten hoidosta 3,300,000 markkaa, mikä määrä myös oli merkitty köyhäinhoidon menosääntöön ⁵⁾. Kasvatuslaitosten valtioapua, joka aikaisemmin oli merkitty sen määräisenä, minkä menosäännössä esiintyvät budjettivuoden aikaiset menot osoittivat, merkittiin 1922 vuoden tulosääntöön puheenalaisena vuonna todella kertyvä määrä, joka oli arvioitu 245,040 markaksi, mistä

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 10 ja 140. — ²⁾ S:n siv. 8 ja 140. — ³⁾ S:n siv. 141. — ⁴⁾ S:n siv. 41 ja 138. — ⁵⁾ Vrt. tätä kert. siv. 134.

määrästä 32,620 markkaa oli vuodelta 1921 tuleva lisävavustus ja 212,420 markkaa avustus vuodelta 1922. Tulot neljännen osaston kohdalla kohosivat 2,092,519: 41 markasta 6,568,065 markkaan.

Viidennen osaston, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalle merkittiin valtioapuja seuraavat määrät:

Kansakoulut	Smk.	3,127,200: —
Käsityöläiskoulut	»	84,063: —
Ammattikoulut	»	369,200: —
Työväenopisto	»	170,000: —
Lastentarhat	»	1,157,000: —
Kaupunginorkesteri	»	150,000: —
	<u>Yhteensä Smk.</u>	<u>5,057,463: —</u>

Samoin kuin kasvatuslaitosten valtioapu laskettiin kansakoulujenkin valtioapuun nähden vuonna 1922 kertyvä määrä, joka jakautui siten, että 349,400 markkaa kohdistui vuoteen 1921 ja 2,777,800 markkaa vuoteen 1922. Käsityöläiskoulujen valtioapu maksetaan kahdessa erässä, joista toinen käsitteä puolet johtajain ja opettajain palkkioista ja toinen 5 % siitä opetusvälineisiin. Ammattikoulujen valtioapua on kaupunki oikeutettu saamaan vähintään puolet ja enintään kolme neljänestä koulujen vuosikustannusten kokonaismäärästä sekä lisäksi 5 % siitä opetusvälineitä varten. Vuonna 1921 oli apumaksua maksettu ainoastaan neljännes mainituista kustannuksista, minkä vuoksi kaupunginvaltuusto, joka 1922 vuoden tulosäännössä oletti saatavan valtioapua puolet ammattikouluissa maksetuista palkkioista ja 5 % opetusvälineistön kustannuksista, päätti kehoittaa vasta perustettua ammattiopeutuslaitosten keskuslautakuntaa hankkimaan asetuksenmukaisen valtioavun vuosilta 1921 ja 1922. Työväenopiston valtioapua maksetaan puolet opiston vuosimenojen kokonaismäärästä ja lastentarhain valtioapua kolmannes vuosimenoista. Uutena eränä tuli lisää 65,000 markkaa muitten kuntain korvauksena niistä kotoisin olevain kansakouluoppilaiden koulunkäynnistä. Arvioituja tuloja oli tämän osaston kohdalla kaikkiaan 5,964,763 markkaa 4,649,429: 50 markan sijasta vuonna 1921.

Tässä yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto tehdä valtioneuvostolle alistuksen 400,000 markan valtioavun myöntämisestä kaupunginorkesterin voimassapitoon vuonna 1923.

Kuudennen osaston, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla kohosivat arvioidut tulot vesijohtolaitoksesta 4,401,600:stä 6,388,300 markkaan kaupunginvaltuuston erityisen päätöksen johdosta, että vuonna 1914 vahvistettua vedenkulutustaksaa oli, 1922 vuoden alusta lukien, korotettava 300 %. Tulojen kaasulaitoksesta arvioitiin vähenevän 3,133,800 markalla, koska kaasunkulutus oli vähentynyt korkean kaasunhinnan vuoksi. Sähkölaitos nimiseen lukuun merkittiin uusi 180,000 markan maksuerä laitoksen oman virrankulutuksen korvaukseksi. Kun halkojen hinta oli huojistunut, mikä seikka aiheutti niiden tulojen vähenemisen, jotka sopimuksen mukaisesti riippuivat halkojen hinnasta, arvioitiin sähkölaitoksen tulot kaikkiaan ainoastaan 27,113,000 markaksi 33,606,000 markan sijasta vuonna 1921. Koko osaston arvioitujen tulojen määrä väheni 47,765,450 markkaan 1921 vuoden budjetin 55,403,950 markan määrästä.

Sähkölaitoksen tulosääntöä vahvistaessaan päätti kaupunginvaltuusto antaa rahatoimikamarin toimeksi ryhtyä sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että

Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön kaupungin sähkölaitokselle suoritettava korvaus raitiotiekäyttöön annetusta sähkövirrasta saatiin yhdenmukaisemmaksi vallitsevan hintatason kanssa.

Seitsemännen osaston, Yleiset työt, kohdalla otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös¹⁾ kaupunginpuutarhan kukkakasvien y. m. myynnistä, minkä arvioitiin tuottavan 200,000 markkaa. Uutena eränä merkittiin 15,000 markkaa vuokria lainaksi annetuista työkaluista y. m., minkä ohessa merkittiin 30,000 markan valtioapu Sockenbackan-Otalammen rautatielinjan tutkimiseen. Koko tulomäärä arvioitiin 284,900 markaksi 1921 vuoden tulosäännön 39,900 markan sijasta.

Uuden kahdeksannen osaston, Puhtaanapitolaitos, kohdalla arvioitiin tulot 3,043,230 markaksi.

Yhdeksännen osaston, Halkokonttorin, kohdalla vahvistettiin arvioidut tulot 24,092,000 markaksi, mikä määrä oli 14,208,000 markkaa vastaavia 1921 vuoden budjetin tuloja pienempi.

Kymmenennen osaston, Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola, kohdalle merkittiin toripaikkain vuokrat 550,000 markkaan korotetuin määrin. Uutena eränä merkittiin 7,500 markkaa maksuja rattaiden säilytyksestä ent. kalapihalla ja kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen²⁾ mukaan kaupungin keskuskeittolan tulot, mitkä arvioitiin 6,300,000 markaksi. Tämän osaston tulojen kokonaismäärä vahvistettiin 8,077,500 markan arvioiduksi määräksi 1,360,000 markan sijasta vuonna 1921.

Yhdennessätoista osastossa, Kaupungin kiinteä omaisuus, arvioitiin tontinlunastusten tuottavan 1,200,000 markkaa. Kaupunkikiinteistöt niminen luku osoitti melkoista lisäännystä johtuen vuokrien korotuksesta. Ainoastaan tulot ent. seurahuoneesta vähenivät, sen johdosta että elintarvelautakunnalle vuokratut huoneistot käytettäisiin kaupungin omain laitosten tarpeisiin. Sekalaista nimiseen lukuun merkittiin, maksujen korotuksen johdosta, enemmän tuloja verkkopallokentistä sekä kadun erilleen aitaamisesta rakennustarkoituksiin. Tästä luvusta poistuivat laituripaikkain vuokrat, mitkä tulot oli merkitty toisen osaston, Tuloa tuottavat oikeudet, kohdalle. Tämän osaston tulot arvioitiin kaikkiaan 9,610,200 markaksi.

Tulot kahdentoista osaston, Sekalaiset tulot, kohdalla lisääntyivät 42,000:stä 682,000 markkaan, niistä 80,000 valtion myöntämää korvausta tulo- ja omaisuusveron kannannasta.

Kolmannentoista osaston, Verotus, kohdalle merkittiin se määrä, mikä oli kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotettava, 127,420,077: 20 markan määräisenä 1921 vuoden rahasäännön 100,186,933: 86 markan sijasta, ollen lisäännys siis 27,233,143: 34 markkaa.

C. Muut asiat.

Muistopatsaan paljastus. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ilmoitti³⁾, että valtuuston päätöksen⁴⁾ mukaisesti Liisanpuistikkoon pystytetty muistopatsas paljastettaisiin toukokuun 16 p:nä klo 11 a. p.

Niiden henkilöjen kohtelu, jotka olivat ottaneet osaa 1918 vuoden kapinaan ja erotettu kaupungin palveluksesta. Kirjelmässä kesäkuun 20 p:ltä 1920 oli

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 73. — ²⁾ S:n siv. 85 ja 195. — ³⁾ Valt. pöytäk. 11. 5. 25 §. — ⁴⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 146.